

**T.C.
BATMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANA BİLİM DALI**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK POLİS TEŞKİLATI

**HAZIRLAYAN
Gökhan KARAYÜNLÜ**

**DANIŞMAN
Yrd.Doç.Dr. Muammer ULUTÜRK**

**KASIM-2012
BATMAN
Her Hakkı Saklıdır**

TEZ ONAY SAYFASI

Gökhan KARAYÜNLÜ tarafından hazırlanan "CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK POLİS TEŞKİLATI" adlı tez çalışması aşağıdaki jüri tarafından oy birliği/oy çokluğu ile BATMAN Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tarih Anabilim Dalı'nda **YÜKSEK LİSANS TEZİ** olarak kabul edilmiştir.

Danışman :
: Yrd. Doç. Dr. Muammer ULUTÜRK

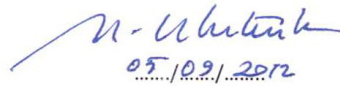
Jüri Üyeleri :

Yrd. Doç. Dr. Muammer ULUTÜRK
Batman Ün. Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

Yrd. Doç. Dr. İbrahim İSLAM
Harran Ün. Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

Yrd. Doç. Dr. Abdullah Mesut AĞIR
Batman Ün. Fen Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü

İmza

05/09/2012

Yrd. Doç. Dr. Muammer ULUTÜRK
Enstitü Müdür V.

YEMİN BELGESİ

BATMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

BATMAN

BATMAN Üniversitesi. Lisansüstü Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmenliğine göre hazırlamış olduğum "CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK POLİS TEŞKİLATI" adlı Yüksek Lisans tezinin içerdiği yenilik ve sonuçları başka bir yerden almadığımı ve bu tezi BATMAN Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü'nden başka bir bilim kuruluna akademik gaye ve unvan almak amacıyla vermediğimi beyan ederim.

09.11.2012
Gökhan KARAYÜNLÜ

ÖZET

KARAYÜNLÜ, Gökhan, Cumhuriyet Sonrası Türk Polis Teşkilatı'nın Tarihi ve Geçirdiği Evreler, Yüksek Lisans Tezi, Danışman: Yrd. Doç. Dr. Muammer ULUTÜRK.

Türk Polis Teşkilatının, 10 Nisan 1845 yılında temellerinin atılmasından sonra, 1876 Tanzimat ve Islahat fermanıyla Avrupa polis teşkilatları örnek alınarak, yenilikler yapılmıştır. 1879'da Zaptiye Nezareti bugünkü anlamıyla Emniyet Genel Müdürlüğü kurulmuş, 1907 tarihli Polis Nizamnamesi ile polis adaylarının nitelikleri ve hangi şartlarda alınacakları belirtilmiştir. Cumhuriyetin ilanı ile beraber, yenilik hareketleri polis teşkilatına da etki etmiş, Emniyet teşkilatı kendi içinde uzman birimler oluşturmaya başlamıştır. 14 Temmuz 1934 yılında P.V.S.K (Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu) ile polisin görev tanımı yapılarak, polise özel yetkiler verilmiştir. 4 Haziran 1937 tarihinde 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu yürürlüğe konulmuş, bu kanun çıkarılırken birçok Avrupa devletinin polis teşkilatları incelenmiştir. Her iki kanun da çağın gereksinimlerine göre yapılan değişikliklerle, günümüzde de halen yürürlükte dir. Emniyet Teşkilatı Ankara'da kurulan Emniyet Genel Müdürlüğü ile tek çatı altında toplanmış, polis yetiştirmek için açılan polis okulları ile polis teşkilatı profesyonel bir düzeye getirilmiştir.

1960'lı yıllardan sonra siyasal olaylar, öğrenci ve gençlik olayları, asayiş ve suç oranları gittikçe artmış, yeterli araç ve teçhizat yokluğu parasal sıkıntılar nedeniyle, polis olaylara müdahalede yetersiz kalmıştır. Polis de siyasi olaylara yer yer taraf olabilecek tarzda dernekler kurarak, siyasal kampaşmaya dahil olmuş, tüm bu olayların sonucunda ordu, ülkedeki kaos ortamına dayanarak yönetime el koymuştur. 1980 sonrasında hükümetler, polis teşkilatında köklü değişiklikler yapmış olup, polis sayısı arttırılarak yeniden düzenlemiş, polise dernek ve sendika kurma, (spor dernekleri hariç) üye olma yasağı getirilmiştir. Türk Polis Teşkilatı, bugün itibarıyla Avrupa ülkelerindeki polis teşkilatları ile yarışır düzeye gelmeye başlamıştır.

Anahtar kelimeler: Polis teşkilatı, Cumhuriyet, Kanun

ABSTRACT

KARAYÜNLÜ, Gökhan, after the Republican History and evolution of the Turkish Police Force, Master Thesis, Advisor: Assist. Dr. Muammer ULUTÜRK.

April 10, 1845 the foundations of the Turkish National Police in 1876 after its disposal administrative reforms by decree of the new European police forces have been modeled on the organization of the Turkish police. General Directorate of Security was established in 1879, its current meaning, the Ministry of Law Enforcement, Police Regulations of 1907 candidates with the qualifications and the conditions under which the police are to purchase. Movements also had an impact on the police force with the proclamation of the Republic of innovation, specialized units within the Police organization started to establish their own. July 14, 1934 PYSK in (Duties and Powers of the Police Act), the task will be defined with the police, the police are given special powers. Police Organization Law No. 3201 on June 4, 1937 put into effect, this law removed many of the European state police investigated the amendments made to the needs of the age in both law still in force today. Established by the Security General Directorate of Security Organization, Ankara, were gathered under one roof, opened to train police, schools and police, the police has been a professional level.

After the 1960s, political events, student and youth events, public order and crime rates steadily increased, and the lack of adequate facilities and equipment due to financial difficulties, the police intervened in the events were insufficient. Police in the political events in places that may become party-style Der Pol - Pol-A under the names of associations involved in establishing the political kamplaşmaya police, as a result of all these events, the military government confiscated on the basis of the country into chaos. Governments after 1980, the police increased the number of fundamental changes, the revised gidilmiş police, police associations and trade unions, sports subjects, with the exception of being a member of prohibition is imposed. No longer compete with the level of police agencies in European countries The Turkish police have started to arrive.

Keywords : Turkish Police Force , Republic , Law.

ÖNSÖZ

İnsanların güvenlik ihtiyacı, fiziki ihtiyaçlardan, sonra gelmektedir. Her insanın güven içinde yaşama ihtiyacı ve arzusu vardır. İnsanların özellikle toplu halde yaşamaya başlamalarından sonra, güvenlik hizmeti kurumlar eliyle sağlanmaya çalışılmış, bunun için polis teşkilatı bir güvenlik birimi olarak ortaya çıkmıştır. 10 Nisan 1845 tarihinde Türk Polis Teşkilatının bağımsız bir kurum olarak ilk temelleri atılmıştır.

Biz bu çalışmada Polis Teşkilatının Cumhuriyetin kuruluş evresinden günümüze kadar geçen zaman zarfında geçirmiş olduğu evreleri, zorlukları ve yeni kurulmuş bir ülke ile birlikte kendisini geliştirme amacıyla vermiş olduğu mücadeleyi anlatmaya çalıştık. Bu mücadele içerisinde hiç kuşku yok ki en büyük zorluk savaştan yeni çıkmış bir ülkenin iç düzenini ve güvenliğini sağlamak, İmparatorluk zamanından kalmış olan askeri düzen ve alışkanlıkların sivil toplum düzenine uygun bir seviyeye getirilebilmesiydi. Bunun sağlanabilmesi için öncelikle süregelen askeri mantığın değiştirilebilmesi gerekiyordu buda iyi eğitim almış bilinçli bireylerin Teşkilata hem amir hem de memur sıfatıyla kazandırılabilmesi gerekiyordu, bu amaçla ilk önce İstanbul ilinde akabinde ülkenin çeşitli bölgelerinde hedeflenen amaç doğrultusunda Polis okulları, Ankara ilinde de Polis akademisi ve Polis koleji açılmıştır.

Tezimizin içerisinde kısaca değinmeye çalıştığımız, askeri yapılanmadan kendini soyutlayarak daha modern bir teşkilat olmak için gerek kanunlarla gerek ise de yönetmeliklerle yeni bir oluşum içerisine giren Emniyet teşkilatının Cumhuriyetin ilanından günümüze kadar süre gelen değişimleri anlatmaya çalıştık. 1913 Polis nizamnamesi ile başlayan Polis teşkilatındaki değişim, 1932 tarihli Polis teşkilatı kanunu, 1934 tarihli P.V.S.K. ve 1937 tarihli E.T.K. ile güçlenerek devam etmiştir. Selanik Polis okulunun açılması ile Polis memurlarının eğitimi ve bilinçli yetiştirilmesi sağlanmış olup daha sonra yurdun değişik yerlerinde açılan Polis okulları ile bu amaç doğrultusunda yetiştirilerek nitelikli Polis sayısı arttırılmıştır. İlerleyen zamanlarda suç, suçlu ve suç türlerinin değişiklik göstermesi ile birlikte teşkilat içerisinde bu suç ve türleri ile mücadele amacıyla değişik birimler oluşturulmaya başlanılmış ve bu birimlere aktarılacak personel ile ilgili çeşitli kurslar, branş eğitimleri ve hizmet içi eğitimler verilerek uzmanlaşma yolunda çok

önemli mesafe kat edilmiştir. Tezimizin içerisinde değindiğimiz gibi Emniyet teşkilatı içerisinde halen günümüz koşullarında ortaya çıkmaya başlayan yeni suç türlerine karşı mücadele amacıyla yeni şubeler veya birimler oluşturulmaktadır.

Tezimizde Cumhuriyetin ilanı ile başlayan ve günümüze değin süregelen Cumhuriyet dönemi Türk Polis Teşkilatı tarihini kısaca ve ana başlıklarla ele alarak anlatmaya çalıştık.

Cumhuriyet döneminde Türk Polis Teşkilatı isimli çalışmada bana yardımcı olan başta ailem olmak üzere, değerli hocam ve tez danışmanım Yrd. Doç. Dr. Muammer ULUTÜRK' e yardımlarından dolayı teşekkür ederim.

Gökhan KARAYÜNLÜ

BATMAN - 2012

CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK POLİS TEŞKİLATI

İÇİNDEKİLER

TABLolar.....	XI
KISALTMALAR.....	XIV
ÖNSÖZ.....	VI
GİRİS	I

I.BÖLÜM :

CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK POLİS TEŞKİLATI.....	10
1. CUMHURİYETİN İLK DÖNEMİNDEKİ TEKNOLOJİK	
GELİŞMELER.....	16
2. ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK POLİS TEŞKİLATI.....	16
3. POLİSİ İLGİLENDİREN MEVZUAT	16
3.1. 1704 Nolu Kanun.....	17
3.2. 21 Mayıs 1913 (1329) Tarihli Polis Nizamnamesi.....	17
3.3. 30 Haziran 1932 Tarih ve 2049 Sayılı Polis Teşkilat	
Kanunu.....	19
3.4. 12 Haziran 1937 Tarih ve 3201 Sayılı Emniyet Teşkilat	
Kanunu.....	19

3.5. 9 Kasım 1937 Günlü ve 2-7620 Sayılı Kararla Kabul Olunan Polis Nizamnamesi.....	20
3.6. 04 Temmuz 1934 Tarih ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu.....	23
4. EĞİTİM ALANINDA YAPILAN YENİLİKLER VE POLİS OKULLARI.....	23

II. BÖLÜM

ATATÜRKÜN ÖLÜMÜNDEN SONRAKİ SÜREÇ

1.ATATÜRKÜN ÖLÜMÜNDEN SONRA TÜRK POLİS TEŞKİLATI	65
2.EMNİYET TEŞKİLATININ YAPISI.....	66
3.POLİSİN GÖREV NEDENİYLE SINIFLARA AYRILMASI.....	71
4.EMNİYET TEŞKİLATI PERSONELİNİN UZMANLAŞMASI.....	76
4.1.Enstitü Orta Öğretim Kısmı Sivil Kursu.....	76
4.2.Enstitü Yüksek Uzmanlık Kursu.....	76
4.3.İl Polis Kursları.....	76
4.4.Yüksek Okullara Gönderilen Öğrenciler.....	77
4.5.Yabancı Memleketlerde Staj.....	78
4.6.Polis Kurumlarını İlgilendiren Müşterek Hükümler.....	78

III. BÖLÜM

1960 İHTALİLİNDEN GÜNÜMÜZE KADAR EMNİYET TEŞKİLATI..	80
POLİSİN GÖREV ÇEŞİTLERİ.....	82

BAŞLICA POLİS BİRİMLERİ	84
1.Deniz Polisi/Su Altı Grup Amirlikleri	84
2. Bisikletli ve Motosikletli Polis Timleri	85
3 Hava Polisi	86
4. Çocuk Polisi	87
5. Terörle Mücadele	87
6. Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele	88
7.Çevik Kuvvet	88
8. Özel Harekat	88
9. Toplum Destekli Polislik (Problem Odaklı – Proaktif Polislik)	90
SONUÇ	92
KAYNAKÇA	95
EKLER	101

TABLolar

Tablo1:

1909 yılı taşra teşkilatında çalışan yöneticileri gösterir tablo

Tablo2:

Türkiye'de 1918 Yılında ki Mevcut Polis Sayısı.

Tablo 3:

Emniyet Umumiye Merkez Teşkilatı ve Maaşları.

Tablo 4:

1924 yılı teşkilat şeması Milli Hükümetin kurduğu yeni Emniyeti Umumiye Müdürlüğü.

Tablo 5:

Selanik Polis Okulunun Kuruluş Kadrosu.

Tablo 6:

Selanik Polis Okulu 1328 Yılı Kadrosu.

Tablo 7:

Selanik Polis Okulunun Eğitim ve İdari Görevlilerini Gösteren Cetvel.

Tablo 8:

İstanbul Polis Okulunun 1909–1921 Tarihleri Arasındaki Kadrosu.

Tablo 9:

1913 Yılından 1920 Yılına Kadar Yani Cumhuriyet Hkmetine Kadar

İstanbul Polis Okulu Müdürleri.

Tablo 10:

İstanbul Polis Okulunun 1912 Yılı Eğitim Ve İdari Personelini Gösterir Liste.

Tablo 11:

İstanbul Polis Okulunun Açıldığı 1909 Yılından İtibaren 19 Devrenin Başarı Durumları.

Tablo 12:

Beyrut Polis Okulunun 1914 Yılı Kadrosu.

Tablo 13:

Bağdat Polis Okulunun Açılışından Kapanışına Kadar ki Görevlileri.

Tablo 14:

Erzurum Polis Okulunun Açılış ve Kapanış Kadrosu.

Tablo 15:

Adana Polis Okulunun Kadrosu.

Tablo 16:

Trabzon Polis Okulunun Öğretim Görevlileri.

Tablo 17:

1996 yılında ki Polis Akademisi'nde aşağıdaki dersler okutulmaktaydı.

Tablo 18:

1996 Yılında Polis Koleji'nde okutulan dersler.

Tablo 19:

1996 Yılında Polis Okullarında okutulan dersler aşağıya çıkarılmıştır.

Tablo 20:

Polis Akademisi Başkanlığı Teşkilatlanması.

Tablo 21:

2001 Yılında Polis Akademisi'nde okutulan dersler aşağıda gösterilmektedir.

Tablo 22:

2001 Yılı içinde Polis Koleji'nde Okutulan Dersler.

Tablo 23:

2001 Yılı Polis Meslek Yüksek Okullarında Okutulan Dersler.

Tablo 24:

10/5/2005 Tarihli ve 2005/8823 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Resmi Gazetede Yayımlanan Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlükleri.

Tablo 25:

Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüklerinde Okutulan Dersler.

Tablo 26:

Merzifon Polis Meslek Eğitim Merkezide Okutulan Dersler.

Tablo 27:

1945 – 1950 Yılları Emniyet Teşkilatı Sayısı

Tablo 28:

1946 Yılında Mevcut Polis Sayısı

Tablo 29:

Türkiye de Kişi Başına Düşen Polis Sayısı

KISALTMALAR

a.g.e.	: Adı Geçen Eser
a.g.m.	: Adı Geçen Makale
a.g.tz.	: Adı Geçen Tez
A.P.K.	: Araştırma Planlama Koordinasyon
c.	: Cilt
C.H.P.	:Cumhuriyet Halk Partisi
D.P.	: Demokrat Parti
E.G.M.	: Emniyet Genel Müdürlüğü
E.T.K.	: 3201 Sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu
M.K.E.	: Makine ve Kimya Endüstrisi
P.V.S.K.	: 2559 Sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu
s.	: Sayfa
sy.	: Sayı
T.B.M.M.	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
Yay.	: Yayınları

GİRİŞ

Tarih öncesi devirlerden günümüze değin, toplumların ve toplulukların en önemli sorunların biri, kendi güvenliklerini sağlama çabası olmuştur. Başlangıçta vahşi hayvanlardan korunmak için insanlar kendilerini güvende hissettikleri yerlere saklanmışlardır. Zamanla bu birliktelik ve dayanışma, bir organizasyonun oluşmasını sağlamıştır. İnsanlar güvenlik ihtiyaçlarını, bu organizasyon çerçevesinde, fiziki güç ve zekâ olarak ön plana çıkan şahıslar eliyle karşılamışlardır. Bu bireyler topluluk ve toplumları fedai türü bir yapılanma ile gelebilecek saldırılara karşı korumaya başlamışlardır. Zaman içerisinde teknolojinin gelişmesi, sosyal ve fiziki şartların değişmesiyle yeni suç türleri oluşmuş, bireyleri ve toplumu tanıyan, öngörü yeteneğine sahip, eğitilmiş kişilerden oluşan bir teşkilatlanma zorunluluğu ortaya çıkmıştır. Bu şekilde teşkilatlanmış ve organize olabilmiş yapılar, toplumun güvenliğini sağlayarak, diğer kurumların oluşmasına ve yeniden yapılandırılmasına da ivme sağlamıştır. İnsanların bir arada, mutlu ve huzurlu bir şekilde yaşaması, toplumun kendini güven içinde hissetmesi iyi eğitilmiş, sağlam teşkilatlanmış ve güçlü bir iç güvenlik teşkilatı olan polisle doğrudan ilgilidir.

Güvenlik, insanların toplu olarak yaşamaya başlayıp, devlet kurmalarıyla ortaya çıkmış, toplum huzurunu koruma ve onu devamlı kılma mecburiyeti vazgeçilmez temel ihtiyaçlarımızdan birisi olmuştur. Günümüzdeki devlet anlayışının ana unsuru, vatandaşlarının can ve mal güvenliğini korumak, kanun hâkimiyetini ve otoritesini sağlamaktır. Kurulan her devlet varlığını devamlı kılacak kanunların uygulanmasını sağlayacak bir kuvvete ihtiyaç duymuştur. İşte emniyet teşkilatının var olma amacı da bu ihtiyacın bir gereğidir.¹

Süreç içerisinde emniyet teşkilatının kendiliğinden oluştuğunu söylemek doğru bir tanımlama olur. Her insan topluluğu, kendini korurken aynı zamanda, disiplin içerisinde hareket etmeyi başaran ve kurumsallaşan yapıya da, zamanla devlet içerisinde bir yer sağlamıştır. Aslında polis ile halk arasında ki güçlü iletişimin sebebi; kendi içerisinde bu kurumun yaratılmasıdır. Nasıl ki sözel kanunların zaman içerisinde tekrarlanmasından kaynaklı, yazılı hale dönüştürülmüşse; emniyet teşkilatı da korunma güdüsüyle oluşturulan küçük toplulukların, kurumsallaşmasıyla ortaya çıkmıştır.

Türk toplumunda merkezi yapı ilk dönemlerden beri vardır; bunun en büyük nedeni de güvenliğin sağlanması gereksinimidir. Türk toplumunda oluşturulan, kural ve kaideler zamanla yazılı olmayan fakat toplumun kabullenip uyguladığı sözsöz kanunlara

¹ Feyzullah Arslan, "Doğu Anadolu da Güvenlik ve Huzur Sempozyumu", Elazığ 17-19 Aralık 1998, s. 107.

dönüşmüştür. Güvenliğin sağlanması, tüm toplumlarda genel geçer bir kanundur. Huzur ve güven için de bulunan toplumlar, her zaman hızlı adımlarla geleceğe doğru koşmuşlar, yüzleri hep ileriye dönük olmuştur. Bütün bu sebeplerden dolayı her yeniliğin mihenk taşı olan polis tarih boyunca güçlü konumunu hep muhafaza etmiştir. Türk polisini, eskiden günümüze kadar geçirdiği evreleri kısaca inceledikten sonra asıl çalışma konumuz olan Cumhuriyet dönemi yeni Türkiye polisini daha detaylı olarak inceleyeceğiz.

Türkler tarih boyunca, devletler kurarak, özgürlüğüne ve bağımsızlığına düşkün bir millet olduğunu, tüm dünyaya ispat etmişlerdir. Türklerde güvenlik, ilk zamanlarda askeri teşkilatlanma içerisinde bulunuyordu. Barış zamanlarında iç güvenliğin sağlanmasından sorumluydular. Savaş zamanlarında da orduyla birlikte savaşırlardı. Orta Asya Türk devletlerinde asayişin ve düzenin sağlanmasından subaşılar sorumluydular. Anadolu da, güvenlik ve asayiş bakımından en parlak dönem; subaşına yardımcı olması için, alt birimlerin oluşturulduğu, Anadolu Selçukluları zamanıdır. Osmanlı imparatorluğu zamanında; bazı değişiklikler ve gelişmeler göstermiştir.

Güvenlik ve asayişin en parlak döneminin Anadolu Selçuklular zamanında sağlanması, bu sistemin büyük çoğunluğunun korunarak Osmanlı İmparatorluğunda da devam etmesine sebep olmuştur fakat Osmanlı artık bir imparatorluktur, nüfusu da sınırlarıyla doğru orantılı olarak hızla artmakta ve bu eskiye dayanan güvenlik sistemi artık Osmanlı imparatorluğuna yetmemeye, doğal olarak güvenlik sorunlarının baş göstermesine sebep olmuştur. Bu sebeple, bazı tarihçilere göre Orhan gazi, bazı tarihçilere göreyse I. Murat zamanında Osmanlıca anlamına gelen, yeni asker olan Yeniçeri ocağının kuruluş temelleri atılmıştır. Piyade birliği olan Yeniçeri ocağının, hangi tarihte kurulduğu kesin olarak tespit edilememekle birlikte, bunun 14. yüzyılda I. Murat (Hüdavendigâr) döneminde, Çandarlı Kara Halil Paşa'nın tavsiyesiyle bir ocak halinde kurulduğu söylenebilir. Bu ocağın kuruluş sebebi, mevcut askerin azlığına rağmen, fetihlerin çoğalıp sınırların genişlemesi buna sebeple ülke içinde ve sınır bölgelerinde güvenlik sorunlarının baş göstermesi ve eldeki askerin de bu güvenlik sorunlarını engelleyemez hale gelmesi endişesi idi. Benzer teşkilatlar, daha önceki Türk devletlerinde de vardı. Bu manada Osmanlıların, Selçuklular ile Memlûkluları örnek aldıkları anlaşılmaktadır. Yeniçeriliğin ilk kuruluşunda, orduya bin kadar yeniçeri alındığı söylenmektedir bu sayı zamanla çoğaltılmış ve büyük bir topluluk halini almıştır. Yeniçeri ocağı siyasete karışmaları, yeniliklere karşı çıkmaları, istemedikleri herhangi bir durum karşısında sürekli isyan etmeleri nedeniyle 1826 yılında kapatılmıştır.

10 Nisan 1845 de uzun yıllardır askeriye içerisinde kendisine yer bulan polis, gerçek anlamda kurumsallaşan ve ayrı bir yapılanmanın içerisinde bulunan, bağımsız bir teşkilat görünümüne kavuşmuştur. Polis Teşkilatının ilk adımı atılmış ve ardından çeşitli dönemler itibarıyla gelişim ve değişimler göstermiştir.

Zaptiye Devri (1846–1879), zabıta kuruluşlarının birleştirilmesi amacı ile vazifelendirilen Zaptiye Müdüriyetinin kurulması ile başlamış ve müteakiben İstanbul ve taşranın güvenlik görevlileri Zaptiye Alayı şeklinde teşkilatlandırılmıştır. Zaptiye askerleri en az 21 ve en çok 50 yaşında bulunan, istekli kişilerden seçilirdi.²

Bu dönem de polis teşkilatının, askeri teşkilatından ayrılmaya başlamasıyla birlikte, birçok sorunu da beraberinde getirmiştir. Askerlerin hala her iki işi birlikte götürmeye çalışması, askeri hizmetlerle adli işlemlerin aynı anda yürütülmesinde sıkıntılar yaratmıştır.

Zaptiye Nezareti Dönemi (1879–1909), başlangıçta sadece İstanbul'un güvenlik işlerine bakarken 1885 yılından itibaren taşrada da kuruluşunu gerçekleştirmiştir. Bu nedenle lağvedildiği 1909 yılına kadar, bugünkü Emniyet Genel Müdürlüğü'nün görevlerini ifa ediyordu. 1881 yılında İstanbul'daki Asakir-i Zaptiye Teşkilatı lağvedilerek, bölükler düzeninde polis kuruluşuna geçilmiştir. Aynı uygulamaya 1885 yılından itibaren taşrada da başlanmıştır. 1894 yılında 15 vilayette Polis Teşkilatı kurulmuştur.³

Osmanlı imparatorluğundaki yöneticilerin, askeri mantık içerisinde yetişmesi güvenlik konusunda iki başlılığa ve sorunlara sebep oluyordu. Bu sebeple polisin hem adli konulara hakim hem de, asker kadar disiplinli polis memuru ve amirleri yetiştirmesi gerekiyordu. Bundan dolayı, Polis okulları açılmaya başlamış ve bu eksiklik giderilmiştir. Polisin görev tanımı yeniden yapılmış, ast üst sistemi oluşturulmaya başlanılmıştır.

Zaptiye nezaretinin İdari yapısı:

- a) Nazır (bakan)
- b) Nazır muavini (bakan yardımcısı)
- c) Muhasebeci
- d) Nazır muavini sani (ikinci bakan yardımcısı)
- e) Mektupçu

² Emniyet Genel Müdürlüğü Yay., a.g.e., s. 30.

³ Emniyet Genel Müdürlüğü Yay., a.g.e., s. 31.

Ayrıca Zaptiye Nezareti içerisinde oluşturulan heyet, komisyon ve müfettişlikleri şu şekilde sıralayabiliriz:

1. Bakanın başkanlığı altında 5 üyeden ve bir de başkâtipten oluşan "heyet-i intihabiye" (seçim heyeti)
2. Bakan yardımcısının başkanlığı altında 6 üyeden, başkatip ve katibi sani (ikinci katip)'den oluşan idari komisyonu
3. Bir başkan 6 üye, bir başkatip, bir müstantik(sorgu hakimi), bir mütercim (çevirmen)'den oluşan heyet-i tahkikiye (araştırma heyeti)
4. 16 kişiden oluşan "Memur ve Zabitan-ı Aklam" (Memur ve Subaylar büroları)
5. Bir müdürle, bir üye ve bir katipten oluşan "Sicil-i Ahval Şubesi" (Sicil Şubesi)
6. Biri başkan olmak üzere 22 müfettişten oluşan "Polis Müfettişliği"
7. İki kişiden oluşan "Nezaret Müstantikleri"(Bakanlık Sorgu Hâkimleri)
8. Biri sansör (sansür) komisyonu başkanı olmak üzere 4 müfettişten oluşan Tiyatro Müfettişliği
9. Üçü birinci, üçü de ikinci sınıf olmak üzere "Eczayi Nariye Müfettişleri" (Patlayıcı ve Yanıcı madde müfettişleri)
10. Bir sertabip (başhekim), 7 tabip (doktor) ve bir başkâtipten mürekkep (oluşan) "memurini sıhhiye" (sağlık memurluğu) olduğu gibi ayrıca polis müdüriyeti, merkez polis komiserleri mevcuttu.

Günümüz Polis teşkilatında seçim heyetinin yerini yüksek emniyet şurasının aldığı bu şuraya bazı yetkiler verildiği bu yetkilerden en önemlisinin de rütbe terfilerini onaylama yetkisi olduğu görülmektedir , ayrıca yine günümüzde kriminoloji (suç bilimi) alanında araştırmalar yapan polis laboratuvarları mevcuttur.

Osmanlı imparatorluğu zamanında temelleri atılan ve gelişimi sağlanan Polis teşkilatının, günümüze kadar değişimlere uğramasına rağmen süreklilik göstermesinin başlıca sebebi, hiç kuşkusuzdur ki imparatorluğun teşkilata verdiği önemdir. İmparatorluğun duraklama ve yıkılma dönemlerinde bir çok devlet kuruluşu yapısını ve özelliğini yitirmesine rağmen, Polis teşkilatı küçük yıpranmalarla birlikte yapısını ve özelliğini hiç kaybetmemiştir. Bundaki en önemli pay imparatorluğun, teşkilatı askeri yapıdan sıyrarak bağımsız bir teşkilat haline getirerek, Avrupa da ki benzer teşkilatlar seviyesine ulaştırma çabasıdır, Bundan dolayıdır ki sürekli olarak Avrupa da ki modern Polis teşkilatları araştırılarak, kendi Polis teşkilatımıza empoze edilmeye çalışılmıştır. Osmanlı İmparatorluğunun en zor zamanlarında dahi teşkilatı geliştirme çabaları, günümüze kadar

pozitif bir ivmeyle devam etmiş ve çağımızın modern Polis teşkilatının oluşmasına sebep olmuştur.

Tablo1. Taşra teşkilatı, başlangıçta 15 ilde kurulmuş ve her il polis dairesinin başına bir ser komiser verilmiştir. Zaptiye Nezaretinin sonu olan 1909 yılına doğru illerin çoğunda polis teşkilatı kurulmuş, bazılarını polis müdürü, bazılarını da ser komiserler yönetmiştir.⁴

Unvan	Adet
Ser komiser	1
İkinci komiser	2
Üçüncü komiser	3
Polis çavuşu	8
Polis neferi	40 (adet) bulunmaktaydı

16 maddeden oluşan 1896 tarihli talimata (Yönerge) göre polisin görev ve yetkileri şöyle belirlenmiştir:

1. Polis gece ve gündüz cadde ve sokaklarda mahalle aralarında sürekli devriye gezer.
2. Polis, mahalle ve evlere gelip giden kişilere dair mahalle bekçileri, muhtarları gibi kişilerden devamlı bilgi ister.
3. Polis, 1888 tarihli serseriler ve şüpheli kişiler hakkında nizamname (Tüzük) hükümlerine göre, bu gibi kişileri izler ve yakalar.
4. Polis, taharrisi gereken vatandaşın evini usulüne uygun olarak arayabilir.
5. Polis, han, ev ve dükkânları gizli ve açık bir şekilde gözetler,
Ayrıca yönergede;
  1. Polis gerek deniz ve gerekse karayolu ile gelip gidenlerin mürur teskereleri (geçiş izni) ile pasaportlarını inceler.
  2. Polis çarşı ve pazarlarda işsiz ve güçsüzlerin toplanmasına engel olur.
  3. Polis kilise ve diğer ibadet yerleri ile Müslümanların namazda buldukları zamanda cami ve mescit kapılarını sürekli denetler.
  4. Asayiş bozan herhangi bir olayın zuhurunda, halk iş ve gücüyle meşgul olacak ve polisin işine hiçbir suretle müdahale etmeyecektir. Aksine hareket edenler, polis tarafından yakalanır. Halktan silah teşhir veya kullanan olursa polis veya diğer zabıta memurları hemen silahla karşılık verirler,

⁴ Fetullah Eraslan, İsmail Metin, Türk Polis Tarihi, c. :1, Aslımar Basımevi, Ankara 1984, s. 138- 140.

5. Polisler, olayı kendi başlarına yatıştırılmaz veya suçluları yakalayamazlarsa, komiserleri vasıtasıyla Jandarmadan yardım isterler. Zamanın darlığı nedeniyle, polisler doğrudan jandarmadan yardım isteyebilirler. Jandarmalar geciktirilmeksizin polisin yardım isteğine cevap vermek zorundadır.

6. Gerek polis, gerekse jandarma asayişini sağlamaya güçleri yetmezse, en yakın Asakir-i Nizamiyenin yardımını isteyebilir. Asakir-i Nizamiye de böyle bir yardım isteği karşısında kalınca, derhal polisle jandarmanın yardımına koşmak zorundadır.

7. Gerek polis memurları, gerek Nizamiye ve Jandarma erleri, olay yerine geldikleri zaman, asayiş bozuların itaat etmelerini isterler. Bu emri dinlemeyip silahla karşı koyanlar bulunursa, hemen kendilerine aynı biçimde karşılık verilir.⁵

Osmanlı İmparatorluğu zamanında oluşturulan görev paylaşımı ve yardım hususunun, bugünde isim değiştirilerek fakat özünde aynı temellere dayanarak devam ettiği görülmektedir. Buna en güzel örnek, Polis güçlerinin yetersiz olduğu durumlarda ki buna ilin valisi karar vermektedir, Jandarma güçlerinden yardım istenmektedir. Yine ilin valisinin kararı doğrultusunda, Jandarma birliklerinin yetersiz kaldığı durumlarda en yakın birlikten yardım ister, hükmünün kanunlarımızda yer almasıdır.

Meşrutiyet döneminde polisin eğitimi konusu bir türlü çözülememiş; bunun en belirgin sebebi ise Osmanlı imparatorluğunun, Askeri bir yapıya sahip olmasıdır. Bu da Osmanlı imparatorluğunun gelişim sürecinde, askeri okullara önem vermesine fakat yeni bir kuruluş olan Polis teşkilatının okullarının, aynı öneme sahip olamamasına sebep olmuştur. Bu eksiklik kişisel girişim ve çabalarla giderilmeye çalışılmışsa da, başarılı olmamış yapılan çalışmalar ise, sadece İstanbul ili ile sınırlı kalmıştır. Daha sonraki süreçte ise, teşkilatın gelişimi ile bu çalışmalar taşra teşkilatları da yararlanmıştı.

19 Nisan 1907 tarihinde yayınlanan ilk Polis Nizamnamesi teşkilat açısından büyük yeniliklere ve büyük bir öneme sahiptir çünkü bu nizamname ilk kez dış devletlerin baskı ve istekleri dışında ülkenin kendi gerçekleri ve iradesi doğrultusunda yazılmıştır. Söz konusu nizamnamenin içeriği; polisin idari, adli ve siyasi görevleri, Polis Teşkilatı, merkez ve taşra kuruluşları ve hiyerarşi, polisin Asakir-i Nizamiye ve Jandarma ile ilişkileri, polislerin görev başında sahip oldukları hak ve yetkileri, polis müfettişlerinin görevleri, sivil polisler, polis meclisinin görevleri, polisin seçim ve tayin usulü, polisin yargılanması ve cezalandırılması, polisin levazım ve ödenekleri konularından oluşmuştu. Bura da üzerinde durulması ve altı

⁵ Eraslan, Metin, a.g.e., s. 138 -140.

çizilmesi gereken en önemli satır “polisin yargılanması ve cezalandırılması” konusudur. Bu nizamnamede ilk kez belirtilen ve kanunlaştırılan bu maddeyle birlikte Polisinde suç işleyebileceği ve işlediği suçun karşılığında cezalandırılacağı belirtilmiştir. Aynı nizamnameye göre polisler; ser komiser, ikinci komiser, üçüncü komiser, komiser muavini ve polis memuru olmak üzere yetkilerine göre 5 sınıfta toplanmıştır.

Zaptiye Nezareti isim olarak Emniyet genel müdürlüğü olarak görevlendirilse de, kazanılmış özelliklerinin dışına yani askeri sistem ve yapılanmanın dışına çıkmayı bir türlü başaramamış buda beraberinde bir çok sorun getirmiştir bu sorunlar zaptiye nezaretinin kaldırılmasıyla ortadan kalkmıştır.

Zaptiye Nezaretinin kaldırılmasından sonra yeniden oluşturulan polis teşkilatı eski düzenin aksine sivil yönetim temelleri üzerinde inşaa edilmeye çalışılmış bunun neticesinde çeşitli daireler , daire başkanlıkları ve başkan yardımcılıkları atanarak günümüz modern genel müdürlük benzeri bir yapı oluşturulmuştur.Bu dönemde yapılan yeniliklerin en önemlisi de İstanbul ilinde oluşturulan sistemin taşra teşkilatlarına da yayılması ve taşra teşkilatlarında da uygulanmaya başlamasıdır.

Zaptiye Nezareti yerine 22 Temmuz 1909 tarihli "İstanbul Vilayeti ve Emniyeti Umumiye Müdüriyeti Teşkilatına dair Kanun" ile Dâhiliye Nezaretine bağlı Emniyeti Umumiye Müdürlüğü kurulmuştur. İstanbul'un asayiş işleri, valinin emir ve idaresinde olmak üzere İstanbul Polis Müdüriyeti'ne verilmiştir. Yine bu yıl içinde İkinci Meşrutiyetin yenileştirme çabaları arasında Dâhiliye Nazırı Talat Paşa başkanlığındaki bir heyet Viyana Polis Teşkilatını inceleyerek, teşkilat hizmetlerinde örnek alınmıştır. 1910 yılından sonra Polis Teşkilatı'nda büyük gelişmeler olduğu, hizmetlerin özelliklerine göre yeni yeni birimlerin teşekkül ettirildiği görülmektedir.⁶

Bu değişiklikleri irdelediğimizde ortaya çıkan sonuç, Polis teşkilatını modernleştirme yolunda yapılan değişikliklerle, teşkilatın ilerlemesi yönünde bir ivme kazandırılmaya çalışılmıştır. Dâhiliye nezaretine bağlanması ise Polisin iki başlı olan görevini sona erdirmiş, asıl vazifesi olan iç güvenlik ve huzurun sağlanması konularına yönlendirmiştir.

Emniyet-i Umumiye Müdüriyeti, 1913 yılına kadar polis işlerini 1907'de çıkarılan polis nizamnamesi hükümlerine göre yürütmüş ve hükümleri İstanbul dâhil tüm ülke sathında uygulanmıştır.⁷

⁶ Emniyet Genel Müdürlüğü Yay., a.g.e., s. 32.

⁷ Ali Kuyaksil, “155.Yılda Polis Teşkilatının Tarihçesi, Kolluk Kavramı ve Günümüzde Emniyet Teşkilatı “, Polis Dergisi, 155.Yıl Özel Sayısı, Yıl 6, Sayı: 22, Ocak-Şubat- Mart 2000., s. 10.

9 Aralık 1913 tarihinde Dâhiliye Nezareti Teşkilat Nizamnamesi çıkartılmış ve bu nizamnamede Emniyeti Umumiye Müdürlüğünün görevi, memleketin emniyet ve asayişine karşı olan her türlü genel durumu takip ve bu konularda yapılması gerekli önlemleri almak, Polis Teşkilat ve Polis Mekteplerini idare etmek olarak belirlenmiştir. Görevleri bu nizamname ile belirlenen Emniyeti Umumiye Müdürlüğü Ankara da Milli Hükümet Emniyeti Umumiye'si kurulana kadara Dâhiliye Nezaretine bağlı olarak hizmet görmüştür.⁸

Dâhiliye Nezareti Nizamnamesi ile Polisin görev alan çizgileri netleştirilmiş, Askeri konulardan sıyrılarak asli görevi olan, iç güvenlik konularında görevlendirilmiş ve halen günümüzde de uygulandığı gibi, Emniyet teşkilatı ve Jandarma teşkilatı İçişleri Bakanlığına bağlanmıştır. İç güvenlik konularında bu iki kurum, bakanlığa karşı birlikte sorumlu tutulmuştur.

Tablo 2. Türkiye'de 1918 Yılı Mevcut Polis Sayısı durumu.⁹

Vilayetler ve Müstakil	Merkez Memuru	Ser Komiser	İkinci Komiser	Komiser Muavini	Polis Memuru
İstanbul	29	42	46	192	2524
Adana	1	2	6	17	113
Aydın	2	4	7	50	474
Ankara	0		5	18	67
Edirne	0		6	45	208
Erzurum	0		5	19	124
Bitlis	0		5	17	100
Bursa	1		5	10	56
Bağdat	1		5	13	130
Beyrut	2		10	29	45
Halep	1		5	18	100
Hicaz	0		1	3	16
Hüdavendigâr	1		2	17	111
Diyarbakır	0		4	15	79

⁸ Eraslan, a.g.e., s. 141-142.

⁹ Eraslan, a.g.e., s. 146-147.

Suriye	1		6	24	177
Sivas	0		6	30	132
Trabzon	1		5	17	114
Kastamonu	0		4	17	89
Konya	1		3	19	85
Mamuretülaziz	0		4	18	84
Musul	0		4	14	67
Van	0		3	17	120
Yemen	0		1	3	12
Urfa	1	0	2	5	20
Eskişehir	1	0	1	2	40
İzmit	1	0	2	6	40
Bolu	1	0	2	5	20
Kalaisultaniye	1	0	1	2	24
Canik	1	1	1	8	51
Çatalca	0	0	1	4	13
Zor	0	1	2	6	30
Kudüs	0	2	3	12	11
Karesi	1	1	2	9	47
Medine	0	1	2	4	20
Menteşe	1	0	3	4	20
Teke	0	1	4	4	33
Kayseri	1	1	1	4	36
Karahisar	0	0	1	3	16
İçel	0	1	0	3	8
Kütahya	0	0	1	3	17
Maraş	0	0	1	1	13
Niğde	0	0	1	3	13
TOPLAM	51	78	169	717	5853

GENEL TOPLAM : 6868

I.BÖLÜM

CUMHURİYET DÖNEMİ TÜRK POLİS TEŞKİLATI

Emniyet teşkilatı hiç kuşku yok ki, Kurtuluş savaşı yıllarında üzerine düşen vazifeyi her ne olursa olsun layıkıyla yerine getirmiştir. Bu vazifeler, bazen fiilen cephede savaşın içerisinde bulunmak, bazen de cephe gerisinde halkı milli mücadeleye yönlendirmeye yönelik çalışmalar yapmak olmuştur. Özellikle de; halkı düşman güçlerine karşı örgütlenme ve kuvay-i milliye saflarına katılma yönünde, ikna edici çalışmalarda bulunmuşlardır. Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğini yaptığı milli mücadele döneminde, T.B.M.M.'nin kuruluşundan iki ay sonra Ankara'da bu günkü adıyla, E.G.M.(Emniyet genel müdürlüğü)'nin temelleri atılmıştır. Böylelikle, iki yıl müddetle biri İstanbul'da, biri de Ankara'da olmak üzere iki ayrı ama aslında aynı görevi üstlenen, iki başlı teşkilat tek çatı altında toplanarak birlikte görev yapmaya başlamıştır.

Ankara'da bulunan Emniyet-i Umumiye Müdüriyeti 1 umum müdür, 1 muavin ile Emniyet seyr-ü sefer (trafik), memurin (personel) şubelerinden ve 6 kişilik teftiş kurulundan meydana gelen kadrosu ile çalışmaya başlamış, İstiklal Savaşı kazanıldıktan sonra 1922'de İstanbul'daki Emniyet-i Umumiye Müdüriyeti kaldırılmış ve kadrosu 1923 yılında İstanbul Polis Müdürlüğü'ne dâhil edilmiştir. Sonuçta, savaş döneminde görev alanı İstanbul ile sınırlı kalan Emniyet Umumiye Müdüriyeti, 1922 tarihinde savaşın Kazanılması sonucu Türkiye Cumhuriyeti'nin başkenti Ankara'da kurulan E.G.M. ile birleşmiştir. Ancak 1907 ve 1913 tarihli polis nizamnameleri, 1932 senesinde 2049 sayılı Polis Teşkilatı Kanunu'nun ve 1934 senesinde de P.V.S.K. ile 1937 senesinde 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu.'nun yayımlanmasına kadar yürürlükte kalmış ve polis teşkilatları bu nizamnamelerin hükümlerine göre görevlerini yürütmüşlerdir.¹⁰

Cumhuriyetin ilanına kadar devam eden iki başlı Polis teşkilatı yapısı, Türkiye Cumhuriyeti Polis teşkilatına ancak 24 Haziran 1920 de ulaşabilmiştir. Bu süreçten sonra, Cumhuriyetin diğer kurumları gibi Polis teşkilatı da, kendini yenileyerek ve modernleşme yolunda köklü değişiklikler yaparak, zamanımıza kadar gelmiştir.

¹⁰ Yılmaz Yaşar, "Polis Mekteplerinin Tarihçesi", Polis Dergisi, yay. no: 141, E.G.M. ,Ankara 2000, s. 32.

Türk Polis Teşkilatında tarihsel süreç içerisinde zamanla yeniden yapılanmaya ihtiyaç duymuştur. Bu ihtiyacın nedenleri şunlardır:¹¹

- 1) Teknolojik gelişmeler.
- 2) Toplumun sosyo-ekonomik ve politik olarak yapısal değişikliğe uğraması.
- 3) Nüfus hareketleri.
- 4) Suç ve suçluların tür, sayı ve nitelik olarak değişmesi.
- 5) Polisin görevlerinin tür ve özellik olarak değişmesi.
- 6) Çeşitli nedenlerle polisin etkinlik ve verimliliğinin düşmesi.
- 7) Halkın polisten beklentilerinin değişmesi.
- 8) Polisin genel politikalarındaki değişiklik.
- 9) Yeni yasalarla polise daha çok görevler verilmesi.
- 10) Çağın gelişen koşullarına göre daha etkin ve verimli çalışmayı sağlamak.
- 11) Gelişmiş ülkelerin polisiye uygulamalarına uyum sağlamak.

Atatürk tarafından ortaya konulan bu ihtiyaçlar doğrultusunda, Polis teşkilatı kendini modernize etmeye başlamış; Avrupa ülkelerindeki Polis teşkilatlarına yetişmek amacıyla, hızlı bir gelişim göstermiştir.

Türkiye’de de son birkaç yüzyıldaki modernleşme hareketlerinin sonucu olarak Emniyet Teşkilatı yaklaşık 150 yılın üzerinde bir geçmişe sahiptir. İlk defa 12 Rebiyülevvel 1261 (21 Mart 1845) tarihinde bağımsız bir teşkilat olarak ortaya çıkan Türk Emniyet Teşkilatı o günden beri sürekli yenilenen ve profesyonelleşen bir kurumdur. Osmanlı Devleti’nde çeşitli dönemlerde değişikliğe uğrayan Emniyet Teşkilatı’nın Cumhuriyet dönemindeki kökü Milli Mücadele döneminde Ankara’da 24 Haziran 1920’de kurulan “Emniyeti Umum Müdüriyeti’ne dayanır. Erzurum Milletvekili Durak Bey tarafından teşkilatlandırılmaya başlanan teşkilatın ilk Umum Müdürü ise A. Naci Bey’dir.¹²

Cumhuriyetin ilanından sonra yeniden kurulan ve köklü değişikliklere giren Emniyet teşkilatının, maddi desteğe ihtiyacı vardı ve bu destek yeni kurulan milli hükümetin 6 aylık geçici bütçeleriyle sağlanılmaya çalışılmıştır.

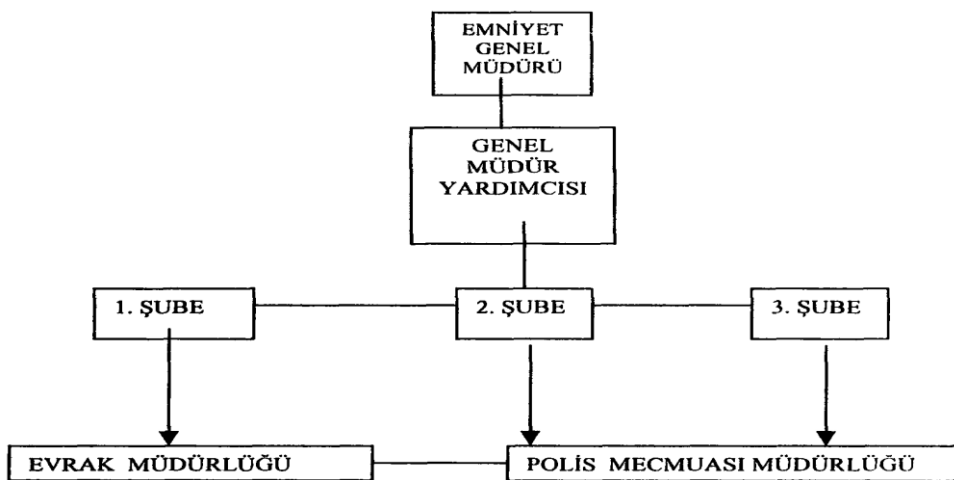
¹¹ Fevzi Erdoğan, “Milli Mücadele ve Cumhuriyetin Kuruluşunda Türk Polis Teşkilatı”
www.caginpulisi.com.tr/85/22-23-24-25-26.htm., Erişim Tarihi : 9.08.2011

¹² Mustafa Çufalı, Cumhuriyet Döneminde Emniyet Teşkilatının Gelişimi,
http://www.caginpulisi.com.tr/72/14-15-16.htm. Erişim Tarihi : 14.08.2011

Tablo 3. Emniyet Umumiye Merkez Teşkilatı ve Maaşları¹³

Memurun Sınıfı	Sayısı	Maaşı
Müdürü Umumi	1	6000
Başkatip (1. Sınıf Mümeyyiz derecesinde)	1	2000
Katip	2	1200
1. Sınıf Emniyet Müfettişi	4	2500
2. Sınıf Emniyet Müfettişi	4	2000
Emniyet Müfettişleri Polisleri	26	1000
Komiser Muavini	2	1250
Müdüriyete Merbut Polis Efradı	2	1000
Sicil Mümeyyizi		1500
Evrak Memuru		1200
Sicil Katibi		1000

Kurtuluş Savaşının kazanılmasından sonra, İstanbul Polis Müdürü Umumiyesi, Ankara Emniyeti Umum Müdürlüğü'ne bağlandı. Böylece, bu zamana kadar Emniyet Teşkilatının en önemli sorunlarından biri olan, iki başlı yönetimden kurtularak yönetim şekli tek bir merkeze devir edilmiş oldu.

Tablo 4.

¹³Eraslan , a.g.e., s. 162.

1924 yılı teşkilat şeması Milli Hükümetin kurduğu yeni Emniyeti Umumiye Müdürlüğü; Bir genel Müdür, Bir genel müdür yardımcısı ile Emniyet, Seyri sefer, Memurin Şubelerinden ve altı kişilik teftiş kurulundan oluşan küçük bir kadro ile çalışmaya başlamıştır.¹⁴

1920–1922 dönemi, genel olarak Osmanlı devletinden bağımsız olarak T.B.M.M. hükümetinin kararlar aldığı ve bu kararları, kendi inisiyatifi doğrultusunda uygulamaya başladığı dönem olması sebebiyle önemlidir. Yine bu dönemde, ülkenin iç güvenliğinin sağlanmasını da, T.B.M.M hükümeti kendi kararları doğrultusunda Polis teşkilatının aracılığıyla sağlamış, yeni kurulan düzende polis teşkilatı düzenin koruyuculuğu görevini üstlenmiştir.

İstanbul'daki teşkilatın varlığı, Emniyet teşkilatı içerisinde iki başlılığa beraberinde de, yönetsel ve işlevsel sorunlar teşkil ediyordu. İstanbul'daki teşkilatının varlığının sonlandırılmasından sonra, Emniyet teşkilatı yerinden ve tek elden yönetilmeye başlamış böylece mevcut sorunların birçoğu ortadan kaldırılarak, yenilenme ve modernizasyon çalışmalarına hız verilmiştir. Bu çalışmaların beraberinde getirdiği en büyük sorunlardan birisi, ortaya çıkan maddi yetersizliklerdi. Bu sebeple her yılki bütçeden, Emniyet teşkilatına ek bütçe ayrılmaya başlandı. Maddi sorunların yanında, savaştan yeni çıkmış halkın yeni bir düzen kurma çabaları, insanların savaş önceki rahat hayatlarına dönme çabası yeni suç türlerini ortaya çıkarması, Emniyet teşkilatının da yenilenmesine sebep olmuştur. Fakat bu yenilik karşısında, mevcut dönem içerisinde uygulanan 1323 ve 1329 sayılı Polis Nizamnameleri, yetersiz kaldığı için yeni bir kanunun hazırlanması için, meclis ve emniyet yetkilileri çalışmalara başlamıştır.

Zaman ilerledikçe ortaya çıkan yeni suç türleri ve değişik ihtiyaçlara göre Polis Teşkilatı kendisini geliştirmiş yeni ihtisas birimlerini hizmete sokmuştur. Bunlardan birisi de Evrak işlerinin yürütülmesi ihtiyacıdır. Teşkilatın giderek büyümesi neticesinde yoğunlaşan evrak hizmetlerinin iyi organize edilebilmesi için evrak memurluğu ihdas edilmiştir. 1929 yılında çıkartılan 1452 sayılı kanunla merkez teşkilatı sayısal ve niteliksel olarak artırılmıştır. Polise istihbarat ve inceleme görev verilmiştir. 1929 yılına ait merkezi yapı şekil 3 de gösterilmiştir.¹⁴ Mayıs 1930 tarih ve 1624 sayılı Dâhiliye Vekâleti Merkez Teşkilatı ve Vazifeleri hakkındaki kanun Haziran 1930 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu kanun ile Polis Teşkilatında yeni ihtisas bölümleri oluşturulmuştur. Suç ve suçluyu bulmada bilimsel çalışmalar yapan günümüzdeki “Polis Laboratuvarlar” ayrı bir birim olarak “Fen ve

¹⁴ Eraslan , a.g.e, s. 159.

Neşriyat” adı altında V. Şube olarak bu tarihte teşkilatlandığı görülmektedir. 14 Mayıs 1930 tarih ve 1624 sayılı Dâhiliye Vekâleti Merkez Teşkilatı ve Vazifeleri hakkındaki kanun Haziran 1930 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu kanun ile Polis Teşkilatında yeni ihtisas bölümleri oluşturulmuştur. Suç ve suçluyu bulmada bilimsel çalışmalar yapan günümüzdeki “Polis Laboratuvarlar” ayrı bir birim olarak “Fen ve Neşriyat” adı altında V. Şube olarak bu tarihte teşkilatlandığı görülmektedir. Cumhuriyet ilan edildiğinde taşranın durumu şöyleydi; İç Anadolu, Karadeniz ve Doğu Anadolu bölgesindeki iller; 14 polis müdürü, 16 Ser komiser, 16 ikinci Komiser ve 8 Komiser olmak üzere toplam 52 amirle sevk ve idare edilmişti. 1926 senesinde ise, vilayetler; 20 Polis Müdürü, 5 Merkez Memuru, 23 Ser Komiser, 8 İkinci Komiser, 7 Komiser olmak üzere toplam 62 amirle sevk ve idare edilmekteydi.¹⁵

4 Temmuz 1934 tarihinde 2559 sayılı PVSK (Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu), yayımlanarak yürürlüğe konulmuş olan ve günümüzde de yürürlükte bulunan kanunun birinci maddesinde ;

“Polis, asayiş amme, şahıs, tasarruf emniyetini ve mesken masuniyetini korur. Halkın ırz, can ve malını muhafaza ve ammenin istirahatını temin eder. Yardım isteyenlerle yardıma muhtaç olan çocuk, alil ve acizlere muavenet eder. Kanun ve nizamnamelerinin kendisine verdiği vazifeleri yapar.”

Bu tanımdan anlaşılacağı üzere polisin görevlerini şu şekilde sıralayabiliriz ;

1- İdari görevleri

2-Polisin Adli Görevleri

3-Polisin İçtimai Yardım Görevleri, olmak üzere üç bölüme ayrılmıştır.

Polise P.V.S.K ile verilen yetkiler dışında ayrıca başka kanunlarla da birçok yetki ve görev verilmiştir.

P.V.S.K.ile polise verilen özel yetkilerden bazıları şöyledir: Parmak izi ve fotoğraf alma yetkisi, Filmlerin Kontrolü Yetkisi, Halkın Rahat ve Huzurunun bozulmasının Önlenmesi Yetkisi, Bazı Mahalleri Kapatılması Yetkisi, Zapt ve Müsadere Etme Yetkisi, Silah Kullanma Yetkisi, Yakalama Yetkisi, İfade Alma Yetkisi, Nezarete Tutma Yetkisi, Evlere Girme Yetkisi gibi.

Cumhuriyetin ilk yıllarında hazırlanan P.V.S.K. nın günümüzde de halen yürürlükte kalması ne kadar ileri görüşlü bir bakış açısıyla hazırlandığının göstergesidir.

¹⁵ Erdoğan, a.g.m. ,s.163

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu'nda ve Diğer Bazı Kanunlarda Belirtilen Polis Adli Görev ve Yetkileri

Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu'nun 2.maddesinde; adli görevle ilgili olarak işlenmiş bir suç hakkında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile diğer kanunlarda yazılı görevleri yapmak denilmektedir. Polis'in adli görevlerinin bir kısmı aşağıda verilmiştir:

Suçları Araştırılmasına Yardım Görevi

Kolluk güçleri suçluların aranması ve yakalanmasına yönelik tüm çalışmaları yapmakla yükümlüdür. Görevleri esnasında kendisini engelleyen zorluk çıkartan şahısları işlemleri bitinceye kadar en fazla 24 saat tutma yetkisi vardır.

Suç İhbar ve Şikâyetlerin Kabulü

Polis kendisine vaki olan yazılı şikâyetlerin gereğini yapar. Sözlü olan şikâyetleri tutanağa bağlayarak işleme koyar. Şikâyete bağlı suçlarda şikâyetçinin şikâyeti esastır. Şikâyet olmadığı sürece polis olaya karışmaz.

Yakalama

Hakkında tevkif müzekkeresi verilmiş kişinin kaçmış veya saklanmış olması durumunda polis şahsı yakalayarak adli makamlara tevdi eder.

Arama

Polis, delil olabilecek eşyaların kaçırılması veya suçlunun yakalanması için hakim kararı ile üstü, eşyalar ve meskeni ancak hakim kararıyla aranabilir.

Bu kanunda daha sonraki yıllarda yapılan değişikliklerle, bir yandan polisin yetkileri genişletilirken, diğer yandan da bu yetkilerin kullanımı daha demokratik ve kurallara bağlı hale getirildi. Bu bağlamda trafiğin düzenlenmesi ve denetlenmesi, toplantı ve gösteri yürüyüşü özgürlüğünün kötüye kullanılmasının düzenlenmesi ve önlenmesi gibi alanlarda teşkilatta ek birimler kuruldu.¹⁶

Ancak zamanın şartlarına da bu yeni kanun uyum gösteremeyince 4 Haziran 1937 tarihli ve 3201 sayılı E.T.K. (Emniyet Teşkilat Kanunu) yürürlüğe konmuştu.¹⁷

3201 sayılı kanunu çıkartılmasındaki amaç, polisliği hem nitelik ve hem de nicelik yönünden yükselterek, ülkenin güvenliğinin en üst düzeyde sağlanması hedeflenilmiş, bunun dışında ağırlaşan çalışma şartlarının bir nebze de olsa hafifletilmesi planlanılmıştır. Kanun hazırlanırken birçok üst düzey Avrupa devletlerinin Emniyet teşkilat yapıları incelenmiş, bu

¹⁶ Fikret Toksöz, "Kolluk Kuvvetleri", Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, c. 6, İletişim Yayınları, İstanbul 1984, s. 1628.

¹⁷ Dündar, 150. Kuruluş Yılı Dönümünde Türk Polis Teşkilatı, s. 35.

incelemeler neticesinde kendi ülkemizin yapısına uygun olarak görülen kısımlar alınarak monte edilmiştir.

1.CUMHURİYETİN İLK DÖNEMİNDEKİ TEKNOLOJİK GELİŞMELER

Cumhuriyet döneminde; ülkenin içinde bulunduğu durumun ötesine geçilerek Avrupa da ki gelişmiş ve üst düzeydeki Polis teşkilatları seviyesinde, bir polis teşkilatı oluşturabilmek için başta Atatürk olmak üzere, devletin önde gelen yöneticileri ve konunun uzmanları yoğun çalışmalar yapmıştır.

Cumhuriyetin ilanından sonra, Emniyet teşkilatında teknik anlamda ekonomik şartların el verdiği ölçüde, gelişmeler yaşanmaya ve bu gelişmelere önem verilmeye başlandı. Bu amaçla yurt dışından özellikle, Avrupa ülkelerinden alanında uzman eğitmenler getirtilerek, Teşkilat mensuplarına dersler verdirilmiştir. Bunun yanında, yine Avrupa dan gerekli teknik ekipmanlar satın alındı. Bu dönemde ki en büyük gelişme, parmak izi alanında gerçekleşti. Parmak izlerinden suçlulara ulaşılmaya başlandı. Günümüzde bu inceleme alanı, bir kaç adım daha ileri alınarak parmak izinin ötesinde avuç, kulak gibi vücudun diğer birçok bölgesinin izleri alınarak değerlendirilmeye başlandı.

2. ATATÜRK DÖNEMİ TÜRK POLİS TEŞKİLATI

Cumhuriyetin ilanıyla birlikte, doğal olarak Osmanlı imparatorluğu tarih sahnesinden çekilmiş ve Osmanlı imparatorluğu zamanında inşa edilmiş ,savaş sırasında hem yapısal hem de işlevsel olarak büyük hasarlar görmüş, devlet binaları da yıkılarak yerlerine yeni binalar inşaa edilmeye başlanılmıştır. Bunlardan biride İstanbul da inşaa edilen, Emniyet-i Umumiye Müdüriyeti idi. Cumhuriyetin ilanını izleyen süreçte, yıkılarak yerine Ankara ilinde Emniyet Genel müdürlüğü kurulmuştur. Emniyet genel müdürlüğü kurulduğu zaman, için de taşıdığı olumsuz şartlara rağmen ülkenin güvenliğinin sağlanması amacıyla büyük mücadeleler vermiştir.

3.POLİSİ İLGİLENDİREN MEVZUAT

Cumhuriyetin ilanından sonra, Emniyet teşkilatında birçok değişiklik meydana gelmiştir. Fakat birçok kanun ve mevzuat Osmanlı İmparatorluğu zamanından günümüze

varlığını sürdürmekteydi. Bu kanun ve mevzuatlar günümüz şartlarına uygun olmadığı için, iç güvenliğin ve huzurun sağlanmasında bazı aksaklıklar meydana geliyordu. Özellikle yürürlükteki mevzuatlarda, Polisin görev ve yetkileri tam olarak belirtilmediği için birçok asayiş ve iç güvenlik meselesinde, Polis görev alamıyor bu da iç güvenlik konularında sorunlara sebebiyet veriyordu. Bu olumsuzlukların ve kargaşanın ortadan kaldırılması için, yeni kanunlar yürürlüğe girmiştir. Bu kanunlarla birlikte, ülkenin iç güvenliği ve huzurunun temini düşünüldüğü kadar, polisin refah ve sorunlarının giderilmesi de düşünülmüştür.

3.1. 1704 Nolu Kanun

Bu kanunla getirilen yenilik halka açık yerlerde oturan insanların ikamet ettikleri adresleri polise bildirmek zorunda olmalıdır. Bunun yanında, suçluların takibi amacıyla kişilerin seyahatlerini takip edebilme yetkisi de polise verilmiştir.

3.2. 21 Mayıs 1913 (1329) Tarihli Polis Nizamnamesi

Bu nizamname Polisin kendi içerisindeki yapılanmasına düzenlemeler getirmiştir. Nizamname ile personelin dereceleri, sınıfları, mesleğe giriş, yükselme ve ayrıntıları ile birlikte bütün özlük hakları düşünülmüş ve düzenlenmiştir. Ayrıca bu nizamname polisi Polis, Süvari polis ve sivil polis olarak üç sınıfa ayırmıştır.

1913 Tarihli Polis Nizamnamesi, polis olmak isteyen adaylarla ilgili olan, maddelerinden bazıları şu şekildedir:

Madde: 14 Polis adaylığına talip olan kimse:

1. 23 yaşından küçük ve 30 yaşından büyük olmamak
2. Rahat okuyup yazabilmek yazısı okunaklı olmak, imlası doğru olmak "Mana değişmeyecek derecede hatası kabuldür" ve oldukça süratle okuduğunu anlayacak ve tekrar edebilecek, polis okulunda okutulan dersleri anlayabilecek zekâ seviyesinde olmak,
3. Boyu 1.64 metreden küçük olmamak,
4. Cinayet, ırza tecavüz ve sarkıntılık ile mahkûm ve sarhoşluk ve kumarbazlık gibi kötü iş ve durumlarda olmamak.
5. Kötü işlerle uğraşan ve iş yapan, kimselerle birlikte olmamak.
6. İyi ahlak sahibi biri olduğu polis dairesince tespit edilerek onaylanmak.
7. Sakatlık ve herhangi bir rahatsızlığı olmamak ve vücudunun polislik vazifesini yapmaya elverişli olduğu anlaşılması şarttır. Yukarıda sayılan şartlara sahip oldukları belirlenenler polis adayı olarak kaydedilirler.

Madde: 15- Polis adayı polis okullarınca ilk açılacak döneme dâhil olmak üzere kaydolunur ve polis okulundan mezuniyet belgesi alamayanlar kesinlikle polis olamazlar.

Madde: 17- Polis adayı okulda geçirdiği süre de dâhil olmak üzere bir sene çalıştırılarak ahlak, vücut ve yeterlilik bakımından polisliğe elverişli olup olmadığı araştırılır yeterli görülenler asli polisliğe geçirilirler Aksi halde kaydı silinir ve bunların tekrar polisliğe müracaat etmelerine izin verilmez.

Madde: 18- Yukarıda sayılan yeterliliklerin yanında, polis adayı için bir de not verilir bu notlar bağlı bulunduğu müdürlüğe gönderilerek gereken karar müdürlük tarafından verilir.

Madde:19- Polislik mesleğinde terfi etmek için öncelikle, bir rütbede en az iki sene hizmet etmek, ikinci olarak hizmet süresince ahlak ve meslekte yeterliliği bakımından terfiye layık olduğunu ispatlamak ve üçüncü olarak yalnız polis Memurluğu'ndan baş komiserliğe kadar geçerli olmak üzere yarışma şeklindeki sınava girerek liyakatini ispatlamakla geçerlidir, (polis memurluğundan komiser muavinliğine geçiş için aranan şartlardan olan iki sene görev yapma müddetine memurluğa adaylık süresi de dâhil edilir.)

Madde:20- Terfi etmek için kanuni süreyi tamamlayan polis memurları, komiser yardımcıları ve ikinci komiserleri hakkında çalıştıkları birimlerce yapılan araştırmalar sonucu, terfiye layık olduğu anlaşılanların adları sınava çağrılmak üzere özel bir deftere kaydedilir.

Madde:21- Birinci sınıf polis müdürlüklerine, ikinci sınıf ve ikinciye, üçüncü sınıf müdürlerden ve üçüncü sınıf polis müdürlüğüne birinci sınıf merkez memurlarından ve birinci sınıf merkez memurluğuna ikinci sınıf merkez memurlarından ve ikinci sınıf merkez memurluğuna baş komiserlerden, kıdem ve ehliyetleri bakımından layık olanlar tayin edilir.¹⁸

1913 tarihli nizamnameyle getirilen şartlar, polis adaylarından istenilen şartların zorlaştırılması ve daha detaylı bir inceleme yapılmasını sağlamıştır. Bu değişiklikler, Polis adaylarından beklenen ve istenilen özellik ve niteliklerin çitasının yükseltildiğinin bir göstergesidir. Aynı zamanda bu nizamname ile polis amir ve memurlarının, meslek içerisinde değerlendirilmeleri sağlanmış, yetersiz görülen memurların cezalandırılması yahut bir alt rütbeye düşürülmesinin önü açılmıştır.

Böylece Polis adaylarından istenilen şartlar, daha da zorlaştırılmış ve Polis teşkilatında görev alacak bireylerin daha bilgili ve donanımlı bireyler olması amaçlanmıştır.

Polis okullarının, kendi bünyelerinde yapmış oldukları yenilikler ve her geçen gün adaylara vermiş olduğu eğitim seviyesini yükseltmesi sebebiyle, günümüz modern polis

¹⁸ 1913 tarih ve 176 sayılı "Polis Nizamnamesi", Takvim-i Vakayı ile neşir c: 5, forma:25, 12 Mayıs 1913.

teşkilatının oluşmasında mihenk taşlarından birisini oluşturmaktadır. Bu gün, gelinen noktanın temellerinin bu tarihlerde atılmış olduğunu söyleyebiliriz. Polis teşkilatı, zamanla kendi kurumlarını oluşturmuş, alt birimlerin görevlerini, kesin çizgilerle ayırmaya başlamış, modern bir yapı olarak, bu tarihten sonra hızla, diğer dünya teşkilatları arasındaki yerini almıştır.

3.3. 30 Haziran 1932 Tarih ve 2049 Sayılı Polis Teşkilat Kanunu

2049 sayılı kanunun en mühim özellikleri, polisin özel bir meslek olduğu, polis mesleğinde eğitim ve öğretimin okullarda yapılmasına ve bunun içinde gerektiği kadar polis okulu açılması da bu kanunda beyan olunmuştur. Bu kanunla Türk kadınlarına polis olma imkânı da sağlanmıştır. Bu kanunun uygulanma döneminde, 1934 yılı itibariyle emniyet teşkilatının bütün ülke sathındaki sayısal durumu 37 emniyet müdürü, 41 emniyet memuru, 1043 komiser ve 4154 polis memurlarından ibaretti. 1935 yılında 2049 sayılı kanunda yapılan bir değişiklikle emniyet teşkilatının kurulduğu il sayısı arttırılarak emniyet müdür sayısı 43'e, Emniyet memuru 38'e, komiser 1139'a ve polis memuru ise 4510'a ulaşmıştır.¹⁹

3.4. 12 Haziran 1937 Tarih ve 3201 Sayılı Emniyet Teşkilat Kanunu

12 Haziran 1937 yılında, yayınlanarak yürürlüğe giren 3201 sayılı E.T.K., Türk polis teşkilatının yapılanmasında, köklü değişikliklere yol açmıştır. Bu kanunla birlikte, teşkilatın daha modernleşmiş ve konuların da uzman bir teşkilat olması hedeflenmiştir. Kanuna göre ülkenin iç düzenin ve güvenliğinin sağlanması görevi içişleri bakanına verilmiştir. İçişleri Bakanı da bu görevi öncelikle, E.G.M ve Jandarma Genel komutanlığına vermiştir. Bu iki kurumun yetersiz kaldığı durumlarda ise, bütün kolluk güçlerinden yararlanılabilecektir. Yeni yapılanma ile teşkilat içerisinde, suç ve suçlularla mücadele amacıyla bir çok yeni birim kurulmuş ve personel sayısı arttırılmıştır.

Yine bu kanuna göre zabıta teşkilatı genel hatları ele alındığında, umumi ve hususi olarak ikiye ayrılmıştır. Polis ve Jandarma umumi, diğerleri hususi olarak adlandırılmıştır. Polis üniformalı, vasıtalı ve vasıtasız olarak üç guruba ayrılmış ayrıca bu kanunla birlikte, Polis eğitimi amacı ile yurdun birçok yerinde açılan Polis okullarında, adli ders konularının yanında teknik bilgilerde öğretilmeye başlamıştır.

¹⁹ Hamdi Erdoğan, "Polis Hizmetlerinin Tarihi Gelişimi ve Teşkilat Yapısı", Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Bölümü, Ankara 1987, s.74.

Kanununla Birlikte Ortaya Çıkan Yeni Memuriyetler

- 1-İkinci Bir Emniyet Genel Müdür Yardımcısı,
- 2-Teftiş Heyeti Başkanlığı,
- 3-Daire Başkanlığı,
- 4-Önemli İşler Müdürlüğü,
- 5- 8 ve 9 şube müdürlükleri ile arşiv ve Hukuk Müdürlükleri,
- 6-Enstitü Müdürlüğü, Muavinliği ve Dâhiliye Müdürlükleri,

Bu kanun teşkilata yenilikler kazandırmış, bunun yanında çıkartılan kanunlarla sürekli kendini yenilemesi ve günün şartlarına göre reform edilmesi, hem eğitim alan hem de görevdeki polislerin mesleki açıdan olgunlaşmasını sağlamıştır.

3.5. 9 Kasım 1937 günlü 2/7620 sayılı kararla kabul olunan Polis nizamnamesi

Bu yönetmeliğe göre, Polis Mesleğine Girebilmek İçin;

1. Türk olmak,
2. Fiili askerlik hizmetini yapmış olmak,
3. Otuz yaşından yukarı olmamak,
4. 1,64 m' den kısa boylu olmamak,
5. Gedikli erbaş ve diğer askeri okullara girecek öğrencilerin bedeni kabiliyetleri hakkındaki hükümlere uygun derecede sağlam olmak,
6. Sarhoşluk ve kumarbazlık gibi fena hallerle tanınmış olmamak, Süfli (kötü) işleri meslek edinmiş olmamak,
7. Ağır hapis veya altı aydan fazla ceza ve namus ve haysiyeti muhil bir suçla mahkûm olmuş bulunmamak,
8. Ecnebi kız ve kadınla evli olmamak veya yaşar bulunmamak şarttır. Yalnız yüksek okul mezunu olup ta polisliğe girmek isteyenlerden bu gibi şart aranmaz.

Polis mesleğine girmek isteyenlerin ne suretle ve hangi makamlara başvuracakları ve bunlar hakkında yapılacak işlemler özel hükümlerle belirlenmiş olup bunlar mesleğe aşağıda yazılı suretiyle tercihen alınır:

1. Lise veya muadili (dengi) bir okulu bitirmiş olanlar,
2. Ortaokul veya muadili (dengi) bir okulu bitirmiş olanlar,
3. Ordu ve jandarma erbaşlığından ayrılmış olanlar,
4. Orta öğretimi bitirmemiş olduğu halde, yabancı dil bilen ilkokul mezunları.

Bunların dışında kalan istekliler, genel müdürlükçe gönderilecek olan sorulardan, İl Polis İmtihan Heyetleri tarafından; Okuma yazma, Hesap, Yurt Bilgisi derslerinden, sınav özel şartlarına göre imtihan edilir ve yine kanunda gösterilen bir sıraya göre tercih edilerek kabul olunur (Polis Nizamnamesi madde: 24).

Bu kabul edilme işleminin neye göre ve nasıl yapılacağı ve istenen şartlar şöyle sıralanmıştır (Polis Nizamnamesi madde: 18–27) :

a. Mesleğe girmek isteyenlerin stajyerliğe kabullerini müteakip parmak izleri alınacağı gibi bunlar bütün servetlerini ve yaşayış tarzlarını gösterir bir beyanname vermeye mecburdurlar.

b. Polisliğe alınmış olanlar kanunun sonradan değişen 25. maddesi nedeniyle, Polis Enstitüsü ilköğretim kısmını veya polis okulu öğrenimini bitirinceye kadar stajyer olarak görev yaparlar. Bunlardan bir yıl içinde enstitü ve okula sevk edilmeyenler hakkında iyi sicil almış olanlar polis memurluğuna tayin edilebilirler.

c. Lise mezunu olan istekliler doğrudan doğruya polis okullarına sevk edilir veya sırası geldiği zaman sevk edilmek üzere Emniyet Genel Müdürlüğüne tensip olunacak kadroda polis olarak çalıştırılır.

d. Okul ve Enstitüde geçecek zaman stajyerlik süresinden sayılır. 6. ve daha yukarı meslek derecelerindeki memurların hukuk ve siyasal bilgiler okulu mezunu olmaları şarttır. Ancak ihtisaslarından istifade edileceği bakanlıkça takdir edilen diğer yüksek okul mezunları ve Emniyet Teşkilat Kanunu'na göre meslek içinde yüksek öğretim gördükleri kabul edilenler de bu şekilde tayin olunabilirler.

e. Liseden veya 7 yıllık idadi ve bunlara muadil okullardan mezun emniyet amirlerinden, terfi için iyi sicil almak şartıyla, Polis Enstitüsü'nün yüksek öğretim kısmını ve ihtisas kursunu basan ile bitirenler Emniyet Teşkilatı kadroları içinde yüksek tahsil görmüş sayılırlar. Bunlar da 6. meslek derecesi ile daha yukarı derecedeki memurluklara tayin olunabilirler.

f. Yüksek tahsil görmüş veya yabancı memleketlerdeki yüksek polis ihtisas tahsilini veya kurslarını başarıyla bitirmiş olanlardan devlet memurluğuna ilk defa girecekler doğrudan doğruya komiser muavinliğine stajyer olarak tayin ve polis okulu ihtisas kursuna sevk ve kursu bitirir bitirmez komiserliğe tayin edilirler. Bu şekilde mesleğe girenlerden 2,5 yıl olan staj süresini muhtelif komiserlik derecelerinde veya Emniyet Genel Müdürlüğü'nce tayin edilecek görevlerde bitirenler, uygun sicil aldıkları takdirde, doğrudan doğruya 8. meslek derecesindeki görevlere tayin olunabilirler.

g. Uygun sicil alamayanların staj süresi bir yıl uzatılır ve yine uygun bir sicil notu alamazlarsa terfileri iyi sicil alıncaya kadar geciktirilir.

ğ. Poliste terfide esas, sırasıyla liyakat ve kıdemdir. Terfi için bir derecede en az 3 yıl hizmet etmek şarttır.

1. Terfinin şekli ve icra şartı yukarıda adı geçen nizamname ile tespit olunmuştur. Münhal bulunduğu zaman liyakate ve ehliyete sahip olup, iyi sicil almış olanlar her yıl haziranda tertip ve kadrolara tevzi edilen kıdem tablolarındaki sıraya göre terfi ederler.

i. Lise mezunu olmayan polislerin komiser muavinliğine, komiserlik ve baş komiserliğe kadar olan derecelere terfi edebilmeleri için, önce polis okulu veya enstitüsü ilk kısmını bitirdikten sonra, yine enstitünün orta kısmından da mezun olmaları şarttır.

j. İmtihanalarda başarı gösteremeyenler terfi hakkını kaybederek, buldukları rütbe derecesinde görev yaparlar. Baş komiserlikten emniyet amirliğine çıkabilmek için enstitünün yüksek kısmına devam etmiş ve orayı basan ile bitirmiş ve iyi sicil almış olmak lazımdır.

k. Bir terfi devresinde iyi sicil almayan memur, kadronun müsaadesi nispetinde diğer bir amirin maiyetine veya başka bir il emniyet kadrosuna verilir. Bu durumda polis memurlarının alacağı son siciller terfiye esastır.

1. Polis memuru ve Komiserleri aynı derecede bulunan muamelat memurluklarına maaşı ile veya terfian tayin olunabilirler. Emniyet kadrolarına sivil olarak ayrılanlardan bu görevde muvaffak olamayanlar, Emniyet Genel Müdürlüğünün muvafakatiyle üniformalı sınıfa iade olunurlar.

4 Haziran 1937 günlü 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanunu polisin değişik alanlarda gelişmesine imkân sağlamıştır, bu imkanlar;

Emniyet Teşkilatı 3 bölümde incelenebilir. Bu bölümlerde Adli, İdari ve Siyasi olarak adlandırılabilir.

1. Adli Polis: Karakollardaki adli işlemleri yapmakla yükümlüdür bunun yanında yine karakolda ki üstlerinin emirlerine uymalıdır.

2. İdari Polis: Toplumsal düzeni ve huzuru sağlamakla görevlidir. Bu birimde görevli bir memur adli bir vaka ile karşılaştığında adli polis gelinceye kadar geçici olarak adli polislik de yapar.

3. Siyasi Polis: Devletin bir bütün olarak güvenliğini ve emniyetini sağlamak ve devlet aleyhine işlenebilecek bir suçu veya tehlikeyi önceden belirleyip ortadan kaldırmakla görevlidir. Genellikle bu birimlerde sivil çalışılır ve çalışacak personeller okullarındaki

başarı durumuna göre seçilirdi.

3.6. 04 Temmuz 1934 Tarih ve 2559 sayılı Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu

Kamu güvenliğinin ve düzeninin sağlanması, halkın can, mal ve ırzının korunması, devlet otoritesinin muhafazası ve devamının sağlanması şeklinde ifade edilen görevlerini yapabilmesi ve görevini ifa ederken meydana gelebilecek muhtemel olaylar karşısında, korumasız kalmaması amacıyla kendisine çeşitli kanunlarla verilen görev ve yetkilerine ait hükümlerin sistemli bir şekilde toplanarak icra edilmesinin gerekliliği üzerine 04 Temmuz 1934 tarih ve 2559 sayılı “Polis Vazife ve Salahiyet Kanunu ”(P.V.S.K.) çıkarılmıştır. Bu kanun 28 maddeden ibaret olup, polisin görev ve yetkilerini kullanılmasının hukuki dayanağını oluşturmuştur. Ayrıca; P.V.S.K.’nın uygulama şeklini gösteren 07 Nisan 1938 tarih ve 02/8501sayılı kararname ile kabul edilerek yürürlüğe giren “Polis Vazife ve Salahiyet Nizamnamesi” yayınlanmıştır.²⁰

4.EĞİTİM ALANINDA YAPILAN YENİLİKLER VE POLİS OKULLARI

Cumhuriyetin kuruluşundan sonra, ülkenin içinde bulunduğu duruma rağmen iç güvenlik, halkın huzur ve güveninin sağlanması konularına üst düzeyde önem verilmiştir. Bundan dolayı da, tekrardan kurulup yapılandırılan Emniyet teşkilatına büyük önem verilmişti. Teşkilatın istenilen seviyeye ulaşması, hiç kuş ki yok ki temelde eğitimden geçiyordu. Bir çok farklı ilde bir çok okul açılmış olup, bu okullar ilk açılan okuldan günümüzde ki son okula kadar tarihsel ve yapısal olarak, bir çok değişikliğe uğradı ve bu değişiklikleri, açılan ilk polis okuldan itibaren incelemek, eğitim alanında Polis Teşkilatının, ne kadar büyük mesafeler kat ettiğini göstermesi amacıyla önem taşımaktadır.

Zamanın şartlarında, mevcut polis kuvvetlerinin yetersizliği ve artan baskılar neticesinde, polis okulu kurulması gündeme gelmiştir. O zamanlar “Vilayati Selase (üç il)” olarak adlandırılan Makedonya bölgesindeki 'Selanik, Manastır ve Üsküp illerini içine alan 'Rumeli Vilayetleri Müfettişliği Umumiliği' kuruldu. Polislerin eğitim ve öğretimlerinin sağlanması amacıyla ikinci teşebbüs olarak polis okulu açılması gündeme getirildi. Burada açılan ilk polis okulu " Vilayati Şahane Polis Mektebi" adıyla eğitim ve öğretime başladı. Bilahare adı "Selanik Polis Mektebi" olarak değiştirildi.²¹

²⁰ İlter, a.g.tz., s.19.

²¹ Kaynar, a.g.tz., s.30.

Selanik Polis Okulu

İlk Polis Okulu olması amacıyla büyük önem taşımaktadır. Okulun başına müdür olarak konusunda uzman Leon Bonzo 20 Kanuni evvel (Aralık) 1323 (1907) getirildi.

Selanik Polis Okulu Kuruluş Kadrosu Tablo 5 'de verilmiştir:

Tablo 5. Selanik Polis Okulunun Kuruluş Kadrosu

Memuriyetin Adı	Ad	Maaşı
Müdür/Yüzbaşı		1400
Dahiliye Zabiti-Mülazımı Evvel (İçişleri subayı -Üsteğmen)		900
Dahiliye Zabiti-Mülazımı Sani (İçişleri subayı - Teğmen)		775
Tabip ve Hıfzıssıhha Muallimi (Doktor ve Sağlık Koruma		1200
Kavanin Muallimi (Kanunlar öğretmeni)		2000
Müzakereci (Danışman)	2	1000
Hesap Memuru (Muhasebeci)		600
Serhademe (Baş odacı)		300
Hademe (Odacı)	5	200
Aşçıbaşı		300
Aşçıbaşı (Seneliktir)		1200

Bu okulda okutulan derslere baktığımızda:

- 1.Polis Nizamnamesi ve zabita görevi
- 2.Ceza Kanunu
- 3.Ceza Yargılama Usulü
- 4.İdare Hukuku ve diğer kanunlar
- 5.Resmi Yazışma
- 6.Adli Yazışma
- 7.Hukuk İlminin Takdimi (Hukuk Başlangıcı)
- 8.Hıfzıssıhha ve İlk Yardım (Sağlığı Koruma)
- 9.Jimnastik ve Askeri Görevler²² olduğu görülmektedir.

Bu okulda okutulan dersler ve eğitim amacıyla oluşturulan yapı genel hatlarıyla, günümüz okullarıyla benzerlik göstermektedir .Küçük ayrıntılarla günümüz şartlarında,

²² Şahin, a.g.e., s. 123.

mevcut okullarda bazı farklı dersler konularak isim değişiklikleri yapılmıştır.. Bu okulda okutulan dersler ve kadro tablo 6' da verilmiştir.

Tablo 6. Selanik Polis Okulu 1328 Yılı Kadrosu

Memuriyetin Adı	Adedi	Maası
Müdür	1	2000
Kavanin ve Polis Nizamnamesi Muallimi (Kanunlar Ve Polis Tüzüğü Öğretmeni)	1	2000
Dahiliye Müdürü ve Terbiye-i Meslekiye ve Kitabet Muallimi (İç İşleri ve Disiplin Hukuku ve Resmi Yazı Öğretmeni)	1	1200
Sınıf Zabiti ve Riyazeti Bedeniye Muallimi (Sınıf Komiseri ve Beden Eğitimi Öğretmeni)	1	1000
Sınıf Zabiti ve Fotokopi ve Daktiloskopi ve Telgraf Muallimi(Sınıf Komiseri ve Fotoğraf, Daktilo ve Telgraf öğretmeni)	1	1000
Muhasebe Ve Tahrirat Katibi ve Hesap Dersi Muallimi (Muhasebe Ve Resmi Yazı Memuru ve Matematik Dersi Öğretmeni)	1	1150
Serhademe ve Vekil Harcı (Baş Odacı Ve Masraf Görmekle Vazifeli Kimse)	1	300
Hademe (Odacı)	8	200
Aşçı	1	300
Aşçı Yamağı	1	100

Selanik Polis Okulu için dönemin Devlet bütçesinden hatırı sayılır bir para ayrılmıştır. Bu okul ilk olma özelliğinin yanında başarıya ulaşması ve akabinde açılacak olan okullara iyi örnek olması bakımından önem teşkil etmektedir. Okuldan mezun olan Polis memurları ve Amirleri beklenen düzeyin çok daha üstünde bir başarı sergilemiş bu da Polis okullarının yaygınlaştırılmasında önemli rol oynamıştır.

Tablo 7. Selanik Polis Okulunun Eğitim ve İdari Görevlilerini Gösteren Cetvel.²³

Memuriyetin Adı	Görevlinin Adı	Göreve Başlama Tarihi	Maaş
Okul Müdürü	Leon Bonzo	20 Kanuni evvel 1907 Aralık 1323	1400

²³ Şahin, a.g.e., s. 124

Okul Müdürü	Kemal Bey	21 Ağustos 1324(1908)	1400
Okul Müdürü	Ahmet Necati Efendi	29 Kanuni evvel 1324 Aralık 1908	1400
Okul Müdürü	Zeynel Abidin Efendi	20 Temmuz 1327 (1911)	1400
Okul Müdürü	Osman Zeki Bey	20 Ağustos 1328(1912)	2000
Dahiliye Zabiti (İçişleri Subayı)	Zeynel Abidin Efendi	22 Ağustos 1325 (1909)	
Dahiliye Zabiti (İçişleri Subayı)	Mustafa Sadrettin Efendi	24 Şubat 1325(1909)	
Dahiliye Zabiti (İçişleri Subayı)	Leon Efendi	1 Ağustos 1327(1911)	
Dahiliye Zabiti (İçişleri Subayı)	Bahtiyar Efendi	21 Mart 1327 (1911)	
Dahiliye Zabiti (İçişleri Subayı)	Halil Efendi	29 Eylül 1328(1912)	1200
Dahiliye Zabiti (İçişleri Subayı)	Mehmet Necati Bey	20 Kanuni evvel 1323 Aralık 1907	
Kavanin Muallimi (Kanunlar öğretmeni)	Mehmet Şefkati Bey	17 Kanuni evvel 1325 Aralık 1909	2000
Kavanin Muallimi (Kanunlar öğretmeni)	Asım Efendi	19 Eylül 1328 -1912	2000
Dahiliye Müdürü (İçişleri Müdürü)	Mehmet Ragıp Efendi	20 Kanuni evvel 1907	
Dahiliye Müdürü (İçişleri Müdürü)	Ali Fehmi Efendi	11 Teşrinievvel 1324 Ekim1908	
Dahiliye Müdürü (İçişleri Müdürü)	Cemil Bey	19 Teşrinisani 1324 (Kasım) (1908)	
Dahiliye Müdürü (İçişleri Müdürü)	Mustafa Sadrettin Efe.	20 Temmuz 1328 (1912)	
Polis Nizamnamesi Muallimi (Polis Tüzüğü)	Asım Efendi	20 Kanuni evvel 1323 Aralık 1907	2000
Ser müzakereci (Baş Danışman)	Mehmet Ragıp Efendi	20 Kanuni evvel 1323 Aralık 1907	
Müzakereci (Danışman)	Emin Zülfi Efendi	1 Ağustos 1327(1911)	1000

Müzakereci (Danışman)	Hüseyin Hüsni Efendi	22 Ağustos 1327(1911)	1000
Muallim (Öğretmen)	Refik Bey	20 Kanuni evvel 1323 Aralık 1907	
Muallim (Öğretmen)	Ali Kemal Bey	26 Kanuni evvel 1323 (Aralık) (1907)	
Muallim (Öğretmen)	Mehmet Şakir Efendi	20 Kanuniewel 1323 (Aralık) (1907)	
Muallim (Öğretmen)	Mehmet Ali Bey	23 Eylül 1325(1909)	
Muallim (Öğretmen)	Hüseyin Zülfü Bey	22 Ağustos 1325(1909)	
Muallim (Öğretmen)	Nesim Rüşo Efendi	20 Kanuni evvel 1323 (Aralık) (1907)	
Muallim	İbrahim Efendi	2 Teşrinisani 1324 (Kasım) (1908)	
Muallim (Öğretmen)	Abdullah Efendi	12 Eylül 1325(1909)	
Fransızca Muallimi (Fransızca Öğretmeni)	Mustafa Asım Efendi	15 Şubat 1325 (1909)	
Kroki Muallimi (Kroki öğretmeni)	Mustafa Asım Efendi	15 Şubat 1325 (1909)	
Jimn. Muallimi (Jimnastik öğretmeni)	Feridun Bey	20 Teşrinievvel 1323 (Ekim) (1907)	
Jimn. Muallimi (Jimnastik öğretmeni)	Bedri Bey	11 Teşrinievvel 1323 (Ekim 1907)	
Jimn. Muallimi (Jimnastik öğretmeni)	Celal Bey	12 Şubat 1327 (1911)	
Jimn Muallimi. (Jimnastik öğretmeni)	Mehmet Adil Efendi	20 Kanuniewel 1324 (Aralık 1908)	
Jimn. Muallimi (Jimnastik öğretmeni)	Hüsni Naim Efendi	1 Ağustos 1324 (1908)	
Müd. İb. Muallimi	Halil Efendi	29 Eylül 1328(1912)	1200

1913 İstanbul Polis Okulu

Bu okulun yapılmasından önce dönemim yöneticileri Avrupa'ya heyetler göndererek orada ki benzer okulların yapıları incelettirilmiş ve benzeri bir okul

yapılmaya çalışılmıştır. Bu bakımdan İstanbul Polis Okulu dönemin şartlarında modern bir yapıda inşaa edilmiştir. İstanbul Polis Okulunun 1909 -1921 tarihleri arasındaki kadrosu Tablo 8'de verilmiştir.

Tablo 8. İstanbul Polis Okulunun 1909–1921 Tarihleri Arasındaki Kadrosu²⁴

Memuriyetin Adı	Görevlinin Adı	Göreve Başlama Tarihi	Maaşı
Okul Müdürü	Yzb.Ahmet Bey	17 Mayıs 1325 (1909)	1650
Okul Müdürü	Yzb.Muhittin Efendi	12 Şubat 1326 (1910)	1650
Okul Müdürü	Agah Mazlum Bey	14 Ağustos 1328 (1912)	2250
Okul Müdürü	Ahmet Fahri Bey	6 Mart 1329 (1913)	2250
Okul Müdürü	Mehmet Celalettin Bey	4 Mayıs 1329(1913)	2000
Okul Müdürü	Hasan Zeki Bey	8 Ağustos 1329 (1913)	2250
Okul Müdürü	Osman Zeki Bey	9 Kanunisani(Ocak) 1329 (1913)	2250
Okul Müdürü	Müceddin Bey	14 Mart 1335 (1919)	3500
Okul Müdürü	Abdülkerim Bey	2 Şubat 1339 (1923)	3000
Okul Müdürü	Galip Bey	1 Mart 1335 (1919)	3500
Dahiliye Zabiti	Mustafa Efendi	1 Temmuz 1327 (1911)	
Dahiliye Zabiti	Necati Efendi	21 Kanunievvel (Aralık) 1327 (1911)	
Dahiliye Zabiti	Nuri Efendi		1200
Dahiliye Zabiti	Galip Bey	15 Mayıs 1327 (1911)	1200
Dahiliye Zabiti	Halil İbrahim Efendi	20 Kanunisani(Ocak)	1200
Dahiliye Zabiti	Süleyman Galip Efendi	24 Mayıs 1330 (1914)	1000
Dahiliye Zabiti	Corci Efendi	27 Ağustos 1328 (1912)	1000
Dahiliye Zabiti	Corci Efendi	1 Temmuz 1333 (1917)	1200
Dahiliye Zabiti	Hüseyin Hüsni Efendi	5 Temmuz 1333 (1917)	1250
Dahiliye Zabiti	Hamdi Efendi	17 Ağustos 1335 (1919)	1200
Dahiliye Zabiti	Hüseyin Hüsni Efendi	29 Mayıs 1335 (1919)	1500
Dahiliye Zabiti	Rahmi Efendi	22 Mayıs 1336 (1920)	1500
Dahiliye Zabiti	Fevrettin Efendi	9 Teşrinisani (Kasım) 1329 1913	1500
Dahiliye Zabiti	Ahmet Fait Efendi	16 Teşrinievvel (Ekim)1336 (1920)	1250
Dahiliye Zabiti	Hami Efendi	5 Temmuz 1335 (1919)	1200
Kavanin muallimi	Osman Zeki Bey	16 Kanuni evvel (Aralık)1326 1910	2000
Kavanin muallimi	Mazhar Bey		2000
Kavanin muallimi	Hasan Zeki Bey	6 Mart 1329 (1913)	2000
Kavaran muallimi	Mahmut Celalettin Bey	3 Şubat 1329 (1913)	2000
Kavanin muallimi	Osman Zeki Bey	4 Mayıs 1329(1913)	2000
Kavaninmuallimi	Mustafa Zeki Bey	9 Kanunisani (Ocak)1329 (1913)	2000
Kavanin muallimi	Asım Bey	28 Şubat 1330 (1914)	2000
Kavanin muallimi	Mehmet İrfan Bey	17 Haziran 1334 (1918)	2000
Kavanin muallimi	İbrahim Halil Bey	8 Mayıs 1335 (1919)	2000

²⁴ Şahin, a.g.e ., s. 125.

Kavanin muallimi	Osman Zeki Bey	9 Şubat 1339 (1923)	1500
Hıfzıssıha muallimi	Hüseyin Nail Efendi	11 Mayıs 1325 (1909)	1450
Hıfzıssıha muallimi	Niyazi Bey	19 Eylül 1330(1914)	2750
Dahiliye Müdürü	Fazlı Bey	20 Ağustos 1328 (1912)	1500
Dahiliye Müdürü	İsmail Hakkı Efendi	27 Ağustos 1328 (1912)	1500
Dahiliye Müdürü	Galip Bey	24Kanunievvel(Aralık) 1329 (1913)	1500
Dahiliye Müdürü	Mehmet İsmet Bey	29 Nisan 1329 (1913)	1750
Dahiliye Müdürü	Seyfullah Bey	21 Şubat 1326 (1910)	2000
Pol. Niz. Muallimi	Fazıl Bey	20 Ağustos 1328 (1912)	1500
Pol.Niz. Muallimi	İsmail Hakkı Bey	27 Ağustos 1329 (1913)	1500
Pol. Niz. Muallimi	Galip Bey	24Kanunievvel(Aralık) 1329 (1913)	1500
Pol. Niz. Muallimi	Mehmet ismet Bey	29 Nisan 1329(1913)	1750
Pol.Niz. Muallimi	Seyfullah Bey	21 Şubat 1326 (1910)	2000
Terbiyei Muallimi Mes.	Nuri Efendi		1200
Terbiyei Muallimi Mes.	Galip Bey	15 Mayıs 1329 (1913)	1200
Terbiyei Muallimi Mes.	Halil İbrahim Efendi	20 Kanunisani (Ocak) 1329 (1913)	1200
Terbiyei Muallimi Mes.	Süleyman Galip Efendi	24 Mayıs 1330 (1914)	1000
Terbiyei Muallimi Mes.	Corci Efendi	1 Temmuz 1333 (1917)	1200
Terbiyei Muallimi Mes.	Hüseyin Hüsni Efendi	29 Mayıs 1336 (1920)	1500
Terbiyei Muallimi Mes.	Rahmi Efendi	22 Mayıs 1336 (1920)	1500
Terbiyei Muallimi Mes.	Fevrettin Efendi	9 Teşrinisani(Kasım) 1329 (1913)	1500
Kitabet Muallimi	Nuri Efendi		1200
Kitabet Muallimi	Galip Bey	15 Mayıs 1329 (1913)	1200
Kitabet Muallimi	Halil İbrahim Efendi	20 Kanunisani(Ocak) 1329 (1913)	1200
Kitabet Muallimi	Süleyman Galip Efendi	24 Mayıs 1330 (1914)	1000
Kitabet Muallimi	Corci Efendi	1 Temmuz 1333 (1917)	1200
Kitabet Muallimi	Hüseyin Hüsni Efendi	29 Mayıs 1335 (1919)	1500
Kitabet Muallimi	Rahmi Efendi	22 Mayıs 1336 (1920)	1500
Kitabet Muallimi	Fevrettin Efendi	9 Teşrinisani (Kasım) 1329 (1913)	1500
Riyaseti Bedeniye Mua.	Corci Efendi	27 Ağustos 1328 (1912)	1000
Riyaseti Bedeniye Mua.	Hüseyin Hüsni Efendi	5 Temmuz 1333 (1917)	1250
Riyaseti Bedeniye Mua.	Hami Efendi	13 Ağustos 1335 (1919)	1200
Riyaseti Bedeniye Mua.	Ahmet Faik Efendi	16 Temmuz 1336(1920)	1250
Hesap Dersi Muallimi	Sadık Efendi	24 Mayıs 1328 (1912)	1000
Hesap Dersi Muallimi	Halit Efendi	15 Mayıs 1330 (1914)	1500
Hesap Dersi Muallimi	İbrahim Efendi	1 Eylül 1335 (1919)	1250
Tatbikatı Cezaive Mua	Ali Murteza Efedî	20 Haziran 1338 (1922)	1000
Tatbikatı Muallimi	Mithat Efendi	1 Mayıs 1329 (1913)	1200
Tatbikatı Muallimi	Selahattin Efendi	20 Haziran 1337 (1921)	1200

İstanbul Polis Okulunun da öğrenim gören adaylara Polislik mesleği ile ilgili derslerin yanında zihinsel gücü arttıracak hesap bilgisi gibi derslerde verilmiştir.

İstanbul Polis okulunda okutulan dersler:

1. Ceza Yargılama Usulü
2. İdare ve Devletler Hukuku
3. Hukuk İlmine Giriş
4. Ceza Uygulaması ve Yazışma
5. Polis Nizamnamesi (Polis tüzüğü)
6. Hıfzıssıhha ve İlk Yardım (Sağlığı koruma ve ilk yardım)
7. Meslek ve Beden Eğitimi
8. Fransızca Belge Okuma ve Kroki

Yukarıda belirtilen derslerden en önemlilerinden biri ilk yardım dersidir. O tarih de bile ilk yardım konusuna çok büyük önem verilmektedir. Günümüz Polis okullarında ilk yardım dersi yoktur bunun yerine Polislere bu eğitim kurs olarak verilmekte fakat yetersiz kalmaktadır.

Tablo 9. 1913 Yılından 1920 Yılına Kadar Yani Cumhuriyet Hükümetine Kadar İstanbul Polis Okulu Müdürleri

Adı	Göreve Başlama Tarihi	Görevden Ayrılma Tarihi
Yüzbaşı Ahmet Bey	17 Mayıs 1325	12 Şubat 1326(1910)
Yüzbaşı Muhittin	12 Şubat 1326	23 Temmuz 1328
Agah Mazlum Bey	14 Ağustos 1328	1 Mart 1329 (1913)
Ahmet Fahri Bey	6 Mart 1329	3 Mayıs 1329(1913)
Mehmet Celalettin	4 Mayıs 1329	1 Ağustos 1329
Hasan Zeki Bey	7 Ağustos 1329	9 Ocak 1329(1913)
Osman Zeki Bey	9 Ocak 1329	1 Mart 1335 (1919)
Galip Bey	1 Mart 1335	14 Mart 1335 (1919)
Müceddin Bey	14 Mart 1335	2 Şubat 1339 (1923)
Abdulkerim Bey	2 Şubat 1339	

Tablo 9 incelendiğinde Polis Okulu müdürlerinin, asker kökenli insanlar olduğu görülmektedir. Bu da Polisin o dönemde askeri yapı içerisinde hizmet verdiğinin bir kanıtıdır.

Tablo 10. İstanbul Polis Okulunun 1912 Yılı Eğitim Ve İdari Personelini Gösterir Liste²⁵

Memuriyetin Adı	Adedi	Maaşı*
Mektep Müdürü (Okul Müdürü)		2250
Dahiliye Müdürü ve Polis Nizamnamesi Müdürü(İç işleri ,ve Polis tüzüğü Müdürü)		1500
Dahiliye Zabiti, Terbiyeyi Meslekiye, Kitabet Muallimi (İç işleri subayı, disiplin hukuku ve resmi yazı öğretmeni)		1200
Dahiliye Zabiti ve Riyazeti Bedeniye Muallimi (İçişleri subayı ve beden eğitimi öğretmeni)		1000
Hesap Memuru, Tahrirat Katibi ve Hesap Dersi Muallimi (Muhasebe, resmi yazı memuru ve matematik öğretmeni)		1000
Hesap Memuru (muhasebe memuru)		600
Kavanin Muallimi		2000
Tabip ve Hıfzıssiha Muallimi (Doktor ve sağlık koruma öğretmeni)		1200
Eczacı		700
Ambar Memuru ve Demirbaş Eşya Memuru		500
Serhademe (Başodacı)		300
Hademe Onbaşısı (odacı onbaşısı)	2	200
Hademe (Odacı)	29	150
Aşçıbaşı	1	300
Aşçı Kalfası	2	150

Tablo 11. İstanbul Polis Okulunun Açıldığı günden 1909 Yılından İtibaren 19 Devrenin Başarı Durumları²⁶

Kaydolan	Alelala Pekiyi	Ala iyi	Vasat Orta	Yekûn Toplam	Şahadetname Alamayan ve Kaydı Silinen	Devre
365	56	9	14	29	68	1. Devre
183	39	6	62	16	22	2. Devre
217	26	6	92	18	37	3. Devre
256	16	7	11	20	51	4. Devre

²⁵ Şahin, a.g.e., s. 127 -128.²⁶ Şahin, a.g.e., s. 129.

250	13	7	13	22	22	5. Devre
225	6	6	13	20	17	6. Devre
207		1	14	15	52	7 Devre
229		3	16	19	30	8. Devre
256		2	15	17	80	9. Devre
183		2	13	16	21	10. Devre
152	11	5	75	14	10	11. Devre
207	8	1	69	19	13	12. Devre
111	6	6	43	11		13.Devre
133	7	4	74	12	10	14.Devre
49	3	1	15	36	13	15.Devre
39	4	1	14	34	5	16.Devre
						17.Devre
75	10	4	7	62	13	18.Devre
84	12	4	17	78	6	19. Devre
332	21	9	16	27	470	Yekün

Tablo 11 incelendiğinde, en başarılı dönem 13. Dönemdir. Ayrıca tabloda 17.dönemin boş olduğu görülmektedir. Bu dönemin mezun vermediği anlamına gelmemektedir, aksine bu dönemdeki herkes kendi rızaları ile Kurtuluş savaşına katılmak için okuldan ayrılmıştır. İstanbul polis okulu büyük başarılar göstermiştir fakat Osmanlı devleti gibi büyük bir devletin güvenliğinin sağlanması, tek bir okuldan gelen Polislerle sağlanamayacaktır. Bu sebeple, ülkenin değişik yerlerine yeni okullar açılması kararlaştırılmıştır.

Beyrut Polis Okulu

Beyrut Polis okulunun durumuna bakarsak 1911 yılı Meşrutiyet Hükümetinin polis okullarının gelişmesine büyük önem verdiği anlaşılır. Osmanlı İmparatorluğu bütçesinden Emniyet Genel Müdürlüğüne ayrılan 48.351.170 Liranın 1.036.032 lirasını polis okulları için ayırmıştır. Ayrılan bu miktarın 182.633 lirası da Beyrut Polis Okuluna tahsis edildi. Aynı şekilde 1912 yılı bütçesiyle Emniyet Genel Müdürlüğüne ayrılan 46.600.000 liranın 1.036.032 lirası yine polis okullarının giderleri için ayrıldı. Ayrılan miktarın yine 183.633 lirası Beyrut polis okulunun giderleri için tahsis edildi.²⁷

²⁷ Şahin, a.g.e., s. 133.

Tablo 12. Beyrut Polis Okulunun 1914 Yılı Kadrosu²⁸

Memuriyetin Adı	Adedi	Maaşı
Müdür		2000
Kavanin ve Polis Nizamnamesi Muallimi (Kanunlar ve polis tüzüğü öğretmeni)		2000
Dâhiliye Müdürü ve Terbiye-i Meslekiye ve Kitabe Muallimi		
Sınıf Zabiti ve Riyaziyeti Bedeniyye Muallimi (Sınıf komiseri ve		750
Sınıf Zabiti ve Fotoğraf ve Daktiloskopi ve Telefon Muallimi (Sınıf komiseri ve fotoğraf.daktilo ve telefon öğretmeni)		750
Muhasebe ve Tahrirat Katibi ve Hesap Dersi Muallimi (Muhasebe, resmi yazı memuru ve matematik öğretmeni)		750
Ser hademe (Başodacı)		300
Aşçıbaşı		220
Hademe (odacı)		200
Aşçı Kalfası		150
İlmi Eşkâl Muallimi (Şekil ve Yüz Bilimi öğretmeni)	1	1000

Bağdat Polis Okulu

Tablo 13. Bağdat Polis Okulunun Açılışından Kapanışına Kadar ki Görevlileri.²⁹

Memuriyetin Adı	Görevlinin Adı	Göreve Başlama	Ma
Müdür	Hüsnü Bey	17 Kanunisanı (Ocak)	2500
Müdür	Halil İbrahim Bey	16 Ağustos 1327 (1910)	1400
Müdür	Osman Bey	4 Teşrinisanı (Kasım)	2500
Müdür	Mustafa Asım Efendi	5 Kanunievvel (Aralık)	2500
Müdür	İbrahim Halil Bey	5 Şubat 1328 (1912)	1400
Müdür	Sadık Mazhar Efendi	8 Ağustos 1329 (1913)	200
Dahiliye Zabiti	İsmail Hakkı Efendi	26 Ağustos 1327 (1911)	900
Dahiliye Zabiti	Şerafettin Efendi	8 Şubat 1328 (1912)	
Dahiliye Zabiti	Rakım Efendi	27 Teşrinievvel (Ekim)	
Hıfzıssihha Muallimi	Mustafa Bey	1 Teşrinievvel (Ekim)	1200
Kavanin Muallimi	Mustafa Zeki Efendi	17 Ağustos 1327 (1911)	2000
Kavanin Muallimi	Osman Vefik Bey	17 Temmuz 1329 (1913)	2000

²⁸ Şahin, a.g.e., s. 134.

²⁹ Kaynar, a.g.tz., s. 45-46.

Kavanin Muallimi	Sadık Mazhar Efendi	8 Ağustos 1329(1913)	2000
Terbiyei Mes.Muallimi	Adil Efendi	22 Teşrinievvel (Ekim)	1200
Terbiyei Mes. Muallimi	Ali Servet Efendi		1200
Terbiyei Mes. Muallimi	Esat Numan Efendi	4 Kanuni evvel (Aralık)	1200
Terbiyei Mes. Muallimi	Ali Servet Efendi	1 Mayıs 1330 (1914)	750
Terbiyei Mes. Muallimi	Ali Galip Efendi	5 Temmuz 1330(1914)	750
Terbiyei Mes. Muallimi	Mahmut Nedim Efendi	12 Teşrinisani (Kasım)	750
Kitabet Muallimi	Adil Efendi	22 Temmuz 1328 (1912)	1200
Kitabet Muallimi	Ali Servet Efendi		1200
Kitabet Muallimi	Esat Numan Efendi	1 Mayıs 1330(1914)	1200
Kitabet Muallimi	Ali Servet Efendi	1 Mayıs 1330 (1914)	750
Kitabet Muallimi	Ali Galip Efendi	5 Temmuz 1330(1914)	750
Kitabet Muallimi	Mahmut Nedim Efendi		750
Dahiliye Müdürü	Adil Efendi	22 Teşrinisani (Kasım)	1200
Dahiliye Müdürü	Ali Servet Efendi		1200
Dahiliye Müdürü	Esat Numan Efendi	4 Kanuni evvel (Aralık)	1200
Sınıf Zabiti	Hüseyin Hüsnü Efendi	10 Şubat 1328 (1912)	750
Sınıf Zabiti	Kamil Efendi	19 Şubat 1328 (1912)	750
Sınıf Zabiti	Ali Servet Efendi	1 Mayıs 1330(1914)	750
Sınıf Zabiti	Ali Galip Efendi	5 Temmuz 1330 (1914)	750
Sınıf Zabiti	Mahmut Nedim Efendi		750
Riyazeti Bedeni yye Mua.	Hüseyin Hüsnü Efendi	10 Şubat 1328 (1912)	750
Riyazeti Bedeniyye Mua.	Kamil Efendi	19 Şubat 1330 (1914)	750
Hesap Muallimi	Salih Zeki Efendi	12 Teşrinisani (Kasım)	
Müzakereci	Ali Servet Efendi	12 Kanunisani (Ocak)	750
Müzakereci	Mehmet Muhlis Efendi	12 Kanunisani (Ocak)1911	750

Erzurum Polis Okulu

Erzurum Polis Okulu da zamanının en iyi polis okulları olma yolunda aşama kaydetmiş ancak I. Dünya savaşının çıkmasıyla İstanbul Polis Okulu hariç diğer polis okulları gibi kapatılmıştır. Erzurum Polis Okulunun açılış ve kapanış kadrosu Tablo 14'de verilmiştir.³⁰

Tablo 14. Erzurum Polis Okulunun Açılış ve Kapanış Kadrosu

Memuriyetin Adı	Adedi	Maaşı
Müdür – Yüzbaşı		1400
Dahiliye Zabiti-Mülazimi Evvel (İçişleri Subayı - Üsteğmen)		900
Dahiliye Zabiti-Mülazimi Sani (İçişleri Subayı Teğmen)		775
Tabip ve Hıfzıssihha Muallimi (Doktor ve Sağlık Koruma		1200

³⁰ Kaynar, a.g.tz., s. 48.

Kavanin Muallimi (Kanunlar Öğretmeni)		2000
Müzakereci (Danışman)	2	750
Hesap Memuru (Muhasebe Memuru)		600
Serhademe (Baş odacı)		300
Hademe (Odacı)	5	200
Aşçıbaşı	1	300
Aşçı Kalfası	2	150

Erzurum polis okulu okul bünyesindeki eğitimcilerinin üstün bilgisi ve başarısı sayesinde döneminin en iyi polis okulu olma özelliğini taşımaktadır. Günün modern teknikleri doğrultusunda öğrenciler yetiştirilmektedir 7 yıl boyunca hizmet vermiştir fakat 1.Dünya savaşının başlaması sebebiyle ülkede baş gösteren ekonomik sorunlar sebebiyle 7 senenin ardından kapatılmıştır.

Adana Polis Okulu

Adana Polis Okulu da kendi bünyesinde yetiştirdiği personelle en üst düzeyde hizmet vermiştir. Adana Polis Okulu, açık kaldığı beş yıllık gibi kısa bir zaman içerisinde diğer polis okullarında tecrübe kazanan eğitim ve öğretim görevlileri ile tecrübeli yöneticilerin idaresinde büyük başarılar elde etmiştir. Adana Polis Okulu kadrosu Tablo 15'de verilmiştir.³¹

Tablo 15. Adana Polis Okulunun Kadrosu

Memuriyetin Adı	Adedi	Maaşı
Müdür ve Kavanin Muallimi (Kanunlar Öğretmeni)		2000
Dahiliye Müdürü, Terbiyeyi Meslekiye ve Kitabet Muallimi (İçişleri Müdürü, Disiplin ve Resmi Yazı)		1200
Sınıf Zabiti ve Riyaziyeti Bedeniyye Muallimi (Sınıf Komiseri ve Beden Eğitimi Öğretmeni)		750
Hesap Memuru ve Muallimi ve Tahrirat Katibi (Muhasebe ve Resmi Yazı Memuru ve Matematik)		600
Hademe (Odacı)	4	150
Aşçı		300
Aşçı Yamağı		100
Tabip ve Hıfzıssihha Muallimi (Doktor ve Sağlık Koruma Öğretmeni)	1	1200

³¹ Kaynar, a.g.tz., s. 48-49.

Polis okulları, yetiştirdiği nitelikli Polis memurları sebebiyle ülke güvenliğinde büyük önem taşımaktaydı. Bundan dolayı, Osmanlı devletinde Polis okulları için önemli derecede maddi bütçe ayrılmaktaydı.

Trabzon Polis Okulu

Tablo 16. Trabzon Polis Okulunun Öğretim Görevlileri³²

Memuriyetin Adı	Memurun Adı	Göreve Başlama Tarihi	Maaşı
Okul Müdürü	Asım Bey	29 Şubat 1334	3000
Dahiliye Müdürü	Mehmet Faik Bey	4 Mayıs 1334	1200
Sınıf Zabiti	Salih Sami Efendi	4 Mayıs 1334	750
Sınıf Zabiti	Nazım Efendi	10 Teşrinisani 1334 (Kasım)	750
Terbiyei	Mehmet Faik Bey	4 Mayıs 1334	1200
Riyaziyeti Bedeniyye	Salih Sami Efendi	4 Mayıs 1334	750
Fotoğraf Muallimi	Nazım Efendi	10 Kasım 1334	750
Daktiloskopi	Nazım Efendi	10 Kasım 1334	750
Telefon Muallimi	Nazım Efendi	10 Teşrinisani 1334 (Kasım)	750

Bu Polis okullarından yetişen Polis memurları, Milli Mücadele döneminde halkımızla omuz omuza savaşmış ve üzerine düşen vatani görevini hakkıyla yerine getirmişlerdir. Selanik Polis okulundan sonra açılan diğer Polis okulları, zamanının imkanlarının en iyilerini kullanmış ,ülke güvenliğini sağlama yönünde üstün bir çaba ve gayret sarf etmiştir.

Polis Enstitüsü

Polis Enstitüsü; iç güvenliği sağlayan, Türk Emniyet Teşkilatının amir ihtiyacını karşılamak üzere kurulmuş bir eğitim birimidir. İlk olarak kurs şeklinde oluşturulan birim, daha sonra 3 yıllık bir eğitim kurumuna dönüştürülmüştür. Ancak bu yapı da, gelişen teşkilatın ihtiyaçlarına cevap veremediği için, 4 yıllık fakülte seviyesine çıkarılarak alanlarında, bilgili ve eğitilmiş polis amirleri yetiştirmeye devam etmektedir.

Toplumun gelişen ve değişen ortamı içinde Polis Enstitüsünde, 3201 sayılı kanunla belirtilen nitelik ve statüsünde ayrı bir gelişme gösterdi. Polis okulları bünyesinden tamamen ayrılarak, doğrudan yüksek bir öğretim kurumu haline getirildi. 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun 58. Maddesi; 5. Fıkrası uyarınca onaylanan Ankara Polis Enstitüsü, Polis Koleji ve lise mezunlarına yönelik olan iki senelik meslek içi yüksek okul sayılmakta iken, M.E. B. ile yapılan çalışmalar olumlu olarak sonuçlanmış ve 1961-62 ders yılından itibaren

³² Şahin, a.g.e., s. 138.

öğretim seviyesi Yüksekokul haline getirilmişti. Lisans ders saatlerinin artırılması suretiyle, eğitim süresinin 2 yıldan 3 yıla çıkarılması kararlaştırıldı. Bu konuda Öğretmenler Kurulunca alınan kararlar M.E.B. ile Bakanlığımız tarafından incelendi. Polis Enstitüsünün 3 yıllık yüksek dereceli bir okul haline getirilmesi de yine, M.E. B. Talim ve Terbiye Dairesi 25.06.1962 gün ve 175 sayılı kararları ile tasdik olundu. Emniyet Teşkilatına amir yetiştirmek üzere kurulmuş olan Polis Enstitüsünün, üç yıllık eğitim süresi, istenilen seviyede amir yetiştirilmesine yeterli olmadığından, müfredatının geliştirilerek eğitim süresinin dört yıla çıkarılması düşünüldü. Bu amaçla Milli Eğitim Bakanlığı ve İçişleri Bakanlığı koordinasyonu ile bir danışma kurulu oluşturuldu.

İleride, teşkilatın yönetici kadrosunu oluşturacak öğrenciler için günün değişen koşullarına uygun olarak ve daha ziyade uygulamaya yönelik, başka derslerin müfredata alınmasını ve bu arada dengi okullar arasında akademik yerini alabilmesi için, Enstitünün dört yıla çıkarılmasına, 10.10.1980 tarih ve 139 sayılı M.E. B. Talim ve Terbiye Dairesi Başkanlığı kararıyla verildi.

Polis Akademisi

Polis Enstitüsünün varlığından henüz otuz yıl geçmeden bu kurumun daha da yükseltilmesi, yenilenmesi düşüncesi tüm teşkilat birimlerinde ele alınmaya başlanmıştır. Bu konuda ilk teklifi getiren Polis Enstitüsü ve Koleji Müdürü Ahmet Rıfat Kemerdere olmuştur. Hazırlanan raporlarda kurulması düşünülen Polis Akademisi'nin modeli üzerinde araştırma yapılırken gerçekçi bir görüşle konunun problemlerini belirlemek, personelin sınıflandırılması, fonksiyonel olarak rütbe esasının getirilmesi, terfilerin ıslahı ve teşkilat hizmet birimlerinin yeniden organize edilmesi gibi konular ve Emniyet Teşkilatı'nın diğer problemleri üzerinde çözümler getirilmeye çalışılmıştır.

Bu çalışmalar sonucunda, 6 Aralık 1984'te Polis Akademisi faaliyete geçirilmiştir. Bizzat Mustafa Kemal Atatürk'ün direktifleriyle polis amirlerini yetiştirmek amacıyla 1937 yılında Polis Enstitüsü kurulmuştur. Polisin eğitimi Cumhuriyetin ilk yıllarına kadar askeri teşkilatlanma içinde ve eğitimine fazla önem verilmeden yürütülmüş olmasına rağmen, Cumhuriyetin ilanı ile polis eğitim kurumlarının kurulmasıyla birlikte polisin kalitesi ve eğitimi yükselmiştir. Bu amaçla kurulan Polis Enstitüsünün devamı şeklinde kurulan Polis Akademisi Bilgi Çağının dinamik ve eğitilmiş polislerini yetiştirmek üzere 6 Aralık 1984 yılında faaliyete geçirilmiştir. Şu an geline duruma bakılırsa teşkilat kendini yenilemekte ve çağın gereklerine uygun olarak yapısal ve işlevsel gelişmesini sürdürmektedir. Bunun en

güzel örneği Polis Okulunun eğitim ve öğrenim süresinin 2 yıla çıkarılması ve buna uygun müfredat programının hazırlaması yönündeki çalışmalar gösterilebilir.

Tablo 17. 1996 yılında ki Polis Akademisi'nde aşağıdaki dersler okutulmaktaydı.³³

Derslerin Adı	Sınıflar			
Anayasa Hukuku		2		
Hukuk Başlangıcı	2			
Medeni Hukuk	2			
İktisat	2			
Türk Siyasi Tarihi	2			
Disiplin Hukuku	2			
Silah Bilgisi	2	2	2	2
YABANCI DİL	4	4	4	4
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	1	1	1	1
Türk Dili	1	1	1	1
Beden Eğitimi	2	2	2	2
Yakın Savunma	2	2	2	2
İnsan Hakları ve Hürriyetleri			2	
Genel Sosyoloji	2			
İdare Hukuku		2		
Ceza Hukuku (genel hükümler)		2		
Borçlar Hukuku		2		
Toplum Psikolojisi		2		
Kamu Yönetimi		2		
Adli Tıp		2		
Devletler Umumi Hukuku		2		
Polis Meslek Hukuku	2	2		
Devletler Hususi Hukuku			2	
Ceza Muhakemeleri Usul Hukuku			2	
Kriminoloji			2	
Personel Yönetimi			2	
Trafik Hukuku			2	
İstatistik ve Araştırma Teknikleri			2	
Ceza Hukuku (özel hükümler)			2	
Adalet Psikolojisi				2
Polis Taktikleri				2
Devlet Güvenliği ve Haberalma				2
Soruşturma ve Yazışma Teknikleri				2
Kriminalistik				2
Polis – Halk İlişkileri				2
Trafik Yönetimi				2
Bilgisayar				2
Semlner				2
Toplam	26	30	28	30

³³ Emniyet Genel Müdürlüğü Çalışmaları "Polis 1996" APK Dairesi Başkanlığı yay. no: 112, Ankara 1996, s.35

Yukarıdaki dersler incelendiğinde görülecektir ki bazı dersler gereksiz yere müfredat içinde bulundurulmuştur. Örneğin: İktisat gibi ancak bunun yanında gerçekten polisin uygulamada kullanacağı derslerde çoğunluktadır. Örneğin; Adalet psikolojisi gibi...

Tablo 18. 1996 Yılında Polis Koleji'nde okutulan dersler aşağıya çıkarılmıştır.

DERSLERİN ADI	SINIFLAR			
	HAZIRLIK	1	2	3
Türkçe	4			
Türk Dili ve Edebiyatı		5	3	3
Psikoloji			2	
Sosyoloji				
Felsefe				2
Din Kültürü ve Ahlak		1	1	1
TARİH		3	2	
T.C. İnkılâp Tarihi ve				2
Coğrafya		2		
Matematik		4	4	3
Biyoloji ve Sağlık Bilgisi		2	2	2
Fizik		3	4	4
Kimya		2	3	3
Yabancı Dil	24	8	8	8
Beden Eğitimi	2	2	2	2
Milli Güvenlik Bilgisi			1	
Seçmeli Dersler	4	2	2	4
Almanca				
Fransızca				
İngilizce				
Bilgisayar				
Turizm				
Resim				
Müzik				
Haftalık Toplam Saat	34	34	34	34

Tablo 19. 1996 Yılında Polis Okullarında okutulan dersler aşağıya çıkarılmıştır.³⁴

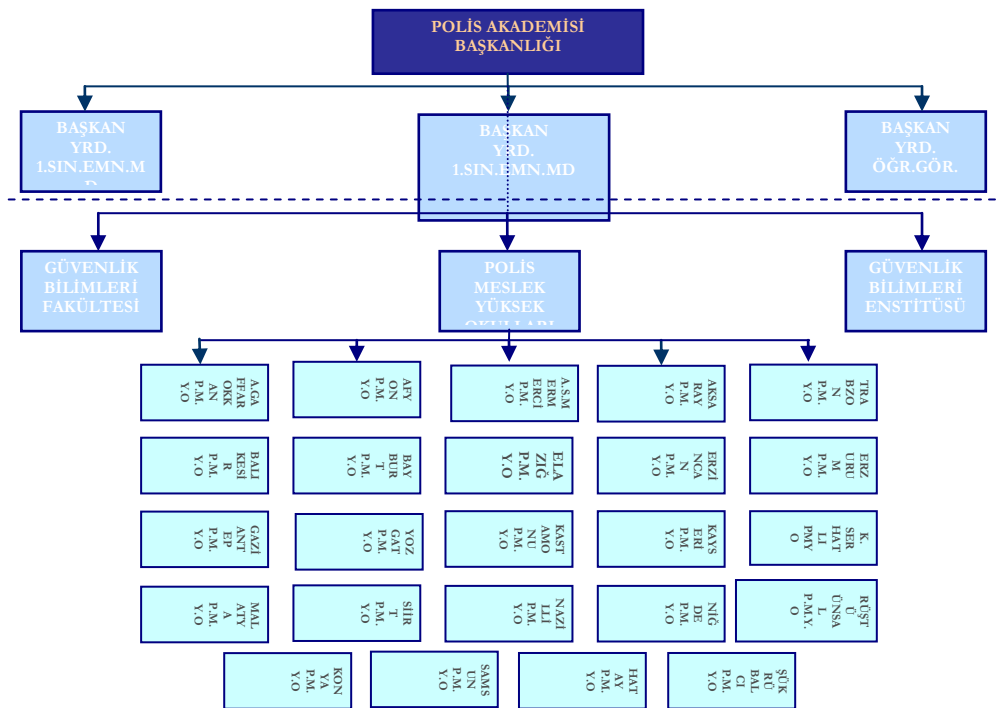
Derslerin Adı	1.Dönem Haftalık	2. Dönem Haftalık	Toplam
Polis Meslek Mevzuatı	1	1	30
Devlet Güvenliği ve İstihbarat	1	1	30
Önleyici Hizmetler	1	1	30
Toplumsal Olaylara Müdahale Esasları	2	2	60
Mesleki Yazışma Teknikleri	2	2	60
Olay Yeri İncelemesi	2	2	60

³⁴ Emniyet Genel Müdürlüğü Çalışmaları "Polis 1996" , APK Dairesi Başkanlığı yayın no: 1 12, s.s.40-43.

Ceza Muhakemeleri Usul Hukuku	2	2	60
Silah Bilgisi ve Atış	3	3	90
Beden Eğitimi ve Yakın Savunma	3	3	90
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi		1	30
İnsan Hakları		1	30
Anayasa		1	30
Ceza Hukuku		1	30
Halkla İlişkiler		1	30
Temel Trafik Bilgisi		1	30
Daktilo - Bilgisayar (seçmeli)	2	2	60
Disiplin Mevzuatı		1	30
Yanaşık Düzen			15
Sağlık Bilgisi ve İlk Yardım			15
Poliste Haberleşme (muhabere)		1	15
Kaçakçılıkla Mücadele		1	15
Toplam	28	28	840

Yukarıda ki çizelgeler incelendiğinde görüldüğü üzere, 1996 yılında Polis Akademisinde, Polis Kolejinde ve Polis Okulunda okutulan dersler ve saatleri karşılaştırıldığında, Polis Koleji haricinde diğer okullarda hukuk dersleri ağırlıklı olarak gösterilmektedir.

Tablo 20. Polis Akademisi Başkanlığı Teşkilatlanması³⁵

³⁵ <http://sis.pa.edu.tr/>. Erişim Tarihi: 30.08.2011

Aksaray Polis Okulu

Aksaray Polis, şehir merkezine beş kilometre mesafede, 'Arat ol Mevkii' Konya yolu üzerinde kurulmuştur. Aksaray Polis Okulu, zamanın Aksaray Millet Vekili Sayın Mahmut Öztürk'ün girişimleri sonucunda, 'Milli Emlak' dan dan temin edilen 261 dönümlük arazi üzerinde 1.000 kişi kapasiteli bir Polis Okulunun temeli atıldı. İnşasına 1982 yılında başlanan polis okulu, 17.12.1994 tamamlanarak aynı tarih ve 1494 sayılı Bakanlık oluru ile Polis Okulu olarak tescil edilmiştir. Bahse konu Polis Okulunun Müdürlüğüne atanan 1.Sınıf Emniyet Müdürü Mustafa Öncül, bir Polis Okulunun olması gereken biçim ve modernizasyonda yapılandırılması için ne gerekiyorsa yaptı ve Aksaray Polis Okulunu günün modern yapılanmasında hizmet vermek üzere 11 Eylül 1995 tarihinde 709 öğrenci ile eğitim ve öğretime açtı. Başarılı bir eğitimci olan Mustafa Öncül, takip eden yıllarda Polis Okulunun ihtiyaçlarını önem sırasına göre gidererek, önce 1.000 kişi kapasiteli kapalı spor salonunu tamamlayıp, öğrencilerin kullanımına sunma başarısını göstererek, okulun günümüzdeki modern yapılanmayı yakalamasında en önemli etmen olma başarısını gösterdi.

36

Etiler Polis Okulu

1909 yılından önce Erkânı harbiye ferîği Farukizade Sami Paşa ve Selanik Polis Okulu idarecilerinden Feridun Bey aralarında görüşerek İstanbul'da bir polis okulunun açılmasına karar verdiler. Polis okulunun açılmasına karar vermelerine karşın, mevcut hükümetin okulun açılması için gerekli olan ödeneği çıkartması mümkün olmadı. Mevcut polis ve komiserlerin herhangi bir eğitimden geçirilmeden göreve alınmalarından doğan olumsuzlukların giderilmesine yönelik olarak okulun açılmasına kadar geçecek zamanda bilhassa İstanbul'da bulunan personelin eğitilmesi için çareler üreilmeye başlandı. Bu paralellikte; mevcut polis ve komiserlerin eğitimi için zamanın Ferah Tiyatrosunda mesleki ve ahlak konusunda ders verilmeye başlandı. İstanbul polis okulu 1909 yılında II'ni Abdülhamit'in tahttan indirilmesi sonrasında Yıldız sarayında bulunan Şehzade gâh daireleri ile Baş kitabet dairesinde eğitim ve öğretime başladı. Sultan Mehmet Reşat, polis okulunun Yıldızdan başka bir yere taşınmasını istemesi sonrası, polis okulu Beyoğlu'nda bulunan Fransız okulu Saint Michel okuluna nakledildi. İstanbul'un işgaline kadar bu okulda eğitim ve öğretime devam eden okul, işgal yıllarının başında Fransızların dayatmasıyla önce Saint

---

³⁶ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

Benoit okuluna ve ardından da Nuri Osmaniyede bulunan bir binaya taşınmak zorunda kalındı. Binanın darlığı ve kirasının yüksekliğinden dolayı taşındığı Ayasofya'daki adliye binası üzerindeki yerinde tüm zorluklara rağmen kurtuluş savaşının sonuna kadar eğitim ve öğretim görevini sürdürdü. Kurtuluş mücadelesinin kazanılması ve bağımsızlığın tesis edilmesi üzerine yeni Ankara hükümetinin emirleri doğrultusunda Yıldız Sarayındaki ilk yerine taşındı. Cumhuriyetin ilk yıllarında emniyet mensuplarına iyi bir eğitimin verilmesi amacıyla polis okulunun imkânları artırılarak öğretim kadrosu genişletilmiştir. Osmanlı Devleti döneminde ikinci polis okulu olarak 1909 yılında açılan polis okulu zaman zaman çoğalan polis okullarının kapatılmasına karşılık hem Osmanlı döneminde ve hem de Türkiye Cumhuriyeti döneminde açık kaldı. 1930 yılından itibaren polisin eğitiminde üstlendiği görevi tek başına yürüten İstanbul Polis Okulu 1960 yılına kadar Yıldız sarayındaki yerinde görevini sürdürdü. 27 Mayıs 1960 ihtilaliyle birlikte kapanan polis okulu Kayseri'ye nakledilerek, Kayseri Polis Okulu adıyla eğitim ve öğretimini bu ilde sürdürmeye başladı. İstanbul polis okulu, 1966 yılında yeniden tesis edilerek Etiler Polis Okulu adıyla eğitime başladı. Polis okulu olarak 1985 yılına kadar faaliyet yürüten polis okulu 1985 yılında verilen bir kararla polis kolejine dönüştürülerek 1994 yılına kadar faaliyette bulundu. 1994 yılında polis kolejinin kapatılması sonrası tekrar Etiler Polis Okulu adıyla eğitim ve öğretim hizmetlerine devam etmeye başladı. 1994-1995 yıllarında genel olarak hizmet içi eğitime, 1995-1996 eğitim ve öğretim döneminde ise Komiser yardımcılığı kursu eğitimine ayrılmıştır.

Etiler Polis Okulu 1997-1998 eğitim ve öğretim yılında polisin ilköğretimine, 1998-1999 eğitim ve öğretim yılında komiser yardımcısı adaylarının yetiştirilmesine tahsis edilmiştir. 21.06.1999 tarihinde TS-EN ISO-9002 Kalite Güvence Sistem Belgesi almaya hak kazanan polis okulu, çalışmalarını edindiği belge doğrultusunda daha iyi bir kaliteyi yakalamak için sürdürmektedir.³⁷

İstanbul Şükrü Balcı Polis Okulu

Polis Eğitim Merkezi, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun devlet memurlarının yetiştirilmesiyle ilgili kısmında yer alan 216'ncı maddesinin 1'inci fıkrasında yer alan 'Kurumlar kendi eğitim ihtiyaçlarını karşılamak üzere eğitim merkezleri açabilirler' hükmüne dayanılarak meslek içinde modern eğitim ve öğretim usullerini en iyi şekilde

³⁷ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

uygulamak düşüncesiyle kurulmuştur. İstanbul Polis Eğitim Merkezi, 25 Ağustos 1978 tarihinde Kemalettin Er öge Polis Okulunun Florya bölümü olarak hizmete girmiş, 01 Ekim 1979 yılında ise İstanbul Polis Eğitim Merkezi adını alarak bağımsız bir polis okulu olarak hizmete girmiştir. Eğitim ve öğretimini aksatmadan sürdürerek emniyet teşkilatına eleman yetiştiren İstanbul Polis Eğitim Merkezi 30 Mart 1995 tarihinden itibaren Şükrü Balcı Polis Eğitim Merkezi adını almıştır.³⁸

19 Mayıs Polis Okulu

Samsun 19 Mayıs polis okulu, 1976 yılında 500 kişilik Toplum Zabıtası hizmet binası olarak tasarlanıp, yapımına başlanan binanın daha sonraları alınan bir kararla polis okulu olarak yapılandırılması üzerine 04.01.1982 tarihinde eğitim ve öğretime başlamıştır. Samsun-Bafra karayolu üzerinde 23 kilometrede Çakırlar mevkiinde 130 dönümlük bir arazi üzerinde kurulan okulun müstemilatında derslikler, eğitim binası, spor salonu, futbol sahası ve diğer sosyal birimler bulunmaktadır. 1982 yılında eğitim ve öğretime başlayan 19 Mayıs Polis Okulu emniyet teşkilatı mensuplarının ilköğretiminin tamamlanması hususunda üzerine düşeni en iyi şekilde yaptığı gibi, terörle mücadele amacıyla 24 Şubat-30 Mayıs tarihleri arasında 688 özel harekât öğrencisinin yetiştirilmesinde de başarılı bir performans göstermiştir. Başlangıçtan günümüze kadar on binlerce polis adayının ilköğreniminin sağlanması hususunda başarılı bir grafik çizen 19 Mayıs Polis Okulu başarılı çalışmalarını günümüzde de sürdürmektedir. .³⁹

Adana Kemal Serhatlı Polis Okulu

Adana polis okulu, ilin doğusunda Adana-Ceyhan istikameti E-5 karayolu üzerinde merkeze 5 kilometre mesafede kurulmuştur. İnşaatına 1976 yılında başlanan okul binası 1978 yılında bitirilmiştir. İnşaatının bitimine müteakip 1978-79 öğretim yılında polis okulu olarak hizmet veren bina, 1979-1988 yılları arasında Adana Emniyet Müdürlüğü'nün hizmet binası olarak kullanılmıştır. İçişleri Bakanlığının 15.02.1988 tarih ve 59375 sayılı olurları doğrultusunda mevcut binalar Polis Koleji olarak kullanılmış, 18.05.1992 tarihinden itibaren de Adana Polis Okulu olarak hizmet vermeye başlamıştır. Adana Polis Okulu olarak hizmet

³⁸ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

³⁹ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

vermekte olan polis okulu 13.05.1995 tarihinden itibaren Kemal Serhatlı Polis Okulu olarak hizmet vermektedir. .⁴⁰

İstanbul Adile-Sadullah Mermerci Polis Okulu

Ak fil sanayii ve ticaret anonim şirketi 29.09.1993 tarihli dilekçeleri ile İstanbul Valiliğine müracaat ederek Adile-Sadullah Mermerci isminin verilmesi şartına bağlı olarak bir polis okulu inşa edeceklerini belirterek, 1500 kişilik kapasitede olacak olan polis okulunu bütünüyle İçişleri Bakanlığı Emniyet Genel Müdürlüğüne bağışlayacaklarını taahhüt ettiler. Sistemin kabul edilmesi üzerine adı geçenler tarafından, İstanbul ili Sarıyer ilçesi Gümüş dere köyünde 1.020.000 m2 yüzölçümündeki hazine arazisinin bu işe tahsis edilmesi sonrası okul inşaatına başlanmıştır. Söz konusu okul Karadeniz sahillerinde olup, Sarıyer'e 17 kilometre, İstanbul'a 35 kilometre mesafededir. .⁴¹

Afyon Polis Okulu

Afyon Polis Okulu, halen il merkezinde faaliyet gösteren Afyon Anadolu Kız Öğretmen lisesi olarak kullanılan binada Nisan 1980 tarihinde eğitim ve öğretime başlamıştır. 1980 tarihinde eğitim ve öğretime açılan 'Afyon Polis Okulu', Ekim 1985 tarihinden itibaren 'Polis Koleji' olarak faaliyetini sürdürmüştür. Polis Koleji olarak 1988 tarihine kadar faaliyet gösterildikten sonra tekrar Polis Okuluna dönüştürülerek yaklaşık on yıl kadar eğitim ve öğretimini sürdürmüştür. Bu süreç içinde, Polis Okulu ve Polis Koleji öğrencileri vasıtasıyla geliştirilen polis-halk ilişkilerinin en üst seviyeye çıkarılması üzerine polis-halk birlikteliğinin en güzel örnekleri yaşandı. Bir müddet daha faaliyet gösteren Polis Okulu Milli Eğitimin ihtiyacına binaen ilgili birime devredildiğinden Polis Okulu olarak eğitim ve öğretime son verilmiştir. Daha sonraları yapılan girişimler üzerine 1968 yılında Tarım il Müdürlüğü bünyesinde faaliyette bulunmak üzere açılan Afyon Zirai İretim işletmesi ve Çiftçi eğitim Merkezinin bulunduğu alan belirlenen hizmet için değerlendirilememesi üzerine bahse konu yer İçişleri Bakanlığının kullanımına bırakıldı. Bahse konu mekân, Bakanlık makamının 25.01.1993 tarihli onayı ile Polis Okulu olarak düzenlendikten sonra eğitim ve öğretime açılmıştır. .⁴²

⁴⁰ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

⁴¹ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

⁴² http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

Balıkesir Polis Okulu

Balıkesir Polis Okulu, şehrin on üç kilometre güneyinde, İzmir karayolu üzerinde kurulmuştur. Kuruluşunu tamamlayan Polis Okulu 16.09.1986 yılında eğitim ve öğretime başladı. İzmir karayolu üzerinde kurulan Polis Okulu, Pamukçu kasabasına iki kilometre mesafede olup, yaklaşık 100.000 metre karelik açık alan üzerinde 33.000 metre karelik kapalı alan olarak inşa edilmiştir. Yatılı eğitim veren bir okulun sahip olması gereken tüm birimlere sahip olarak inşa edilmiştir. .⁴³

Bornova Polis Okulu

Bornova Polis Okulu, 1978 yılının ağustos ayında eğitim ve öğretime açılmıştır. Aynı yıl eğitim ve öğretime başlayan polis okulu 15. dönem itibariyle 5.014 öğrenci yetiştirmeye muvaffak olmuştur. Polis Okulu, günün şartlarına göre modern bir yapılanmadır. Binalar, İzmir Emniyet Müdürlüğü Trafik Şube Müdürlüğü olarak inşa edilmiş olmasına rağmen, hizmete açılmadan önce Polis Okulu haline getirilerek 1978 yılının mayıs ayında Emniyet Genel Müdürlüğüne okul olarak açılmasına karar verilmesi üzerine hemen eğitim için gerekli araç-gereçle donatıldı. Okulun eksikleri kısa sürede tamamlanarak 10 Ağustos 1978 tarihinde İzmir ilinin ikinci Polis Okulu olarak eğitime başlamıştır. .⁴⁴

Bursa Polis Okulu

Bursa Polis Okulu, TMK standardına uygun 500 kişi kapasiteli Polis Okulu Müdürlüğü olarak Bursa ilinin güney batısında Bursa-Eskişehir karayolunun 500 metre içerisinde bulunan Güllük Mahallesinde yer almaktadır. Okul, 39968 metre karelik alan üzerinde 16.02.1976 yılında Toplum Polis sitesi olarak temeli atılmasına rağmen, 24.02.1982 yılında yapılan bir değişiklikle Polis Okuluna dönüştürülmüştür. 15 Eylül 1982 tarihinde Polis Okulu olarak eğitim ve öğretim hizmetlerine tahsis edilmiştir. Bursa Polis Okulu, eğitim ve öğretime başladığı 1982 tarihinden 1987 yılına kadar beş dönem temel eğitim-öğretim ve branş eğitimi için kullanılmış olup, 234 bayan öğrenci Trafik, 1625 erkek öğrenci idari, 323 erkek öğrenci siyasi olmak üzere toplam 2185 öğrenci mezun olmuştur.

⁴³ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

⁴⁴ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

Bu arada 4'üncü ve 5'inci dönem arasında kalan boşlukta birer aylık üç kısa devrelik meslek içi trafik kursu düzenlenerek, toplam 649 trafik polis memuru yetiştirilmiştir. .⁴⁵

Diyarbakır Polis Okulu

Diyarbakır Polis Okulu, 04.06.1990 tarihinde 340 öğrenci ile eğitim-öğretime başlamıştır. 1990 yılında Diyarbakır-Silvan karayolu üzerinde yapımına başlanan asıl okul sitesinin yapımı 1994 yılı içinde bitirilerek eğitime açılmıştır. Diyarbakır-Silvan karayolunun 18'inci kilometresi üzerinde inşa edilen Diyarbakır Polis Okulu Müdürlüğü binaları tamamlandıktan sonra 1995 yılında 750 öğrenci ile eğitim ve öğretime başlamıştır. 30.01.2001 tarihli onayla A.Gaffar OKKAN Polis Okulu olarak isimlendirilmiştir. Diyarbakır Polis Okulu, 84.875 metre karelik alan içinde kurulmuştur. Hizmet binası ve diğer tesisler beş bloktan oluşmuştur. Polis Okulu Müdürlüğünün yerleşim olarak toplam inşaat alanı 20.946 metre karedir. Okulun bulunduğu arazinin 42.375 metre karesi hazine arazisi olup, diğer 42.500 metre karelik bölüm Dicle Üniversitesi tarafından tahsis edilmiştir. .⁴⁶

Erzincan Polis Okulu

Erzincan Polis Okulu, 01 Mayıs 1985 tarihinde eğitim ve öğretime başlamıştır. Polis Okulunun eğitim-öğretime başlamasından yedi yıl sonra meydana gelen depremde binaların hasar görmesi üzerine eğitim ve öğretime ara verilmiştir. Deprem esnasında eğitim ve öğretimde olan polis adayları 12 Mayıs 1992 tarihli Bakanlık oluru ile Erzurum Polis Okulu Müdürlüğüne nakledilerek burada eğitime devam etmeleri sağlanmıştır. Afyon Polis Okulu Müdürlüğünde olduğu gibi Erzincan Polis Okulu Müdürlüğü de halkın yoğun istek ve talepleri doğrultusunda yeniden tesis edilerek, 30 Kasım 1988 tarihinde yeniden eğitim ve öğretime açılmıştır. Depremden sonra yaklaşık altı yıl kadar kapalı kalan okul binalarının tamir ve bakımı yapılmıştır. Erzincan Polis Okulu, 1998-1999 eğitim ve öğretim yılında 320 öğrenciyle başladığı eğitim faaliyetlerine devam etmektedir. .⁴⁷

⁴⁵ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

⁴⁶ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

⁴⁷ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

Erzurum Polis Okulu

Erzurum Polis Okulunun tarihi Osmanlı Devletine kadar uzanmaktadır. Önceki bölümlerde o süreçle ilgili bilgiler verildiğinden tekrar değinilmemiştir. Aynı şekilde Cumhuriyetin kurulması ile de eğitim faaliyetlerinde bulunan Polis Okulu, ihtiyaç duyulmadığında kapatılmış, ihtiyaç halinde de açılmıştır. En nihayet, Erzurum Polis Okulu, TMK-C standardında olmak üzere 1983 yılında 500 öğrenci kapasiteli olarak eğitim ve öğretime başlatılmıştır. Yaklaşık 29.073 metre karelik bir alan üzerinde inşa edilen Erzurum Polis Okulu, 1983 yılında açılacakken, açılıştan vazgeçilerek okul binaları Erzurum Emniyet Müdürlüğü emrine tahsis edilmiştir.⁴⁸

1991 yılında yeniden durum değerlendirmesi yapılması sonrası Polis Okulu olarak açılmasına karar verilmiştir. Nihayet 13.07.1992 tarihinde eğitim ve öğretime başlamıştır. .

49

Eskişehir Polis Okulu

Eskişehir Polis Okulu, 26 Ekim 1979 tarihinde Emniyet Müdürlüğüne bağlı 'Toplum Polisi Sitesi' olarak inşasına başlanan binaların Bakanlık makamın 06.Mart 1985 tarihli onaylarıyla Polis Okulu olarak değerlendirilmesi kararlaştırılmıştır. Polis Okulu, coğrafi konum itibarıyla şehir içinde olup, 19.650 metre karelik bir alan üzerinde kurulmuştur. Polis Okulu, TMK standartlarına göre (C) standardında yapılandırılmıştır. Eskişehir Polis Okulu 17.08.1988 tarihli onayla Karayolu Trafiği Polis Okulu olarak faaliyetini sürdürmektedir. .⁵⁰

Gaziantep Polis Okulu

Gaziantep Polis Okulu, Adana-Gaziantep 'E-24' karayolu üzerinde 11.870 metre kare alan üzerinde yapılandırılmıştır. Yatılı olarak eğitim görececek polis adaylarının bütün ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için gerekli olan yapılar tesis edilmiştir. Polis Okulu, 500 kişilik 'Toplum Polisi Sitesi' olarak planlanmış ve inşaatına başlanmıştır. İnşaatına yapımı esnasında gündeme gelen polis okulu olması istemi üzerine Bakanlık makamının 21.04.1982 tarihli olurları sonucunda 500 öğrenciyi barındıracak bir Polis Okuluna dönüştürülmüştür. Gaziantep Polis Okulu, 03.12.1984 tarihinde başladığı eğitim ve öğretim devrelerinde: 1984-85 eğitim döneminde 400 polis adayıyla başladığı eğitimi 393 adayını mezun ederek sona

⁴⁸ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

⁴⁹ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

⁵⁰ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

erdirmiştir. 1985-86 eğitim döneminde ise Okula gönderilen 410 polis adayından 401'inin katıldığı eğitim sonucunda 397 polis adayı okuldan mezun olmuştur. Gaziantep Polis Okulu Müdürlüğü, TMK standartlarına göre {C} standardında olup, 400 öğrenci kapasitesindedir. .

51

İstanbul Kemalettin Eröge Polis Okulu

İsmi Şehit Emniyet Amiri Kemalettin Er öge 'den almıştır. Polis okulu, 1971 yılında Gayrettepe mevkiinde bulunan ve halen İstanbul Emniyet Müdürlüğü olarak kullanılan binanın ikinci katında eğitim ve öğretime başlamıştır. İstanbul Emniyet Müdürlüğünün binaya tamamen taşınması sonrası 1973 yılında Ayazağa Özel Kimya Mühendisliği binası kiralanarak okul bu binaya taşınmıştır. Taşınılan binanın eğitim ve öğretime elverişsiz duruma gelmesi üzerine okul, 1978 yılı şubat ayında Florya'daki Toplum Zabıtasına ait binalara taşınmıştır. Üsküdar İcadiye Mahallesi Türk Kız Koleji Sokağında bulunan ve Özel Türk Kız Koleji'ne ait, halen üzerinde bulunan binaların Emniyet Teşkilatı adına Mart 1978 tarihinde kamulaştırılmasından ve bazı küçük onarımların yapılmasından sonra Polis Okulu, on ikinci dönemden itibaren Florya ve Üsküdar binalarında birlikte eğitimini sürdürmüştür. Kemalettin Er öge Polis Okulunun Florya şubesi olarak eğitim ve öğretimini sürdüren kısmı 1979 yılından itibaren İstanbul Polis Eğitim Merkezi olarak tescil edilmesinden sonra Üsküdar'daki binasında eğitime devam etmektedir. Kemalettin Er öge Polis Okulunun idari binası Osmanlı Devleti zamanında inşa edilip saray olarak kullanılan ve dönemin Saraylar Baş mimarı Balyan efendinin köşkü olarak Beylerbeyi sarayı ile birlikte 1843-1856 yılları arasında inşa edilmiş birinci derecede tarihi bir binadır. İstanbul Kemalettin Er öge Polis Okulu 1988 tarihinden itibaren Yüksek Öğretim Öğrenci Yurdu olarak kullanılmaktadır. .⁵²

Kastamonu Polis Okulu

Kastamonu Polis Okulu, 01.09.1997 tarihli Bakanlık oluruyla kurulmuştur. Bu amaçla, İçişleri Bakanlığı ile Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı Hayvancılık Üretim İstasyonu Müdürlüğü (Eski Ziraat Okulunun idari binası, yatakhane binası) Polis Okulu binası olarak kullanılmak üzere iki yıllığına geçici olarak devralınmıştır. Devralınan binanın Polis Okulu olarak kullanılabilmesi için gerekli olan tamir ve tadilatlar Türk Polis Teşkilatını

⁵¹ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

⁵² http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

Güçlendirme Vakfı tarafından yaptırılmıştır. Kastamonu Polis Okulu Müdürlüğü TMK standartlarına göre {C} standardında teşkilatlanmıştır. .⁵³

Kayseri Polis Okulu

Kayseri Polis Okulunun ilk açılışı 1960 yılında İstanbul Polis Okulunun 1960 ihtilaliyle birlikte Kayseri'ye taşınması ve Kayseri Polis Okulu adıyla eğitim ve öğretime başlamasıyla gerçekleşmiştir. Kayseri Polis Okulunun ikinci olarak açılışı; 1981 yılında Toplum Polisi Eğitim Sitesi olarak inşaatına başlanan binaların 24.05.1984 tarihli Bakanlık kararıyla Kayseri Polis Okulu Müdürlüğü olarak tescil edilmesiyle sağlanmıştır. Kayseri Polis Okulu, dört dönem Polis Okulu olarak hizmet verdikten sonra zamanın gerekleri doğrultusunda 29.04.1988 tarihinde Polis Koleji Müdürlüğüne dönüştürülerek eğitim ve öğretime devam etmiştir. Polis Kolejlerinin ihtiyaç duyulmamasından dolayı bire indirilmesi üzerine Kayseri Polis Koleji de kapatıldı. Boşalma nedeniyle boş kalan binaların 18.05.1992 tarihli Bakanlık kararıyla yeniden Polis Okulu Müdürlüğü olarak tescil edilmesi üzerine Yeniden Kayseri Polis Okulu Müdürlüğü olarak hizmet vermeye başlamıştır. .⁵⁴

Malatya Polis Okulu

Malatya Polis Okulu, 1982 yılında kuruluşunu tamamlayarak 1984 tarihinde eğitim ve öğretime açılmıştır. Polis Okulu, açılışından onuncu dönemin sonuna kadar 3437 mezun vermiştir. Malatya Polis Okulu Müdürlüğü, Malatya-Yeşilyurt ilçesi sınırları içindedir. Şehir merkezine uzaklığı yedi kilometre kadardır. .⁵⁵

Nazilli Polis Okulu

Nazilli Polis Okulu, 1965 yılında Nazilli Öğretmen Okulu olarak açılan, 1977-78 eğitim-öğretim yılında Nazilli Eğitim Enstitüsü statüsüne sokulan, akabinde eğitim ve öğretim faaliyetlerinden uzak kalan, daha sonraları askeri birliklerin ihtiyaçlarında kullanılan binada hizmete girmiştir. Nazilli Polis Okulu, hizmet binaları olarak kullanılması düşünülen bahse konu tesislerin 14.07.1980 tarihli protokolle Milli Eğitim Bakanlığından Bakanlığımıza bir dönem için geçici devri yapılarak 3201 sayılı yasanın 19.maddesi

⁵³ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

⁵⁴ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

⁵⁵ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

uyarınca 25.11.1981 tarihinde alınan bir onayla Nazilli Polis Okulu olarak hizmete sokulmuştur. 1983 tarihinde itibaren de tümüyle Bakanlığımıza devri yapılmıştır.10 Mayıs 1982 tarihinden itibaren eğitim-öğretime başlayan Nazilli Polis Okulu Müdürlüğü, halen polis adaylarının yetiştirilmesinde üzerine düşen görevleri yerine getirmektedir. .⁵⁶

Niğde Polis Okulu

Niğde Polis Okulu, şehir merkezine üç kilometre mesafede ve belediye hudutları dışında inşa edilmiştir. Hıdırlık mevki, Adana-Kayseri otoyolu üzerinde bulunmaktadır. Kuruluş çalışmaları 1991 yılına kadar uzanan Niğde Polis Okulunun yapımına 1994 yılında başlanmış, 1000 öğrenci kapasitesine göre inşa edilen binalar bitirilerek, İçişleri Bakanlığının 24.11.1998 tarihli olurları doğrultusunda Polis Okulu Müdürlüğü olarak tescil edilmiştir. TMK esasları doğrultusunda hizmet planlaması yapılan Niğde Polis Okulu Müdürlüğü 13 Eylül 1999 tarihinde eğitim ve öğretime başlamıştır.1999-2000 eğitim ve öğretim yılında 293 öğrenci kapasitesiyle eğitim ve öğretim faaliyetlerini bitirerek, bir sonraki eğitim yılında öz kapasitesini yakalamış ve başarılı eğitimine devam etmektedir. .⁵⁷

İzmir Rüştü Ünsal Polis Okulu

İzmir Polis Okulu, 23 Mayıs 1960 tarihinde 150 öğrenci kapasiteli Polis Okulu olarak eğitime başlamıştır. Açılışından 1965 yılına kadar düzenlenen çeşitli kurslardan 989 kişi mezun olmuştur. O zaman okul altı aylık eğitim vermekte idi. İlk yıllar küçük bir binada eğitim ve öğretime devam eden Polis Okulunun daha iyi bir eğitim verebilmesi için 1976 yılında hemen yanı başında bulunan arazi üzerinde modern Polis Okulu binalarının inşaatına başlanmıştır. Modern bir Polis Okulu Olarak inşa edilen binaların bitiminin akabinde, 12 Şubat 1985 tarihi itibarıyla İzmir Polis Koleji olarak hizmet vermeye başlan okul, 7 Eylül 1992 tarihinde Polis Kolejinin kapanması üzerine tekrar Polis Okulu olarak hizmet vermeye başlamıştır. İzmir Polis Okulu olarak hizmet vermeye başlayan okul, 37.000 metrekarelik alan üzerinde inşa edilmiş olup, yatılı eğitime tabi tutulan 600 kişilik öğrenci grubunun tüm eğitim ve barınma imkânlarını karşılayacak kapasitede inşa edilmiştir. .⁵⁸

⁵⁶ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

⁵⁷ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

⁵⁸ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

Trabzon Polis Okulu

İsim olarak kuruluşu Osmanlı Devleti zamanına dayanan Trabzon Polis Okulu, 1977 yılında Toplum Polis sitesi olarak inşa edilmeye başlayan binaların görülen lüzum üzerine Polis Okulu Müdürlüğüne dönüştürülmesi sonucunda tesis edilmiştir. Üçüncü kez 10 Ocak 1987 tarihinde eğitim ve öğretime başlayan Trabzon Polis Okulu, Trabzon-Rize karayolu üzerinde Pelitli mevkiinde inşa edilmiştir. İlk inşaat ihalesi 20.06.1977 tarihinde yapılan binalar, ortaya çıkan ödeme güçlüklerine rağmen 1985 yılında tamamlanmış ve yapılan törenle eğitim ve öğretime açılmıştır. Dört aylık eğitimini tamamlayan Trabzon Polis Okulu, 22.04.1987 günü ilk mezunlarını verdi. .⁵⁹

Yozgat Polis Okulu

Yozgat Polis Okulu 20.09.1995 tarihinde kurulmuş, 01.09.1997 tarihinde 320 öğrencisiyle eğitim-öğretime başlamıştır. Takip eden eğitim ve öğretim yılında bu öğrenci adedi yapılan çalışmalar sonucunda 350 kişiye çıkarılmıştır. Yozgat Polis Okulu 1999-2000 eğitim ve öğretim yılında, 78 bayan, 370 erkek olmak üzere 448 adet öğrenci ile başladığı üçüncü eğitimi süresince sağlık ve disiplin nedenlerinden dolayı ilişkilerinin kesilmesi, evli bir bayan öğrencinin de eşi tarafından vurularak öldürülmesi ve altı öğrencinin de bütünlemeye kalması sonucunda 438 öğrencisini mezun etme başarısını göstermiştir. .⁶⁰

Elazığ Zülfü Ağar Polis Okulu

Zülfü Ağar Polis Okulu, Elazığ Keban yolu üzerinde 85.705 metrekarelik alan üzerinde 1982 yılında inşa edilmeye başlanmıştır. İnşasına 500 kişilik Çevik Kuvvet personelinin görev yapması için hazırlanan binalar, 1982 yılında alınan onayla Polis Okulu Müdürlüğüne dönüştürülmesi sonrası 21 Nisan 1982 tarihinde eğitim-öğretime başlamıştır. Okulun öğrenci kapasitesi 375 olup, 15 dönemlik süre içinde 5.797 polis memuru adaya eğitilerek kadroya gönderilmiştir. Zülfü Ağar Polis Okulu, TMK standartları doğrultusunda {C} standardına göre yapılandırılmış, bu yapı içerisinde eğitim ve öğretime devam etmektedir. .⁶¹

⁵⁹ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

⁶⁰ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

⁶¹ http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi Erişim Tarihi: 30.09.2011

100. Yıl Polis Okulu

Büyük önder Mustafa Kemal Atatürk'ün 100'üncü yılında kutlama programlarının bir parçası olarak, ismine izafeten İzmir ili Boz yaka mevkiinde 9812 metrekarelik bir alan üzerinde, esasen 500 kişilik Toplum Zabıtası Müdürlüğü eğitim sitesi olarak yedi blok halinde inşa edilen binaların, İçişleri Bakanlığının 21.07.1981 tarihli onayları sonucunda adının 100. Yıl Polis Okulu Müdürlüğü olarak tescil edilmiştir. 100.Yıl Polis Okulu TMK standartlarına göre A tipi Polis Okulu Müdürlüğü olarak planlanmıştır. Polis Okulu, 10.05.1982 tarihinde ilk dönem temel eğitime atamaları yapılan 700 polis adayından 695'i gelerek eğitim ve öğretime başlamıştır. Dokuz aylık eğitim sonucunda üç polis adayının okulla olan ilişkileri kesilmiştir. Sonuçta 598 aday trafik, 84 aday da idari branş olmak üzere mezun edilmiştir.10.10.1983 tarihinde komiser yardımcılığı kursuna ayrılan polis okuluna eğitim için gönderilen 711 adaydan 705'i gelerek başlamış, mezuniyet öncesi çeşitli sebeplerden dolayı 15 kişinin ilişkileri kesilmiş, altı aylık eğitim sonucunda 690 aday komiser yardımcısı olarak mezun edilmiştir.16.08.1984 tarihinde başlayan ikinci dönemde eğitim için atamaları yapılan 698 polis adayından 688'i okula gelmiş, altı aylık eğitim sürecinde 18'inin ilişkileri çeşitli nedenlerden dolayı kesildiğinden 677 aday mezun edilmiştir.02.09.1985 tarihinde başlatılan ikinci dönem Komiser Yardımcılığı kursuna katılan 689 polis memurundan altı aylık eğitim süresince 7 kişinin ilişigi kesilmiş, 07.03.1986 yılında 682 polis memuru komiser yardımcısı olarak mezun edilmiştir. 1986 yılında da 701 polis memuru adayından 700'ü mezun edilerek kadroya gönderilmiştir. 100. Yıl Polis Okulu 08.06.1993 tarihinde kapatıldıktan sonra hizmet binaları İzmir Emniyet Müdürlüğüne devredilmiştir.⁶²

2001 yılına gelene kadar Polis okullarının açılıp kapanma süreci hükümetlere göre değişiklikler göstermeye devam etmiş olup, tam anlamıyla kaliteli eğitim ve istikrarlı bir eğitim süreci sağlanamamıştır. 2001 yılında Polis Meslek Yüksek Okullarının açılması Emniyet teşkilatı açısından büyük bir adım olmuş ve günümüze kadar gelen süreç başlamıştır.2001-2005 yılları arası dönem bilgi çağının gerekleriyle donanmış, Avrupa birliğine üye bir devlet olma yolunda ilerleyen, genç nüfusu ile diğer Avrupa devletlerini kışkırtan, toplumun ihtiyaç ve beklentilerinin farklılaştığı, demokrasi ve insan haklarının öne çıktığı ve teknolojik gelişmelere bağlı olarak farklı suç türleriyle mücadele edebilecek bir yapıda polis yetiştirecek kurumların oluşması dönemi olarak da nitelendirilebilir. Emniyet Teşkilatı'nın ihtiyaç

⁶² http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi

duyduğu diğer branşlardaki personel ihtiyacını karşılamak amacıyla, 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu kapsamında 1989 yılında değişiklik yapılarak 1991 yılından itibaren Fakülte Yüksek Okullar (FYO) adı altında öğrenci alınmaya başlanmış ve bu hizmetlerin yürütülmesi için Polis Akademisi görevlendirilmiştir.

2005 yılında Emniyet Teşkilatı Kanununda yapılan değişiklik sonucu dört yıllık üniversite mezunları en az altı aylık eğitim verilerek polis memuru ihtiyacını en üst seviyede karşılamak maksadıyla Polis Meslek Eğitim Merkezleri (POMEM) açılmıştır.

Yasa dışı uyuşturucu üretimi, kullanımı, kaçakçılığı ve organize suç çeteleriyle mücadele için ulusal ve uluslararası alanda mücadele maksadıyla eğitim ve işbirliğini arttırıp, daha etkin ve verimli çalışmak için 2000 yılında Birleşmiş Milletlerin desteği ve öncülüğü ile Ankara Anıttepe’de Organize Suçlarla Mücadele Daire Başkanlığı’na bağlı, uluslararası boyutta bir eğitim kurumu olan Türkiye Uluslararası Uyuşturucu ve Organize Suçlarla Mücadele Akademisi (TADOC) kuruldu⁶³

Tablo 21. 2001 Yılında Polis Akademisi’nde okutulan dersler aşağıda gösterilmektedir.⁶⁴

Dersin Adı	Sınıflar			
	1	2	3	4
Anayasa Hukuku	2			
Hukuk Başlangıcı	2			
Medeni Hukuk	2			
İktisat	2			
Türk Siyasi Tarihi	2			
Disiplin Hukuku	2			
Silah Bilgisi	2	2	2	2
Yabancı Dil	4	4	4	4
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	1	1	1	1
Türk Dili	1	1	1	1
Beden Eğitimi	2	2		2
Yakın Savunma	2	2		2
Beden Eğitimi - yakın savunma			2	
İnsan Hakları ve Hürriyetleri			2	
Genel Sosyoloji	2			
İdare Hukuku		2		
Ceza Hukuku (genel hükümler)	2			
Borçlar Hukuku		2		

⁶³ <http://www.tadoc.gov.tr/turkc/indextr.htu>. 08.10.2011

⁶⁴ Emniyet Genel Müdürlüğü Çalışmaları "Polis 1996, APK Dairesi Başkanlığı Yayın no: 150, s.32.

Toplum Psikolojisi		2		
Kamu Yönetimi		2		
Adli Tıp		2		
Devletler Umumi Hukuku		2		
Polis Meslek Hukuku	2	2		
Devletler Hususi Hukuku			2	
Ceza Muhakemeleri Usul Hukuku			2	
Kriminoloji			2	
Personel Yönetimi			2	
Trafik Hukuku			2	
İstatistik ve Araştırma Teknikleri			2	
Ceza Hukuku (özel hükümler)		2	2	
Adalet Psikolojisi				2
Polis Taktikleri				2
Devlet Güvenliği ve Haber alma				2
Soruşturma ve Yazışma Teknikleri				2
Kriminalistik				2
Polis - Halk İlişkileri				2
Trafik Yönetimi				2
Bilgisayar				2
Seminer				2
Uygulamalı Davranış Bilimleri (Drama)			2	
Toplam	28	28	28	30

Tablo 22. 2001 Yılı içinde Polis Koleji'nde okutulan dersler.⁶⁵

Derslerin Adı	Sınıflar			
	Hazırlık	1	2	3
Türkçe	4			
Türk Dili ve Edebiyatı		4	4	4
Felsefe				2
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi		1	1	1
Tarih		2	2	
T.C. İnkılap Tarihi				2
Coğrafya		2		
Matematik		5	5	5
Biyoloji		2	2	2
Fizik		2	4	4
Kimya		2	3	3
Yabancı Dil	26	8	4	4
Sağlık Bilgisi		2		

⁶⁵ Emniyet Genel Müdürlüğü Çalışmaları "Polis 1996" APK Dairesi Başkanlığı yayın no: 150, s.38.

Resim	2			
Müzik	2			
Bilgisayar			2	2
Geometri			2	
Seçmeli Yabancı Dil		2	2	2
Beden Eğitimi	2	2	2	2
Milli Güvenlik Bilgisi			1	
İnsan İlişkileri, Yaratıcı Drama ve Resim, Müzik Seçmeli		2		
Trafik Bilgisi, Müzik Seçmeli			2	
Demokrasi ve İnsan hakları				1
Halkla İlişkiler ve Güzel Konuşma ve Yazma, Yakın Savunma (Seçmeli)				2
Rehberlik	1	1	1	1
Haftalık Toplam Saat	37	37	37	37

1996 Yılı İle 2001 Yıllarında Polis Eğitim Kurumlarında Yapılan Değişiklikler:

Polis Akademisinde, Drama ve Polis Taktikleri isimi yeni dersler eklenmiş ve geçme notu 50'den 60'a çıkarılmıştır.

Polis Kolejinde, insan ilişkileri, yaratıcı drama, trafik gibi dersler konmuş. Fiziksel olarak Yüzme Havuzu ve Tenis Kortu faaliyete geçirilmiştir.

Polis Okulları 2 yıllık Polis Meslek Yüksekokuluna dönüştürülmüştür. Bunun sonucu olarak: İngilizce, Gelişim Psikolojisi, Medeni Hukuk ve Davranış Bilimleri isimli dersler konulmuştur. Ancak Bilgisayar ve İlk Yardım gibi dersler kaldırılmıştır.

POLİS MESLEK YÜKSEKOKULU

Polis meslek yüksekokulu kanununa göre⁶⁶ adayların seçimi şu şart ve duruma göre yapılmaktadır:

Türk Emniyet Teşkilatının polis memuru ihtiyacını karşılamak için maliye bakanlığının uygun görüşü alınarak 20 tane polis meslek yüksekokulu Türkiye çapında buldukları ilin sosyal ve kültürel durumları göz önüne alınarak belirlenmiştir. Polis meslek yüksekokullarına Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından yapılan Öğrenci Seçme

⁶⁶ www.polakd.edu.tr/kanunlar / 08.06.2011

Sınavını kazanan ve Bakanlıkça ihtiyaç duyulduğu kadar genel lise, erkek teknik öğretim, kız teknik öğretim ve ticaret ve turizm öğretimine bağlı okul mezunları arasından yapılacak özel yetenek sınavında başarılı olanlar alınır. Polis meslek yüksekokullarında eğitim-öğretim süresi iki yıldır. Polis meslek yüksekokulu öğrencileri parasız yatılı ve resmi üniformalıdır. Öğrencilerin iaae, ibate ve sağlık giderleri ile diğer istihkakları devletçe karşılanır.⁶⁷

Tablo 23. 2001 Yılı Polis Meslek Yüksek Okullarında Okutulan Dersler

Dersler	1. Sınıf	2. Sınıf
Hukuk Başlangıcı	2	
Önleyici Polis Hizmetleri		2
Toplum Psikolojisi		2
Gelişim Psikolojisi	2	
Davranış Bilimleri		1
Devlet Yapısı ve Nitelikleri	2	
Atatürk İlkeleri ve İnkılap Tarihi	2	2
Yabancı Dil	2	
Ceza Hukuku (Genel)		2
Ceza Hukuku (özel)	2	
Temel Trafik Bilgileri	2	
İnsan Hakları Kamu Hürriyetleri	1	1
Beden Eğitimi	2	2
Yakın Savunma	2	2
Silah Bilgisi ve Atış	2	2
Emniyet Teşkilatı (Polis Meslek Hukuku)	2	
Polisin Görev ve Yetkileri		2
Mesleki teknik Yazışma		2
Ceza Muhakemeleri Usulü Hukuku		2
Polis Taktikleri		2
Disiplin Hukuku	2	
Devlet Güvenliği ve Haber Alma	2	
Suç Organizasyonu ve Kovuşturma Usulü		2
Medeni Hukuk (Kişi Hukuku)		2
Halkla İlişkiler	1	
Toplam	28	28

Polis Meslek Yüksek Okuluna Giriş Şartları⁶⁸

Polis Meslek Yüksek Okulu kanununa göre aday seçimlerinde göz önünde tutulan kriterler üç ana başlık altında toplanabilir:

⁶⁷ 25/04/2001 tarihli ve 4652 sayılı Polis Yüksek Öğretim Kanunu, Resmi Gazete, 09/05/2001/ 24397, madde 10.

⁶⁸ <http://www.pmyo.net>. 08.10.2011

- 1) Sağlık yönünden
- 2) Eğitim yönünden
- 3) Sosyal durum ve statü yönünden

Araştırılıp uygun görülenler ayıca bir yetenek sınavına tabi tutulmakta ve başarılı olanlar puan sıralamasına göre tercih ettikleri polis meslek yüksekokullarına gönderilmektedirler. Buna göre:

A. Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak

B. Genel lise, Erkek teknik öğretim, Kız teknik öğretim, Ticaret ve Turizm öğretimine bağlı okul mezunu olmak,

C. Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Merkezi tarafından o yıl içinde yapılan üniversiteye giriş sınavlarında puan türlerinin en az birinden üniversitelerin yüksekokullarına girmek için yeterli asgari taban puanı almış olmak,

D.18 yaşını tamamladıktan sonra yapılan yaş düzeltmelerinde, düzeltmeden önceki yaş geçerli olmak kaydıyla, müracaat tarihi itibariyle 18 yaşını tamamlamış, bayan ve askerlik yapmayan erkek adaylar için 23 yaşından, askerlik hizmetini yapmış erkek adaylar için 25 yaşından gün almamış olmak

E. Bayanlar için 1.65 cm, erkekler için 1.67 cm 'den kısa boylu olmamak ve boy ölçüsünün santimetre olarak son iki rakamı ile kilosu arasında 15 kilogramdan eksik veya fazla olmamak,

F. Sağlık yönünden sağlık yönetmeliğinin 6. maddesinde aranılan sağlık şartlarına uygun olmak.

Bu yönetmeliğe göre, Polis meslek Yüksek Okuluna başvuracak adayların şu şartlara sahip olmaları gerekmektedir:

A.04 Temmuz 1998 Tarih ve 23392 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Sağlık Yönetmeliği'ne göre, Polis Okulları öğrenci adaylarının bütün sistem muayeneleri normal olmalı, kronik ilerleyici ya da ilerleme ve nüks ihtimali olan bir hastalığı bulunmamalıdır,

B. Adaylarda aranılacak genel sağlık şartları uzmanlık dallarına göre şöyledir;

Genel Dâhiliye, Kardiyoloji, Enfeksiyon Hastalıkları, Solunum Sistemi, Nöroloji, Ruh Sağlığı, Kulak-Burun-Boğaz, Diş ve Ağız Yapısı, Cilt, Göz (Görmeler tam ve sağlam olmalı) diskromotopsi (renk körlüğü) olmamalıdır, Genel Cerrahi (Fıtığı tespit edilerek ameliyat olanlarda 6 ay sonra nüks görülmeyenler ile Sezaryen operasyonu geçirenler adaylığa kabul edilmektedir). Boy ve Kilo (Boy ve kilo oranları; Boy ölçüsünün santimetre

olarak son iki rakamı ele alınarak, kilosunu en fazla 20 eksik veya 20 fazla olanlar kabul edilir.)

C. Turistik işletme belgesi olan yerler hariç olmak üzere, daha çok suçluların barındığı veya suç işlemeye müsait yerlerde çalışmamak, genelev, birleşme yeri, randevu evi, tek başına fuhuş yapılan mesken ve bu gibi yerlerde aracılık, bekleyicilik ve benzeri bir işigali bulunmamak; genel ahlaka aykırı, temsil, film, video, bant, teyp kasete, şarkı sözü ve teknolojinin gelişimi ile ortaya çıkan benzeri muzır neşriyat ve benzeri işler üzerinde çalışmaktan haklarında herhangi bir adli veya idari takibat ediyor olmamak veya hüküm giymiş olmamak,

D. Taksirli suçlar hariç olmak üzere, ağır hapis veya 6 aydan fazla hapis veya hut affa uğramış olsalar bile, devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlarla, zimmet, ihtilas, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kinci suçtan veya istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç; kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, devletin sırlarını açığa vurma suçlarından dolayı hükümlü bulunmamak veya bu suçlardan dolayı haklarında devam etmekte olan bir adli kavuşturmaya tabi olmamak,

E. Müracaat tarihinde herhangi bir siyasi partiye veya parti kollarına üye bulunmamak, daha önceden üyeliği varsa ayrıldığını belgelemek,

F. Alkol, uyuşturucu ve psikotrop maddeler ile kumar alışkanlığı bulunmamak,

G. Eşi hakkında; affa uğramış olsa bile, devletin şahsiyetine karşı işlenen suçlar ve 4422 sayılı Çıkar Amaçlı Suç Örgütleriyle Mücadele Kanunu kapsamındaki suçlarla, zimmet, ihtilas, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, inancı kötüye kullanma, dolanlı iflas gibi yüz kızartıcı veya şeref ve haysiyeti kinci suçtan veya istimal ve istihlak kaçakçılığı hariç; kaçakçılık, resmi ihale ve alım satımlara fesat karıştırma, devletin sırlarını açığa vurma suçlarından dolayı hükümlü bulunmamak veya bu suçlardan dolayı haklarında devam etmekte olan bir adli kavuşturmaya tabi olmamak,

H. Kamu haklarından mahrum bulunmamak şartları aranır. Yeni oluşturulan bu kurumların öğretim süreçlerine bakıldığında: Öğretim Elemanları: Akademi, fakülte, enstitü ve polis meslek yüksekokullarında görevli öğretim üye ve yardımcıları ile öğretim görevlileri ve okutmanları,

Öğretim Üyeleri: Akademi, fakülte, enstitü ve polis meslek yüksekokullarında devamlı veya geçici olarak görevlendirilen Türk ya da yabancı uyruklu veya emniyet hizmetleri sınıfından profesör, doçent ve yardımcı doçentleri ifade etmektedir.

Yüksel Okul Müdürü: Polis Akademisine bağlı ön lisans düzeyinde eğitim-öğretim yapan polis meslek yüksekokulu müdürüdür.

Dekan: Akademideki lisans düzeyinde eğitim-öğretim yapan fakültelerin faaliyetlerinin yönetim, gözetim ve denetiminden akademi Başkanına karşı sorumlu olan profesördür.

Akademi Başkanı: Polis Akademisi'nin eğitim, öğretim ve idari yönlerinden sorumlu I. Sınıf Emniyet müdürüdür. Öğretim elemanı yetiştirme, lisansüstü eğitim-öğretim ve enstitüler: Bu amaçla Akademi bünyesinde, Başkanın Bilimsel Denetleme Kurulunun da görüşünü alarak akademinin ihtiyaç ve gereklerine uygun olarak lisansüstü eğitim-öğretim yapacak enstitüler kurulur. Enstitünün organları; enstitü müdürü, enstitü kurulu ve enstitü yönetim kuruludur. Enstitü müdürü, enstitüdeki bütün idari ve bilimsel eğitim faaliyetlerinin yönetim, gözetim ve denetiminden Başkana karşı sorumlu kişidir.

Bu enstitülerin adları, bölümleri, öğrenci seçimi ile enstitülerde yapılacak lisansüstü eğitim-öğretimin şekli, süresi, programları, 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununun yükseköğretim kurumları ile ilgili hükümlerine ve buna dayalı olarak verilen diplomalar, çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

Geçmişte polis alımlarında kullanılan ölçütlere bakıldığında, günümüzde aranan şartların benzeştiği fakat kaliteli polis yetiştirme çabalarının bence en önemli noktalarından biri olan, Öğrenci Seçme Sınavı şartının polisin kalitesini artırma ve polis okullarında kendisine verilmek istenen bilgi ve becerilerin daha iyi anlaşılması için de yararlı olduğunu görülmektedir. Yükseköğretim kanununun benimsenip uygulanması, Polis Akademisi için en iyi değişimlerden bir tanesidir. Bu değişimle birlikte Akademinin eğitim yapısı bilimsel bir özerkliğe kavuşmuştur.

POLİS MESLEK EĞİTİM MERKEZİ

Emniyet Teşkilatının ihtiyacı olan polis memurlarını yetiştirmek 4 yıllık fakülte mezunlarından aranan niteliklere sahip olup yapılacak sınavlarda başarılı olan adaylara, 6 aydan az olmamak üzere polis meslek eğitimi veren eğitim Ülkemizin sosyal ve ekonomik yönlerden gelişmesi, 5747 sayılı Büyükşehir Belediyesi Sınırları İçerisinde İlçe Kurulması ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun uyarınca 43 adet yeni ilçe emniyet müdürlüğünün kurulması, 84 yeni ilçe emniyet amirliğinin polis sorumluluk bölgesine dâhil edilmesi, mevcut yerleşim bölgelerindeki nüfus artışı ve büyükşehir belediyesi sınırlarına dâhil olan jandarma sorumluluk bölgesinin polis sorumluluk bölgesine devredilmesi gibi nedenler, Emniyet Teşkilatının iş yükünü ve personel ihtiyacını sürekli arttırmaktadır. Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre, 2000 yılında ülkemizin nüfusu 67.800.000 iken, bu sayı 2008 yılında 71.517.100'e çıkmıştır. Kent ve kırsal nüfus değişim eğilimi, kentlere akış yönündedir. 2000 yılında polise tabi nüfus yaklaşık 43.500.000 iken, bugün %20,1 artarak 54.463.472'ye çıkmıştır. Genel itibarıyla değerlendirildiğinde polis, nüfusun %76,1'ine hizmet vermektedir. Avrupa Birliğine üye ülkelerde bir polise 250 kişi düşmekte iken, ülkemizde bugün itibarıyla vatandaşa hizmet veren polis sayısı 177.740

olup, bir polis 301 kişiye hizmet vermektedir. Avrupa Birliği standartlarına göre bu sayı yetersiz kalmaktadır.⁶⁹

Buna benzer gerekçelerle İçişleri Bakanlığının 7.5.2005 tarihli ve 85888 sayılı yazısı üzerine, 4.6.1937 tarihli ve 3201 sayılı Kanuna 26.4.2005 tarihli ve 5336 sayılı Kanunla eklenen ek 24 üncü madde ile 27.9.1984 tarihli ve 3046 sayılı Kanunun 17'nci maddesinin ikinci fıkrasının (d) bendine göre, Bakanlar Kurulu'nca 10.5.2005 tarihinde kararlaştırılmış 2055/8823 karar sayısı ile resmi gazetede yayımlanmıştır. Kararname ile ilk etapta altı polis meslek eğitim merkezi müdürlüğü bu merkezler şöyledir;

Tablo 24. 10.5.2005 Tarihli ve 2005/8823 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile Resmi Gazetede Yayımlanan Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlükleri ⁷⁰

Sıra No	Adı	Kurulacak Şube Müdürlüğü Sayısı
1	Çankırı Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü	6
2	Eskişehir Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü	6
3	İstanbul Arnavutköy Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü	6
4	İstanbul Etiler Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü	6
5	İzmir Bornova Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü	6
6	Kastamonu Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü	6

Daha sonraki yıllarda Polis Meslek Eğitim Merkezi sayısı dokuzaya çıkarılmıştır.

Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlükleri:

1- İstanbul Arnavutköy Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü

⁶⁹ <http://www.egm.gov.tr/polisolma.pomem.asp> Erişim Tarihi : 18.12.2011

⁷⁰ <http://www.egm.gov.tr/polisolma.pomem.asp> Erişim Tarihi : 18.12.2011

- 2- İstanbul Etiler Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü
- 3- Adile Sadullah Mermerci Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü
- 4- Aydın Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü
- 5- Bilecik Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü
- 6- Merzifon Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü
- 7- Eskişehir Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü
- 8- İzmir Bornova Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü
- 9- Çankırı Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğü

Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlükleri Giriş Şartları:

- a) Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı olmak
- b) En az dört yıllık yükseköğretim kurumu veya bunlara denkliği Yüksek Öğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurtdışındaki yükseköğretim kurumlarından mezun olmak.
- c) Değerlendirme ve seçme işlemlerinin ilk günü itibarıyla, askerliğini yapmamış erkekler ile bayan adaylar için 28 yaşından, askerlik hizmetini yapmış erkek adaylar için 30 yaşından gün almamış olmak (18 yaşını tamamladıktan sonra yaptırılan yaş düzeltmelerinde düzeltmeden önceki yaş dikkate alınır.
- ç) Erkekler için 167 santimetreden, bayanlar için 165 santimetreden kısa boylu olmamak.
- d) Sağlık yönünden, Sağlık Yönetmeliğinde belirlenen şartları taşımak.
- e) Başvuru öncesi ve başvuru sırasında; genelev, birleşme yeri, randevu evi, tek başına fuhuş yapılan mesken ve bu gibi yerlerde aracılık, bekleyicilik ve benzeri bir meşguliyeti bulunmamak; fuhuş, kumar, uyuşturucu veya uyarıcı madde nedeni ile hakkında herhangi bir adlî veya idarî soruşturma veya kovuşturma devam ediyor olmamak, idarî yaptırım uygulanmamak veya hüküm giymemiş olmak, bunlardan herhangi birinin uzlaşma yoluyla sonuçlandırılmamış veya yine bunların herhangi birisiyle ilgili olarak mahkemece hükmün açıklanmasının geri bırakılmasına karar verilmemiş olmak ya da başka bir tedbire çevrilmemiş olmak.
- f) Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı altı ay veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış veya yasaklanmış haklar geri verilmiş olsa bile; devletin güvenliğine karşı suçlar, anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, millî savunmaya karşı suçlar, devlet sırlarına karşı suçlar ve casusluk, zimmet, irtikâp, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik,

güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık suçlarından;

1) Mahkûm olmamak.

2) Hükümün açıklamasının geri bırakılmasına karar verilmemiş olmak.

3) Devam etmekte olan bir kovuşturma bulunmamak veya kovuşturması uzlaşma ile neticelenmemiş olmak.

g) (e) ve (f) bentleri adayın eşi hakkında da uygulanır.

ğ) Başvuru tarihinde herhangi bir siyasi partiye veya parti kollarına üye bulunmamak, daha önceden üyeliği var ise ayrıldığını belgelemek, terör eylemleri ile organize suç faaliyetlerine katılmamış olmak.

h) Herhangi bir kadınla veya erkekle nikâhsız olarak birlikte yaşıyor olmamak.

i) Alkol, uyuşturucu veya uyarıcı kullanımı nedeniyle tedavi görmüş veya görüyor olmamak.

i) Silah taşımaya ve silahlı görev yapmaya hukukî bir engeli bulunmamak.

j) 8.5.2005 tarihli ve 25809 sayılı Resmî Gazete’de yayımlanan Polis Meslek Eğitim Merkezleri Eğitim-Öğretim Yönetmeliğinin 11 inci maddesi kapsamında ilişkisi kesilenler hariç, Genel Müdürlük bünyesindeki eğitim kurumlarından ayrılmış veya çıkarılmış ya da herhangi bir yükseköğretim kurumundan disiplinsizlik nedeniyle çıkarılmamış olmak.

k) KPSS puan türünden, Genel Müdürlükçe belirlenecek taban puan veya üzerinde puan almış olmak.

l) İlgili mevzuat kapsamında yapılacak güvenlik soruşturması ve arşiv araştırması sonuçları olumlu olmak.⁷¹

Bu şartlara göre belirlenen polis aday adayları mülakat ve fiziki yeterlilik sınavları sonucunda altı ay süren Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüğündeki eğitimin ardından polis adayı olmaya hak kazanırlar. Polis Meslek Eğitim Merkezlerinde Okutulan dersler ise iki dönem halinde verilmekte olup aşağıdaki gibidir;

Tablo 25. Polis Meslek Eğitim Merkezi Müdürlüklerinde okutulan dersler.⁷²

Sıra	Dersin Adı	Saat
1	Polis Meslek Hukuku	4

⁷¹ <http://www.egm.gov.tr/polisolma.pomem.asp> 18.12.2011

⁷² <http://www.pmyo.net/pomem/okullar-bilgi-egitim/132-pomem-okutulan-dersler-.html>. 23.12.2011

2	Önleyici Polis Hizmetleri ve Polis Taktikleri	3
3	Fiziki Yeterlilik Geliştirme Ve Polis Savunma Teknikleri	4
4	Ceza Muhakemeleri Hukuku	2
5	Polis Halk İlişkileri ve Meslek Etiği	2
6	İnsan Hakları Uygulamaları	1
7	Disiplin Hukuku ve Memur Hakları	2
8	Mesleki Yazışma Teknikleri ve Uygulamaları	3
9	Ceza Hukuku	2
10	Silah Bilgisi ve Atış Eğitimi Uygulamaları	3
11	Devlet Güvenliği	2
Toplam		28

Tablo 26. Merzifon Polis Meslek Eğitim Merkezinde Okutulan Dersler(Örnek)⁷³

Sıra	1. Dönem Dersleri	Ders Saati
1	Polis Savunma Taktikleri ve Eğitimi	4
2	Silah Bilgisi ve Atış Eğitimi Uygulamaları	3
3	Polis Meslek Hukuku	3
4	Mesleki Yazışma Teknikleri ve Uygulamaları	3
5	Önleyici Polis Hizmetleri	2
6	Ceza Hukuku	2
7	Ceza Muhakemesi Hukuku	2
8	Disiplin Hukuku ve Memur Hakları	2
9	Toplumsal Psikoloji	2
10	Devlet Güvenliği	2

⁷³ <http://www.merzifonpomem.pol.tr/haber/dosyalar/dersler.htm>. 28.12.2011

11	Fiziki Yeterlilik Geliştirme	2
12	Trafik Hizmetleri	1

Sıra	2. Dönem Dersleri	Ders Saati
1	Polis Savunma Taktikleri ve Eğitimi	4
2	Silah Bilgisi ve Atış Eğitimi Uygulamaları	3
3	Polis Meslek Hukuku	3
4	Mesleki Yazışma Teknikleri ve Uygulamaları	3
5	Önleyici Polis Hizmetleri	2
6	Ceza Hukuku	2
7	Ceza Muhakemesi Hukuku	2
8	Disiplin Hukuku ve Memur Hakları	2
9	İletişim	2
10	İnsan Hakları ve Uygulamaları	2
11	İlk Yardım Uygulamaları	2
12	Toplum Destekli Polislik	1

II. BÖLÜM

ATATÜRKÜN ÖLÜMÜNDEN SONRAKİ SÜREÇ

1. ATATÜRK'ÜN ÖLÜMÜNDEN SONRA TÜRK POLİS TEŞKİLATI

1938-2001 yılları arasında, genel olarak ülkenin inkılapları hayat geçirdiği ve genç Türkiye'nin kurtuluş savaşından kalan yaralarını sarma ve gelişme dönemi olarak da adlandırılabilir. Bu dönemde Türkiye cumhuriyetine karşı iç ayaklanmalar gözümüze çarpmaktadır. İç güvenliği sağlamada polis üzerine düşen görevi layıkıyla yerine getirmiş ancak geniş çaplı olaylarda ordunun yardımını istenmiştir.⁷⁴ Artık bu yıllardan itibaren Türk Polis Teşkilatı, ülke genelinde huzur ve güveni sağlamada Emniyet hizmetlerini yerine getiren Emniyet Teşkilatı olarak yeniden düzenlemeye gidilmiştir.

Bu dönem, inkılapların tamamlandığı Türkiye Cumhuriyeti'nin devlet olarak sisteminin oturduğu, ancak devletin sistemine karşı iç ayaklanmalar ve kargaşalar sonucu ordunun müdahalesi nedeniyle iki defa anayasası değişen ve iç güvenlik açısından devletin tüm kurumlarında olduğu gibi polis teşkilatının da idari yapılanmasında ordu mensuplarının görev aldıkları dönemler de olmuştur. Nüfus 1937 yılından önceki dönemlere göre büyük artış göstermiş bunun neticesinde suç oranlarında da artış gözlenmiştir.⁷⁵

Emniyet teşkilatı da Türkiye'ye paralel olarak değişim ve gelişme göstermiştir. Özellikle 1934 yılında polisin görev ve yetkilerini tam olarak yerine getirebilmesi amacıyla çıkartılan 2559 sayılı P.V.S.K. ve bugünkü emniyet teşkilatının Yapılanmasındaki en önemli kanun olup 1937 yılında çıkarılan 3201 sayılı E.T.K. bu Dönemde yürürlüğe girmiştir. Daha sonra ulu önder Mustafa Kemal Atatürk'ün ölümü üzerine cumhurbaşkanı seçilen İsmet İNÖNÜ, C.H.P.'nin 1938 yılı sonunda toplanan büyük Kurultayında "milli şef" ve "değişmez genel başkan" seçilmiş, aradan sekiz sene geçtikten sonra da yepyeni koşullar altında 10 Mayıs 1946 yılında C.H.P.'nin II. Büyük Kurultayı'nda milli şeflik kaldırılmıştır. Bu dönem tek partili dönemden çok partili döneme "geçiş dönemi" olarak kabul edilmektedir.⁷⁶

II. Dünya Savaşı'nın başlamasından bitişine kadar geçen sürede ülkemizde bazı sıkıntılı günler kendisini göstermiş ve II. Dünya Savaşı'ndan sonra iç ve dış siyasi, sosyal, askeri ve iktisadi faktörlerin etkisi artık çok partili sisteme geçiş kaçınılmaz bir durum

⁷⁴ Kaynar, a.g.tz., s. 64.

⁷⁵ Kaynar, a.g.tz., s. 64.

⁷⁶ Cemil Koçak, "Milli Şef Dönemi Sonu", Türkiye Tarihi, Cem Yayınevi, c., 4, İstanbul 2002, s.174.

oluşturmuştur. 1945 yılından itibaren iç politika gelişmeleri gözle görülür oranda hızlanmış, hatta 1945 yılındaki San Francisco Konferansına katılan Türk Heyeti ülkede yakın zamanda çok partili siyasal hayata geçileceği yolunda görüş bildirmiştir.⁷⁷

Emniyet Teşkilatı'nın gelişimi açısından özellikle San Francisco Konferansı'nda imzalanan İnsan Hakları Bildirgesi ve ülkemizin içinde bulunduğu demokratikleşme hareketleri nedeniyle muhalefetin yapmış olduğu eleştiriler ile 20.02.1948 tarihinde P.V.S.K.'nın valilere fevkalade hallerde ve devlet güvenliği ile ilgili durumlarda, zararlı çalışmalarda bulunacaklarından şüphelenilen kişileri gözetim altına alabilme ve genel ya da özel taşıt araçlarına el koyma yetkisi veren 18. maddesi kaldırılmıştır. 14 Mayıs 1950 yılında yapılan seçimlere kadar iki parti arasında siyasi çekişmeler devam etmiştir.⁷⁸

2. EMNİYET TEŞKİLATININ YAPISI

Bu dönemdeki emniyet teşkilatı, son haliyle 12 Haziran 1937 yılında yayınlanarak yürürlüğe giren 3201 sayılı Emniyet Teşkilat Kanunu'na göre teşkilatlanmıştır. 2049 sayılı Polis Kanunu'nun yerine çıkarılan E.T.K. yapı ve fonksiyon itibariyle çok daha geliştirilmiş ve çok sayıda yeni birim kurulmuştur. Ayrıca personel sayısı arttırılmıştır. Şubeler yerini daire reisliklerine bırakmış ve genel müdür yardımcısı sayısı arttırılmıştır. Hukuk işleri müdürlüğü ve teftiş heyeti reisliği kurulmuştur.⁷⁹

Bu kanuna göre; ülkenin emniyet ve asayişinden İçişleri Bakanı sorumlu tutulmuş, İçişleri Bakanı'nın bu görevleri, E.G.M. ve Jandarma Genel Komutanlığı ve gerektiğinde bütün kolluk teşkilatlanmalarından faydalanarak yerine getireceği aynı kanunla hüküm altına alınmıştır. Kanunun 93. maddesine dayanılarak çıkarılan çeşitli tüzüklerle diğer mevzuatta polisin teşkilatlanmasının daha da olgun bir yapıya ulaşmasında itici bir güç oluşturmuştur. Bu kanun çerçevesinde polisin eğitimi amacıyla, 1937 yılına kadar çeşitli vilayetlerde polis yetiştirmek üzere polis okulları açılmıştır. Daha önce polis okullarında polis memurlarına yalnızca gerekli kanuni bilgiler verilmiş, ancak polislerin özel ve teknik bilgileri öğrenmesinin zaruri bir ihtiyaç olduğu anlaşılmış ve uygulamaya (tatbikata) geçilmiştir. Bu sebeple 1937 yılında Ankara'da polis enstitüsü kurulmuştur.⁸⁰

⁷⁷ Koçak, a.g.m., s. 175.

⁷⁸ İter, a.g.tz., s. 24.

⁷⁹ Erdoğan, a.g.t., s.132.

⁸⁰ Keskin, a.g.t. s.21.

Bu kanunun getirmiş olduğu en büyük yenilik, E.G.M. ve Jandarma Genel Komutanlığının bir çatı altında toplanmış olmasıdır. Böylelikle iç güvenliğin sağlanmasında sorumlu bulunan iki önemli güç, tek bir çatı altında hareket edecek ve iç güvenlik hizmetleri daha organize bir şekilde sağlanacaktı. Bunun yanında, bu kanunun Polis teşkilatı ve mensupları içinde önemi büyüktü, bu zamana kadar eğitimlerinde sadece kanunsal bilgiler alan Polis adayları, bu kanundan sonra meslek içerisinde karşılaşabilecekleri çeşitli olaylar hakkında da eğitilip bilgilendirilmiştir.

Tablo 27. 1945–1950 Yılları Arasında Emniyet Teşkilatının Sayısı, Polisin Hizmet Götürdüğü Nüfus ve 1 Polise Düşen Vatandaş Sayısı.

YILLAR	NÜFUS BİLGİLERİ			TOPLAM POLİS	1 POLİS'e DÜŞEN KİŞİ SAYISI
	TOPLAM NÜFUS	POLİSİN HİZMET GÖTÜRDÜĞÜ NÜFUS	POLİSİN HİZMET GÖTÜRDÜĞÜ NÜFUSUN TOPLAM NÜFUSA		
1945	18.800.000	4.700.000	25,00	7.960	590
1946	19.220.000	4.800.000	24,97	8.590	559
1947	19.640.000	4.900.000	24,95	9.162	535
1948	20.060.000	5.000.000	24,93	9.379	533
1949	20.480.000	5.100.000	24,90	9.893	516
2003	70.800.000	47.099.000	66,52	171.793	274

Tablo 28. Türkiye'de 1946 Yılında Mevcut Polis Kuvveti⁸¹

İller	Emniyet Amiri	Baş komiser	Komiser	Komiser Muavini	Polis Memuru	İl merkezinden Başka Polis Bulunan İlçelerin Adları
Afyon	-	3	2	4	47	Bolvadin-Dinar
Ağrı	1	1	2	3	25	D.Beyazıt
Amasya	2	-	1	3	19	Merzifon
Ankara	14	17	23	77	887	Kırıkkale-Polatlı
Antalya	-	1	4	10	54	Kas-Alanya
Aydın	1	4	2	5	35	Söke-Nazilli
Balıkesir	4	1	7	9	73	Edremit-Ayvalık
Bilecik	1	1	1	3	16	Bozüyük
Bingöl	1	-	2	5	24	Kığı-Karlıova-Genç-Sulha
Bitlis	1	1	1	5	26	Tatvan
Bolu	1	1	3	7	35	Düzce-Gerede
Burdur	-	1	1	2	15	
Bursa	1	3	5	14	112	Mudanya-Gemlik-İnegöl-M.K. Paşa-
Çanakkale	2	2	4	8	70	Gelibolu-Bozcaada-İmroz-Biga-Ezine-
Çankırı	-	1	1	4	18	Çerkeş
Çoruh	-	1	2	8	29	Hopa-Şavşat-Borçka
Çorum	1	1	2	3	16	İskilip
Denizli	-	1	1	2	15	
Diyarbakır	-	2	5	6	60	Silvan-Lice
Edirne	-	4	8	13	97	Uzunköprü-Meriç-Keşan-Lalapaşa
Elazığ	-	1	3	6	59	Palu-Maden
Erzincan	-	1	3	3	30	Tercan
Erzurum	2	2	3	8	55	Hınıs-Pasinler

⁸¹ Eraslan, a.g.e. s.180.

Eskişehir	1	3	4	7	55	–
Gaziantep	3	2	6	9	80	Kilis-Nizip-İslahiye
Giresun	-	1	3	4	24	Şebinkarahisar-Tirebolu
Gümüşhane	1	-	1	3	17	Bayburt
Hakkâri	-	-	4	4	26	Yüksekova-Şemdinli- Revtüssehan
Hatay	4	3	9	14	113	İskenderun-Altınözü- Reyhanlı-Kırıkhan- Yayladağı-Dörtyol-Hassa
İçel	2	2	3	8	69	Tarsus-Silifke
İsparta	1	1	1	2	19	–
İstanbul	29	67	89	37	2330	Bütün İlçeler
İzmir	7	13	23	48	391	Ödemiş-Menemen- Bergama-Tire-Dikini- Cesme-Kusadası-
Kars	2	2	3	12	73	Sarıkamış-Paso-İğdır-Çıldır- Ardahan- Arpacav-Kağızman-
Kastamonu	3	1	3	7	46	Taşköprü-İnebolu-Tosya-Cide
Kayseri	-	1	2	8	54	Develi
Kırklareli	-	1	2	9	46	Babaeski-Lüleburgaz-Emir köy
Kırşehir	-	1	1	3	18	„
Kocaeli	2	1	6	9	79	Adapazarı-Gebze-Gölcük- Karamürsel
Konya	2	2	2	9	56	Ereğli-Akşehir-Karaman
Kütahya	1	1	4	6	37	Uşak-Tavşanlı
Malatya	1	1	–	8	39	Arapkir-Adıyaman
Manisa	2	1	4	9	61	Salihli-Alaşehir-Akhisar- Turgutlu
Maraş	1	1	2	7	31	Elbistan
Mardin	1	2	3	9	51	Nusaybin-Midyat-Savur- Cizre

Muğla	-	2	6	4	50	Fethiye-Marmaris-Milas-Bodrum
Muş	1	1	1	3	14	Varto
Niğde	-	1	1	8	39	Aksaray-Ulukışla-Bor-Nevşehir
Ordu	2	1	2	2	23	Fatsa-Ünye
Rize	-	1	2	3	22	Pazar
Samsun	1	2	6	6	67	Bafra-Çarşamba-Havza
Seyhan	3	2	7	14	117	Osmaniye-Ceyhan
Siirt	-	1	1	5	25	Kurtalan-Beşiri-Şırnak
Sinop	1	1	2	3	17	Ayancık-Gerze
Sivas	-	1	2	7	45	Zara-Divriği
Tekirdağ	-	1	1	5	29	Çorlu
Tokat	1	-	1	5	25	Zile-Turhal
Trabzon	1	3	4	10	77	Sürmene-Of-Akçaabat-Vakfikebir
Tunceli	-	1	2	9	32	Hozat-Ovacık-Çemişgezek-Mazgirt-Nazimiye-Pertek-
Urfa	2	-	3	11	64	Siverek-Birecik-Viranşehir-Akçakale-
Van	1	1	3	8	46	Başkale-Muradiye-Özalp-Erciş
Yozgat	1	-	3	2	14	
Zonguldak	2	2	5	8	86	Ereğli-Safranbolu-Bartın

Zamanın şartları düşünüldüğünde eldeki mevcut Polis sayısı yeterli gelmiyor, geniş görev alanında mevcut sayı yetersiz kalıyordu. Bu amaçla zamanın teknolojik gelişmelerine paralel olarak, eldeki imkânlarla bu açık giderilmeye çalışılmış, fakat bu sırada patlak gösteren II. Dünya savaşı, şartların iyice kötüleşmesine sebep olmuştur. Ülke olarak savaşa girmesek de, ülkenin konum olarak bulunduğu nokta ve çevresindeki birçok komşusunun savaşın içinde

bulunması, hem ekonomik olarak hem de siyasi açıdan ülkeyi olumsuz etkilemiş, buda her konuda olduğu gibi emniyet işlemlerinin de sekteye uğramasına sebep olmuştur.

3.POLİSİN GÖREV NEDENİYLE SINIFLARA AYRILMASI

12 Haziran 1937 Tarih ve 3201 Sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre Polis Üçe Ayrılır: İdari Polis, Siyasi Polis ve Adli Polis.

A.İdari Polis:

İdari polisin başlıca ve belki de en önemli görevi, suç oluşumunu önceden engelleyecek kanun, nizam ve emirleri yerine getirmektir. Böylece suç gerçekleşmeden engellenecektir.

Bunun yanında yine, idari polis görev açısından umuma açık eğlence yerlerini, hanları, hamamları vb. mekânları sık sık kontrol ve denetleme görevini de üstlenmiştir. Genel ahlaka uymayan kişi ve mekânları cezalandırır, şehir içerisinde ruhsatsız silah taşımayı men eder ve kimsesiz, alil ve acizlere yardım ederdi.

B.Siyasi Polis:

Ülkenin iç güvenlik konularında çalışmalar yapıp, iç güvenliği tehlikeye düşürecek konuları önceden belirleyip engelleyen polise siyasi polis denir. Özellikle, Cumhuriyetin yeni kurulduğu ve ülkenin bir kimlik kazanma çabası içerisinde bulunduğu zamanlarda, ülkenin birlik ve düzenini bozmayı hedefleyen sağ ve sol hareketleri benimseyip propaganda yapanları tespit edip, kötü eylemlerini engelleme amacıyla, böyle düşünce içinde olanları kanuna teslim ederdi.

C.Adli Polis:

İdari Polisin görev sınırları aslında, adli Polisin yetersiz kaldığı noktada başlamaktadır. İdari Polisin, tüm engelleme çabalarına rağmen suç vuku bulursa adli Polis olaya müdahil olarak, suçun iz ve delillerini toplayıp gerekli araştırmalara başlamak adli polisin göreviydi.

12 Haziran 1937 Tarih ve 3201 Sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre; Üzerlerine giymiş oldukları kıyafete göre polisler; Üniformalı Polis ve Sivil Polis olarak iki sınıfa ayrılır.

12 Haziran 1937 Tarih ve 3201 Sayılı Emniyet Teşkilatı Kanununa Göre; Emniyet Teşkilatından meslek mensupları dört sebeple ayrılabilirler bunlar:

İstifa

Emeklilik

Meslekten ihraç

Memuriyetten ihraç

A. İstifa

İstifa bir memurun kendi rızası doğrultusunda meslekten ayrılması anlamına gelmektedir. Memurun yasal olarak böyle bir hakkı vardır fakat bazı şartlar yerine getirilmediği zaman elde ettiği haklardan da feragat etmesi gerekmekte yahut devlete, devletin ona yaptığı harcamaları ödemesi gerekmektedir. Örneğin Polis kolejinden mezun olan bir memurun 15 yıl fiilen çalışması gerekmektedir 15 yılı doldurmadan istifa etmesi halinde herhangi bir hak talep edemeyeceği gibi devlete o zamana kadar kendisi için yapmış olduğu harcamaları da ödemekle yükümlüdür.⁸²

B. Emeklilik

Hizmet süresini bitirenler, yaş haddini doldurmaları sebebi ile veya hastalık veya maluliyet sebebi ile veya hafıza bozukluğu nedeniyle memurun vazifeden çekilmesine emeklilik (tekaüt lük) denir.⁸³

C. Hizmet Müddeti

Polis mesleğinde emekliliği hak etmek için (polisten emniyet amirine kadar emniyet amiri dâhil) fiilen 22 seneyi doldurmak gerekirdi. Diğer memuriyetlerde ise bu müddet 25 senedir. Gerek bu meslekte ve gerek diğer memuriyetlerde (30) sene hizmet etmiş olanlar ayrıca ikramiye emekli olurlardı. Polis ağır hizmette çalışanlardan olması nedeni ile her hizmet senesine 3 ay ilave edilerek emeklilik süresinin hesap edilmesi kabul edilmişti. Fiilen hizmet ettiği her sene için üç ay ilave edilerek toplam 30 seneyi doldurmuşsa ikramiyeye hak kazanırlar ve halen aldığı maaş üzerinden emekli olurlardı. Aynı zamanda İçişleri Bakanlığı E.G.M. meslekte 30 sene hizmet etmiş olan amir ve memurları gerek görürse resen emekliliğe sevk edebilirdi. Memurun bu hususta hiçbir itiraz hakkı yoktu.⁸⁴

⁸² Uluğır, a.g.e., s. 85.

⁸³ Uluğır, a.g.e., s. 85.

⁸⁴ Uluğır, a.g.e., s. 87.

D. Yaş Haddi

Devlet memuriyetinde yaş haddini dolduranlar emelliğe sevk edilirdi. Genel hükümlere göre 65 yaşını dolduran memur resen emekli edilirdi. Bu suretle emekliliğe sevk edilen memurlar 30 sene hizmet etmişlerse onlar ayrıca ikramiye ile emekliliğe sevk edilirdi.⁸⁵ Polis mensuplarının yaş hadleri, 10.03.1934 tarih ve 2388 sayılı kanunun birinci maddesini değiştiren 18.06.1948 tarih ve 5101 sayılı kanuna göre;⁸⁶ her derece emniyet müdürleri, emniyet ve polis müfettişleri için yaş haddi 60, emniyet müfettiş muavinleri, emniyet amirleri için yaş haddi 58, komiser sınıfı memurlar(baş komiser, komiser, komiser muavini)için yaş haddi 56, polis memurları için yaş haddi 52'dir.Yaş haddini dolduran memurların hizmetlerinin devamında faydalı olduğu takdirde Bakanlar Kurulu kararı ile bir sene müddetle hizmet süreleri uzatılabilirdi.

E.Sicil Yoluyla ve Mahkûmiyet Suretiyle Emeklilik

Bulunduğu sınıfta iki değişik amirden iki terfi süresi içinde iki kötü sicil alanlar ve bir terfi süresi içinde terfiin bir devre geciktirilmesi cezasına uğradığı halde hareketlerine düzelme gösterdiklerine dair iki değişik amirden sicil alamayanlar ve herhangi bir suçtan dolayı altı ay ve daha fazla hapis ve mutlak surette ağır hapis cezasına mahkûm olanlar sicilen emekliliğe sevk edilirler.⁸⁷

F. Meslekten İhraç (Çıkarma)

Memurun emniyet teşkilatı hizmetlerinde bir defa geri alınmamak üzere meslekten çıkartılmasıdır. 3201 sayılı E.T.K. ile emniyet teşkilatı mensuplarına verilecek inzibati cezalara dair suçlardan birini veya bir kaçını işleyenler meslekten ihraç olunurdu.⁸⁸

G. Memuriyetten ihraç

Devlet Memurları Kanunu'nun genel hükümleri dairesinde uygulanırdı. Bu kanunun 49 ve sonraki maddelerinde bir fiil veya görevinden dolayı en az 6 ay hapis cezası alanlar memuriyetten ihraç edilirdi.⁸⁹

⁸⁵ Uluğ, a.g.e., s. 86.

⁸⁶ "Polis Memurlarının Yaş Hadlerine Dair Olan 2388 Sayılı Kanunun 1. Maddesinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun", T.B.M.M. Kanunlar Dergisi, Dönem VII, Toplantı 6, c. 29, T.B.M.M. Basımevi, Ankara 1947, s. 191.

⁸⁷ 04.06.1937 tarih ve 3201 Emniyet Teşkilatı Kanunu

⁸⁸ Uluğ, a.g.e., s.87.

Ğ.İşten El Çektirme

Valiler iş başında kalmalarına asayiş ve inzibat noktasından mahzurlu gördükleri ya da meslekten veya memuriyetten ihracı gerektiren kati deliller bulunduğu takdirde sorumluluğu üzerine alarak İçişleri Bakanlığı'na derhal bilgi vermek şartıyla memuru geçici olarak işten el çektirirlerdi (açığa alırlardı). Mülkiye müfettişi kanuna istinaden memura hem işten el çektirir ve hem de tevkif kararı verebilirdi. İşten el çektirilen memurlar hakkında inzibat komisyonları ya da polis divanları en fazla iki ay zarfında karar vermek zorundadırlar. Şayet sanık mahkemeye verilmiş ve tevkif edilmişse, beraat veya mahkûmiyet neticesine kadar komisyon kararı erteleyebilirdi. Ayrıca memur hakkında mahkemece beraat kararı veya komisyonca ceza vermeye gerek olmadığına dair karar verilirse memur açıkta kaldığı müddete ait maaşlarının tamamını alır ve memuriyetine iade edilirdi.⁹⁰

H.Bakanlık Emrine Alma

Her derece ve her sınıftaki memur lüzumu sabit olduğu takdirde tayinlerindeki usule göre mensup olduğu bakanlık emrine alınabilirdi. Bu takdirde 15 seneden aşağı olanlara çeyrek, on beş seneden 20 seneye kadar hizmeti olanlara 1/3, yirmi seneden fazla hizmeti olanlara yarım maaş verilirdi. Bu tarzda bakanlık emrine alınanlardan hizmet müddetleri 15 seneden aşağı olanlar en çok 3, on beş seneden yukarı olanlar en çok 5 sene zarfında hizmete tayin olunmazlarsa haklarında Emeklilik Kanunu'na göre işlem yapılırdı.⁹¹

Mezuniyet (İzinli olma)

Her memurun senede bir kere izinli çıkması bir başka deyişle muvakkaten işinden ayrılması kanuni hakkıdır. Bunun için memur bir dilekçe vererek senelik mezuniyet (izinli olma) verilmesini isterdi. Amiri ise zamana ve asayiş durumuna göre uygun bir müddet görevinden ayrılmasında sakınca olmadığını il yüksek makamına bildirir ve gereken izin verilmesi için de İçişleri Bakanlığı'na yazılırdı. Senelik mezuniyetin verilmesi İçişleri Bakanlığının yetkisi dâhilinde idi. Valiler ise senede üç haftayı geçmemek üzere haftalık mezuniyet verebilirlerdi. Ayrıca müstakil polis amirleri (emniyet müdürü, emniyet amiri,

⁸⁹ Uluğ, a.g.e., s.87

⁹⁰ Uluğ, a.g.e., s.87.

⁹¹ Uluğ, a.g.e., s. 88.

emniyet komiserleri) maiyetindeki memurlara 24 saat izin verilebilirlerdi. Yalnız bunlar belediye hududu haricine çıkamazlardı. Ayrıca karakolda çalışan üniformalı ve sivil memurlar haftada bir gün izinli idi. Bu izin günün saat 18 de başlar, ertesi günü 18 de biterdi. Memurlar haftalık mezuniyetlerde belediye hududu haricine çıkamazlardı.⁹²

Taltif ve Para Mükâfatı

3201 sayılı E.T.K. 'nun 86 inci maddesindeki hükümlere göre: ha. Memleketin emniyet ve asayişini, devletin menfaatlerini ve toplumun mal, can ve ırzını koruyucu, yüksek hizmetleri görülenlere emsali örnek teşkil etmek üzere birer maaş nispetinde, vb. Olağanüstü hallerde hayatını tehlikeye koyarak büyük yararlıklar gösterenlere emsali örnek teşkil etmek üzere iki maaştan bir senelik maaş miktarına kadar para mükâfatı verilir.⁹³

Büyük yararlığı görülmüş ve mesleğe hizmet etmiş memurlar hakkında mahallin en büyük mülkiye amiri onayı ile bütün ayrıntılarıyla İçişleri Bakanlığına yazardı. Bakanlık bu yazıyı E.G.M.'ne bir karara bağlamak üzere verirdi. Genel müdürlük intihap komisyonu gereken incelemeyi yaptıktan sonra taltifi uygun görülürse bir maaştan bir seneliğine kadar taltifine karar verirdi. Bu kararı İçişleri Bakanı tasdik ederdi. Böylece memur takdir edilen para mükâfatını alırdı.⁹⁴

Hastalık ve Maluliyet

Devlet memurları hastalanacak olursa gerek kendi teşkilatı doktorları yâda devlet hastanelerinde tedavi edilirdi. Hastalıkta kullanılan ilaçlar devlet tarafından verilirdi. Polis hastalandığı takdirde zabıta doktorları tarafından tedavi edilirdi. İlacı da daireden temin edilirdi. Hastanelerde parasız olarak bakılır ve tedavi edilirdi. Hastalık süresi iki sene devam edebilirdi. Bu süreyi geçenler emekliliğe sevk edilirdi. Maluliyet beş dereceye ayrılır; Bunların derecelerini tayin en az üç doktordan oluşan bir heyet tarafından verilecek raporla tespit edilirdi,⁹⁵

⁹² Kunt, a.g.e., s. 29.

⁹³ 04.06.1937 Tarih ve 3201 sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu

⁹⁴ Uluğır, a.g.e., s. 89.

⁹⁵ Uluğır, a.g.e., s. 89.

K. Harcırah (Yolluk)

Harcırah, daimi ve geçici bir görev ile bir yere gönderilen veya getirilen memurlara yol masrafı olmak üzere verilen paradır. Harcırahlar belirli ve belirli olmayan tarifeli nakil araçlarına göre ayrı ayrı hesaplanırdı. 50 liradan yukarı memurlar için birinci mevki tren bileti ücret, 50 liradan aşağı memurlar için ikinci mevki tren bileti üzerinden ve kara yolu içinde kilometresine 30 kuruş yol masrafı verilirdi. Ayrıca günlük harcanan para için belli bir miktar yol masrafına ilave edilirdi. Memurun yanında götürdüğü aile efradına yol masrafı olarak memura verilen bilet ve hayvan kirası aynen verilirdi. Ayrıca memura verilen yevmiyesine üçte biri de ek verilirdi.⁹⁶

4.EMNİYET TEŞKİLATI PERSONELİNİN UZMANLAŞMASI

4.1.Enstitü Orta Öğretim Kısmı Sivil Kursu

Enstitünün orta öğretim kısmının sivil şubesini başarı ile bitiren polis memurları, Emniyet teşkilat kanununun yürürlükte bulunduğu sırada sivil sınıfta bulunan polis memurları ile komiserler.

4.2.Enstitü Yüksek Uzmanlık Kursu

Lise veya yedi senelik idadi veya bunlara denk okullar bitirmiş olup enstitü yükseköğretim kısmını da bitirmiş bulunan emniyet amirleri; Polis kolejini veya liseyi bitiren, enstitü orta ve yükseköğretim kısımlarını başarı ile ikmal etmiş ve birinci sınıf emniyet amirliğine yükselmiş olan meslek mensuplar; Yükseköğretim görmüş veya yabancı memleketlerdeki yüksek polis uzmanlık öğretimini veya kurslarını başarı ile bitirmiş olanlardan ilk defa olarak devlet memurluğu ile mesleğe girmiş bulunurlar.

4.3.İl Polis Kursları

Teşkilatın hızla gelişen suçlara karşı önlem alabilmesi yeterli sayıda eğitimli polis ile sağlanabilir. Ancak bu sayı sağlanamadığı durumlarda polis kurslar düzenlenmiş ve eksik olan kadrolar tamamlanmaya çalışılmıştır. Ancak bu kurslar yeterli personeli sağlamış fakat eğitim yönünden eksik kalmıştır. Hepsisi kırk altı maddeden ibaret ve 28 Ağustos 1939 tarihli "İl Polis Kursları Talimatının" birinci maddesinde belirtildiği üzere, polis enstitüsü ilk

⁹⁶ Uluğır, a.g.e., s. 89.

kısının ve polis okulunun yetişemediği polis tahsil boşluklarını en kısa bir zamanda doldurmak ve polis okulu derecesinde tahsil göstermek maksadı ile ilk defa olarak; Ankara, Bursa, Diyarbakır, Edirne, Elazığ, (Tunceli dâhil) Gaziantep, Hatay, İstanbul, İzmir, Seyhan, Trabzon ve Zonguldak'ta polis kursları ve 23 Eylül 1943 tarihli İstanbul ve 1 Kasım 1943 Ankara belediye kurslar talimatlarına göre de İstanbul'da ve Ankara'da birer belediye kolluğu kursu açılmıştır.

Emniyet Teşkilat Kanunu hükümlerinde polis kurslarından bahsedilmemekle beraber, gerçek ihtiyaçlar dolayısıyla 1943 yılına kadar yürürlükte kalan "Polis Kursları Talimatı" kursların açılması ve nerelerde öğretim yapılacağı, memurların devamı, idare işleri, dersler, öğretmenler ve görevleri, öğretmenler kurulu, sınavlar ve inzibati işlemlere dair etraflı hükümleri ihtiva ediyordu. Yukarıda isimlerini saydığımız illerde açılan kursların programları altı aylık bir öğretim devresinde polis okulu bilgileri vermeyi hedef tutan bir şekilde tanzim olunmuştu.

19 Ekim 1943 tarihli "Ankara Polis Enstitüsü ile Polis Mektep ve Kurslar" talimatnamesinin üçüncü maddesinde " Dâhiliye vekâletince lüzum görülen vilayetlerde açılacak polis mektepleri ile kurslarının tahsil derecelerinin enstitünün ilk tahsil kısmı derecesinde" olduğu belirtilmiş ve bu talimatı müteakip 1944 yılında Ankara, İzmir, Bursa, Edirne, İstanbul, Seyhan, Balıkesir illerinde; 1945 de Ankara, İstanbul ve İzmir de ve nihayet 1946 yılında yalnız Ankara ve İstanbul'da da polis kurslar ve bunlardan başka polis mensuplar için illerde geçici yetiştirme kurslar açılmıştır. Şunu da ilave edelim ki 1945 ve 1946 yılında açılan polis kurslar öğretim devresi bir yıl olup programları tamamı ile polis okulları programlarına uygundur. Bu itibarla kurs mezunlar polis okulunu bitirmiş sayılırlar.

4.4.Yüksek Okullara Gönderilen Öğrenciler

Emniyet genel müdürlüğü, yurt içindeki yükseköğretim okullarına her yıl ve ihtiyaç nispetinde öğrenci gönderebilir. Bunun için; Emniyet teşkilat kanununda polis olabilmek için belirli şartlara sahip olmak (boy ve yaş haddi istisnadır),lise mezunu olmak, yapılacak müsabaka sınavını kazanmış olmak,

Genel müdürlüğün göstereceği yer ve görevlerde sekiz yıl süre ile hizmet göreceğine ve tahsili terk ettikleri veya sekiz yıldan önce emniyet teşkilatı hizmetinden ayrıldıkları veya ayrılmalarını icap ettirecek harekette bulunduktan takdirde tahsil için kendilerine yapılan masrafları ödeyeceklerine dair noterlikçe tasdikli kefalet senedi vermek şarttır. Bu şartlara haiz olanlar arasında: Meslek içinde bulunanlar, poliste şehit olanların çocukları, poliste

malul olanların çocukları, Emniyet Genel Müdürlüğü teşkilatında müstahdem bulunanların ve emekli olanların çocukları sırasıyla tercih olunur.

Yüksekokullara gönderilmiş olan öğrenciler okulun tatil zamanlarında Emniyet genel müdürlüğünce teklif ve bakanlıkça tasvip olunacak yerlerde polis memurluğu ve komiser muavinliği hizmetlerinde staj görürler. Meslekten yüksek tahsile gönderilenler tahsillerim bitirdikten sonra Emniyet Genel Müdürlüğünün göndereceği görevlerde bir yıl daha staja tabi tutulurlar. Bu uygulama günümüzde de devam etmektedir. Günümüzde özellikle teşkilatın ihtiyaç duyduğu alanlarda örneğin; Tıp, Hukuk ve Arkeoloji gibi alanlarda eğitim görmek üzere başvuran ve sınavları kazanan Polis koleji mezunları bu alanlarda istihdam edilmek üzere tüm ihtiyaçları Emniyet Teşkilatı tarafından karşılanmak üzere okutulur.

4.5.Yabancı Memleketlerde Staj

Yüksekokullardan veya Polis enstitüsünün yüksek tahsil ihtisas kursundan mezun olup da, meslekte fiilen çalışanlar arasında açılacak müsabaka imtihanında muvaffak olanlardan, her yıl ihtiyaç nispetinde Avrupa'ya staj için memur ve bundan başka, polis köpek ve kuşları gibi hayvanların yetiştirme tarzlarını ve motorlu vasıtaları kullanma usullerini tatbiki bir şekilde öğrenmek için polis ve komiserlerden yabancı memleketlere stajyer gönderilebilir.

4.6.Polis Kurumlarını İlgilendiren Müsterek Hükümler

Enstitü öğretim kısımları ile polis okullarında öğretim süresi birer yıldır. Bu süre öğretmenler meclisinin düşüncesi öğrenilerek Genel müdürlüğün tasvibi ile uzatılabilir. Kısımlara bağlı uzmanlık kurslarının öğretim süresi de aynı esaslar dâhilinde belirtilir.

Enstitü orta ve yükseköğretim kısımları şubelerinde ve uzmanlık kurslarında öğretim ayrı ayrı yapılır. Ancak konunun mahiyetine göre birlikte eğitimi mahzurlu görülmeyen dersler birlikte takip olunabilir. Enstitünün bütün öğretim kısımlarıyla polis okullarında okutulacak dersler, kültürlü meslek memurları yetiştirmeyi sağlayacak surette Emniyet genel müdürlüğünce öğretmenler meclisinin düşüncesi öğrenildikten sonra, belirtilir ve İçişleri bakanlığının onamasıyla uygulanır. Haftalık ders saatleri müfredat programları ve bu programlarda yapılması gereken değişiklikler, mecburi ve serbest kurslar ve mesleki konferanslar da aynı şekilde tespit olunur. Sınavlar kayıt ve kabul, sınıf geçme ve mezunluk, bütünleme ve engel sınavları olmak üzere üç çeşit olup bunlar enstitü tüzüğü'nün 6'ncı maddesinde teferruatıyla gösterilmiştir.

Enstitü ve polis okulu öğretim organları, öğretmenlerle, uzmanlar, uzman muavini ve mütercimlerden ibarettir. Adı geçen kurumlarda uzman ve öğretmenlerden kurulmak üzere (öğretmenler meclisi) ile bu meclis tarafından her ders yılı başında yapılan toplantı gizli oy ile seçilen beş öğretmenden müteşekkil bir (öğretmen komisyonu) vardır. Meclise kurum müdürü başkanlık eder. Komisyon ise, üyeleri arasından birisini başkanlığa seçer, öğretmenler meclisi ile komisyonun, idare uzuvlarının ve kurum başkanlarının görevleri ve diğer çeşitli işler ve hususlar tüzüğün muhtelif maddelerinde açıklanmış ve tespit olunmuştur.

97

---

⁹⁷ Tongur,a.g.e., s. 348- 352.

III. BÖLÜM

1960 İHTİLALİNDEN GÜNÜMÜZE KADAR EMNİYET TEŞKİLATI

1960'lı yıllarda siyasal olayların ve suçların hızla artması sonucu polisin suçla mücadelesi de arttı. Fakat gerekli kanuni değişikliklerin yapılamaması, eğitimde yeniliklerin takip edilememesi, araç ve teçhizatın çok yetersiz kalışı ve parasal desteğin sağlanamaması nedeniyle polis bu mücadelede yetersiz kaldı. 1970'li yılların ikinci yarısında bu yetersizlik had safhaya çıktı. Üstelik siyasal kamplaşmalar polis teşkilatına da yansiyarak emniyet personeli Pol-Der, Pol-Bir adlarında derneklere ayrıldı.⁹⁸

Bu kutuplaşma sonucu, 12 Eylül darbesinden sonra polislerin sendika ve derneklere üyelikleri yasaklanmıştır. Askeri yönetim Emniyet Teşkilatının böyle bir ayrışmayla tekrar karşı karşıya kalmaması için sert tedbirler almıştır. Bütün polislerin bıyık bırakmalarının yasaklanması, Emniyete ait spor dernekleri hariç herhangi bir derneğe üye olamamak bunlardan bazılarıdır.

1980 yılında teşkilat içinde disiplini daha etkin ve verimli hale getirmek için Emniyet Genel Müdürlüğü'nde Yüksek ve Merkez Disiplin Kurulu, illerde İl Polis Disiplin Kurulu, eğitim ve öğretim kurumlarında Eğitim ve Öğretim Kurumu Disiplin Kurulları oluşturuldu. Ayrıca emniyet mensuplarının dernek kurması ve spor dernekleri dışında derneklere üye olması yasaklandı. 1982 yılında gerekli görülen il merkezlerinde Emniyet Müdürlüklerine, ilçelerde Emniyet Amirliklerine bağlı olarak Polis Çevik Kuvvet Birimleri kurulmasına karar verildi. Bu değişikliklerle beraber Çevik Kuvvet Birimleri, toplantı ve gösteri yürüyüşlerinde düzen ve güvenliği sağlayacak; kamu düzenini bozabilecek nitelikteki toplumsal hareketlerin meydana gelmesi muhtemel yerlerde önleyici tedbirler alacak; toplumsal olaylar, grev ve lokavtlar ile kanuna aykırı sokak veya meydan hareketlerinde toplumu, kişileri ve gayri menkulleri her türlü saldırıdan koruyacak; kanuna aykırı olayları gerekirse zor kullanarak etkisiz hale getirecekti.⁹⁹

⁹⁸ Mustafa Avcı, "Türkiye'de Siyasal Şiddet ve Polis, (1977–1980)", Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara 2004, s. 45.

⁹⁹ Polis Çevik Kuvvet Yönetmeliği, Resmi Gazete 30/12.1982/17914.
<http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/21592.html>. 10.09.2011

Tablo 29. Türkiye’de Kişi Başına Düşen Polis ve Polis Başına Düşen Nüfus Oranı¹⁰⁰

YIL	Kişi Başına Düşen Polis Oranı (1984=%100)	Bir Polis Başına Düşen Nüfus Oranı (1984=%100)
1984	100	100
1985	98	102
1986	101	100
1987	103	98
1988	101	99
1989	102	98
1990	98	102
1991	102	98
1992	105	95
1993	114	88
1994	121	82
1995	135	74
1996	140	71
1997	144	70
1998	149	67
1999	153	65
2000	158	63
2001	163	61
2002	159	63
2003	157	64

1993 yılında Bakanlar Kurulu kararıyla, Özel Harekât Dairesi Başkanlığı kuruldu. Bu karara göre; Özel Harekât Timleri askeri birimlerin talebi ve askeri makamların sorumluluğunda, polis bölgeleri dışında kırsal alanlarda görev yapacaklardı. Aynı yıl başka bir kanunla rütbeler yeniden düzenlendi. Buna göre rütbeler Polis Memuru, Komiser Muavini, Komiser, Baş komiser, Emniyet Amiri, Dördüncü Sınıf Emniyet Müdürü, Üçüncü Sınıf Emniyet Müdürü, İkinci Sınıf Emniyet Müdürü, Birinci Sınıf Emniyet Müdürü, Sınıf Üstü Emniyet Müdürü olarak yeniden belirlendi. Böylece 6 olan rütbe sayısı 10’a çıkarıldı.

¹⁰⁰ APK Daire Başkanlığı (1984-2004), Polis: Emniyet Genel Müdürlüğü Çalışmaları, Ankara.

Polis Enstitüsü, 1984 yılında 4 yıla çıkarılarak Polis Akademisi'ne dönüştürüldü. 3201 sayılı kanunun bazı maddelerini değiştiren 3452 sayılı kanunla da Ankara'da 1938–1939 ders yılında Polis Koleji açıldı. Polis Koleji 1941 yılında ilk mezunlarını verdikten sonra 1950 yılında kapatıldı. Sekiz yıl aradan sonra kolej mezunlarının daha başarılı oldukları düşünülerek 1958'de tekrar açıldı. 1985 yılından itibaren İzmir, İstanbul, Afyon, Adana ve Kayseri'de de Polis Kolejleri açıldı, fakat 1992 yılında bu kolejler kapatıldı. (İstanbul Polis Koleji 1994 yılında kapatıldı.)

Sadece Ankara Polis Koleji eğitimini sürdürdü. Son olarak 2005–2006 döneminde eğitime başlamak üzere Bursa Polis Koleji açıldı. 2002 yılında Polis Kolejine Giriş Yönetmeliğinde değişiklik yapılarak koleje bayan öğrenci de alınmaya başlandı.

Polis Akademisi en son, Mayıs 2001'de çıkarılan kanunla Üniversite kimliğine kavuşturularak, Ankara Gölbaşı'ndaki dört yıllık Polis Akademisi, Güvenlik Bilimleri Fakültesi halini aldı. Mevcut Polis Okullarının birçoğu da iki yıllık Polis Meslek Yüksekokullarına dönüştürülerek Akademiye bağlandı. Ayrıca yüksek lisans ve doktora çalışmaları yaptırılması amacıyla Akademi bünyesinde Güvenlik Bilimleri Enstitüsü açıldı ve eğitimine 2002 yılında başladı. Bugün enstitüde Güvenlik Stratejileri ve Yönetimi, Uluslararası Polislik Çalışmaları, Suç Araştırmaları, Ceza Adaleti Yönetimi alanlarında yüksek lisans, Güvenlik Stratejileri ve Yönetimi alanında doktora çalışmaları yapılmaktadır. Böylece hem polisin daha profesyonel ve modern bilgi donanımıyla yetiştirilmesine çalışılmakta, hem de Emniyet teşkilatı dışındakilerle işbirliği ve ortak anlayış çerçevesinde çalışma imkânlarının önünün açılması hedeflenmekteydi.

POLİSİN GÖREV ÇEŞİTLERİ

- AKKM Dairesi Başkanlığı
- Arşiv Dairesi Başkanlığı
- Asayiş Dairesi Başkanlığı
- Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığı
- Dış ilişkiler Dairesi Başkanlığı
- Eğitim Dairesi Başkanlığı
- Güvenlik Dairesi Başkanlığı
- Haberleşme Dairesi Başkanlığı

- Havacılık Dairesi Başkanlığı
- Hukuk Müşavirliği
- İdari Mali İşler Dairesi Başkanlığı
- İkmal ve Bakım Dairesi Başkanlığı
- İnşaat Emlak Dairesi Başkanlığı
- Interpol Dairesi Başkanlığı
- İstihbarat Dairesi Başkanlığı
- Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele Dairesi Başkanlığı
- Koruma Dairesi Başkanlığı
- Kriminal Polis Laboratuvarları Dairesi Başkanlığı
- Özel Harekât Dairesi Başkanlığı
- Özel Güvenlik Dairesi Başkanlığı
- Personel Dairesi Başkanlığı
- Sağlık İşleri Dairesi Başkanlığı
- Sivil Savunma Uzmanlığı
- Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı
- Strateji Geliştirme Dairesi Başkanlığı
- Tanık Koruma Dairesi Başkanlığı
- Teftiş Kurulu Başkanlığı
- Terörle Mücadele Harekât Dairesi Başkanlığı
- Trafik Eğitim ve Araştırma Dairesi Başkanlığı
- Trafik Planlama ve Destek Dairesi Başkanlığı
- Trafik Uygulama ve Denetleme Dairesi Başkanlığı
- Yabancılar Hudut İltica Dairesi Başkanlığı
- Trafik Araştırma Merkezi Müdürlüğü
- Basın ve Halkla İlişkiler Müdürlüğü

Görevleri

1. Genel emniyet ve asayişin sağlanmasına yönelik hizmetlerin ilgili mevzuata uygun olarak yürütülmesini sağlamak,

2. Asayiş suçundan toplumun nasıl korunacağı hakkında halkın bilgilendirilmesi, çocukların ve gençlerin suça yönelmelerini ve suçta kullanılmalarını önleyici tedbirlerin alınması hizmetlerini yürütmek,

3. Asayiş suçları hakkındaki bilgi ve istatistikleri değerlendirmek, suç analizi yapmak veya yaptırmak ve bunları değerlendirerek asayiş suçlarının önlenmesi için suçla mücadele yöntemlerini belirlemek ve taşra teşkilatının çalışmalarına yön vermek ve toplum her zaman için Türk polisine güvenmektedir.

BAŞLICA POLİS BİRİMLERİ

1.Deniz Polisi/Su Altı Grup Amirlikleri

Deniz Polisi Liman sahalarında, körfezlerde ve iç sularda görevli polis gücüdür. Denizlerdeki adli ve idari işlerden emniyet adına sorumlu birimdir. Aynı zamanda Polis Kurbağa Adamlarda bu birime bağlıdır. Polis Kurbağa Adamlar denizlerde, göllerde nehirlerdeki arama kurtarma faaliyetlerini yürütür.

Ülkemizin 8.333 km'lik bir sahil şeridine sahip olduğu ve bir o kadar da göller ve ırmaklar ile iç sularının bulunduğu dikkate alındığında azımsanmayacak ölçüde kriminolojik su altı olayları meydana gelmektedir.

Bu kriminolojik olaylara istinaden su altı ortamlarında delil arama yetkilerine sahip olan polis balık adamları ve ya iç sularda kaybolan, atılan veya saklanan suç aletleri ile cesetleri aramak, limanlara kaçak mal, silah ve uyuşturucu madde getirdiği şüphesi bulunan gemilerin, liman sınırları içerisinde söz konusu maddelerin denize atılmış olma ihtimaline karşı şüpheli bölgeleri liman başkanlığı ile koordineli olarak aramak, her türlü doğal afetlerde sualtı ve suçüstü kurtarma faaliyetlerinde bulunmak, devlet büyüklerinin gemi ve yat ile yapacağı ulaşım hallerinde karına(Bir teknenin su altında kalan ıslak kısmı, dış kısmı) kontrolü veya gemi altı araması yapmak su altında tarihi eserleri bulunan bölgelerde olası tarihi eser kaçakçılına engel olmak için dalış yapan ekiplere rehberlik yapmak da görevleri arasında yer almaktadır.¹⁰¹

¹⁰¹ Emniyet Genel Müdürlüğü Basın Toplantıları 2. Yıl 4.Ankara 2003, s. 214.

Ülkemizin dört bir yanının sularlarla çevrili olması nedeni ile gerekli çalışmaların yapılabilmesi için daha profesyonel bir düzenlemeye ihtiyaç duyulmuştur.

Bu kapsamda 17 Aralık 1999 günlü Bakanlar Oluru ile İl Emniyet Müdürlüklerine Deniz Liman Şube Müdürlüğü bünyesinde, Deniz Limanı Şube Müdürlüğü olmayan illerde Koruma Şube Müdürlüğü bünyesinde, Sualtı Grup Amirliği, Merkezde ise Koruma Daire Başkanlığı Deniz Limanları Şube Müdürlüğünde Sualtı Büro Amirliği olarak ülke geninde, Emniyet Genel Müdürlüğü Ankara, İstanbul, Tekirdağ, Çanakkale, İzmir, Muğla, Antalya, Mersin, Adana, Ş.Urfa, Elazığ, Van, Rize, Ordu, Samsun, Sinop, Zonguldak, Yalova da toplam 19 ilimizde kuruluşu yapılmıştır. 4 Nisan 2000 tarihli Bakanlar Oluru ile “Balıkadam Branşı” oluşturulmuş ve Branşlı personelin, 16 Kasım 2000 tarihli Bakanlar Oluru ile “Emniyet Genel Müdürlüğü Dalış Hizmetleri Yönetmeliği” hükümlerine göre hizmet vermesi sağlanmıştır.¹⁰²

Ülkemizde giderek profesyonelleşen Polis Balıkadam Personel arama kurtarma operasyonlarını gerçekleştirirken, her türlü göreve hazır olmak maksadıyla her türlü ortamda, helikopter destekli teknik konulara dayanan dalışlar gerçekleştirmekte çağın gelişen teknolojisine ayak uydurmakta kurulduğu yıllarda itibaren gelişmeye devam etmektedir.

2. Bisikletli ve Motosikletli Polis Timleri

İki çeşittir Yunuslar ve Şahinler. Yunuslar daha çok asayişle ilgili konulara müdahil olmakla birlikte, genelde toplu gezerler ve bir motosiklete iki kişi binerler. Öndeki sürücü, arkada oturan artçı diye adlandırılır. Artçı elinde silah taşır. Kıyafetleri kırmızı siyah ve beyaz renklerden oluşmaktadır. Armalarında başında kep bulunan bir yunus balığı figürü yer alır. Şahinler ise Yunusların aksine motosiklete genelde tek binerler ve tek motor halinde devriye gezerler. Bölgelerindeki trafik aksamlarına ve yoğunluklarına ayrıca trafik kazalarına bakarlar. Bu görevlerinin yanı sıra normal polislik görevlerini de (asayiş) sağlamakla yükümlüdürler. Şahinler genelde eskort ve yol açma hizmetlerinde kullanılmakla birlikte olaylara hızlı müdahaleleri ve sempatik polis tavırlarıyla insanlara daha yakın görünmektedirler. Şahinlerin kıyafeti fosforlu sarıdan yeşile dönmüş ayrıca lacivert ve beyaz da bulunmaktadır. Armalarında bir pençesinde şimşek gagasında da zeytin dalı bulunan şahin figürü yer almaktadır. Bisikletli polis timlerinden halen; Denizli, İstanbul, İzmir,

¹⁰² Emniyet Genel Müdürlüğü Basın Toplantıları 2. Yıl 4. Ankara 2003, s. 215.

Kocaeli, Rize, Samsun, gibi İllerimiz ve özellikle yaz aylarında turistik yerlerde faydalanılmaktadır.

3. Hava Polisi

Türk Polis Teşkilatının gökyüzündeki serüveni bir hayal ile başladı. 1913 yılında Osmanlı Ordusu için Almanya'dan alınan Parsuval usulü balonun, Ayastefanos civarında yapılan ilk tecrübe uçuşu sırasında alınan resmi, Serveti Funun Gazetesinden temin edildi. Bu resim, Polis Mecmuasının dördüncü sayısının 88' inci sayfasında yayınlandı. Resmin üstüne; "Gelecekte, polisin daire-i mesaisine ve iştigaline dâhil olması pek muhtemel bulunan inha-i vesait-i seyahatten" ibaresi yazıldı.¹⁰³

Emniyet Genel Müdürlüğünün en yeni birimlerinden Havacılık Dairesi Başkanlığı, 19 Ekim 1981 tarihinde, Alman yardımıyla alınan (Türk Polisi, 1995: 88) Fransız yapımı 18 adet SA-318C Aloutte marka keşif ve gözetleme helikopterleriyle kuruldu. (Türk Polisi, 2000: 85) Silahlı kuvvetler tarafından temin edilen 18 helikopterin 16'sı yurda getirilerek, 29 Haziran 1982 tarihinde yapılan bir törenle Emniyet Genel Müdürlüğü Havacılık Dairesi Başkanlığında göreve başladı. (İç Hizmet Bülteni, 1982: 1)

Bahse konu keşif ve gözetleme helikopterlerinin 1650 kilo tam dolu ağırlığına karşılık, 530 beygir gücündeki motorla uçuşunu gerçekleştiriyordu. Ağırlık ve yakıt durumuna göre, bir saat elli iki dakika ile dört saat kırk dakikaya kadar havada kalma özelliği bulunmaktadır. Düz uçuş sürati saatte 180 kilometredir. Azami hızı saatte 205 kilometredir. (İç Hizmet Bülteni, 1982: 3)

Havacılık Dairesi Başkanlığı bünyesinde hizmet veren helikopterlerin görevleri aşağıdaki biçimde düzenlendi:

- 1)-Emniyet ve asayiş hizmetleri ile kaçakçılığın önlenmesinde yapılacak denetleme,
- 2)-Karayolları üzerinde yapılacak trafik kontrolü,
- 3)-Hasta ve yaralı nakli,
- 4)-Havadan ikmal ve takviye,
- 5)-Denetleme ve kontrol yapmak. (İç Hizmet Bülteni, 1982: 3)

¹⁰³ Eyüp Şahin , Türk Polis Teşkilatının Gökyüzündeki Serüveni, Çağın Polisi Dergisi, Sayı:103, Temmuz 2010, s.21.

Sürekli yapılanmanın gereği olarak, Havacılık Dairesi Başkanlığının artan ihtiyaçlarının karşılanması için bu dönemde, kullanılmış helikopterlerden oluşan puma helikopterlerini değiştirmek amacıyla 1989 yılında altı adet yeni ve genel maksatlı helikopter alımı 1990 yılı yatırım programına alındı. (Polis-1989, 1990: 90) Aynı dönem itibariyle, İstanbul Yeşilköy’de kurulan “Polis Hava Ulaştırma Filo Amirliği”ne ek olarak, İzmir, Antalya, Diyarbakır ve Samsun illerinde de bu filoları kurma çalışmaları başlatıldı. (Polis-1989, 1990: 90) Yine bu dönemde, yedisi emniyet hizmetleri sınıfında, on altısı sözleşmeli olmak üzere toplam 23 pilot ile on dördü emniyet hizmetleri sınıfında, on üçü sözleşmeli olmak üzere yirmi dört helikopter teknisyeni görev yapmaya başladı. (Polis-1989, 1990: 90) Çalışanların barınacakları yerlerin yanında, aynı dönem içinde, bir helikopter hangarı bitirildi. Üç hangarın yapım çalışmaları sürdürüldü. Aynı zamanda uçuş kulesinin inşası tamamlandı. Bitirilen ve devam eden bina yapımlarının yanında, telsiz ve seyrüsefer kolaylığı sağlayacak olan teçhizatın yapılandırma çalışmalarına da devam edildi. (Polis-1989, 1990: 90)¹⁰⁴

4. Çocuk Polisi

Polisin çocuklara yönelik olarak yürüteceği hizmetler konusunda ve ayrıca 0-18 yaş grubu çocukların gelişim özellikleri, davranış bilimleri, mülakat teknikleri, iletişim becerisi ve en önemlisi topluma kazandırma gibi konularda özel eğitim almış bir polis birimidir.

5. Terörle Mücadele

1924 yılında Emniyet Umumiye Müdür Muavinliğine bağlı olarak devletin genel güvenliğine yönelik her türlü tehdit ve yıkıcı faaliyetlerle mücadeleyi yürütmek üzere kurulmuş olan 1.Şube ile başlamıştır.

Birinci Şube, 04.06.1937 tarihinde yürürlüğe giren 3201 Sayılı Emniyet Teşkilatı Kanunu’nun 9’uncu maddesiyle Güvenlik Dairesi Başkanlığı bünyesinde Yıkıcı Faaliyetler Şubesine dönüştürülmüştür.

Ülke güvenliğini tehdit eden yıkıcı faaliyetlerin 1971’li yıllardan itibaren silahlı eylemlere dönüşmesi ve terörün yoğunlaşması üzerine, terörle mücadelenin etkili şekilde sürdürülebilmesi ve koordine edilmesi amacıyla, Güvenlik Dairesi Başkanlığı bünyesinde bulunan Yıkıcı Faaliyetler Şubesi, 1986 yılında “Terörle Mücadele ve Harekât Dairesi

¹⁰⁴ Eyüp Şahin , Türk Polis Teşkilatının Gökyüzündeki Serüveni, Çağın Polisi Dergisi, Sayı:103, Temmuz 2010, s.21.

Başkanlığı" adıyla yeni bir yapıya kavuşturulur. 1993 yılında harekât kısmı çıkartılarak Terörle mücadele daire başkanlığı adını almıştır. Harekât ise Özel harekât daire başkanlığına geçmiştir. ¹⁰⁵

6. Kaçakçılık ve Organize Suçlarla Mücadele

Küreselleşen sorunlar sadece bir ulus-devletin sınırları içinde güvenlik sağlamayı imkânsız hale getirmiştir. Suçlular sınır aşan suçlar işlemekte, bir ülkede suç işleyip, diğer ülkelere kaçmaktadırlar. Bazen de suçun kaynağı başka bir ülke olabilmektedir. Suçun uluslararası olması sonucunda polisliğin de uluslararası olması kaçınılmaz hale gelmektedir. İstenilen düzeyde olmasa da Interpol ve Europol uluslararası polislikte işbirliğine iyi birer örnektir. Dünya polisliği ile karıştırılmamalıdır. Dünya polisliği ulusları aşan bir yapılanma idealini ifade eder.

7.Çevik Kuvvet

Çevik Kuvvet, kanunlar çerçevesinde yapılan toplantı, gösteri ve yürüyüşlerde düzeni sağlaması, katılımcıları koruması ve gerektiğinde toplumsal olaylara müdahale etmesi amacıyla Emniyet_Teşkilatı bünyesinde oluşturulan polis birimidir.1965'te Toplum Polisi olarak Adana, İstanbul, Ankara, Zonguldak ve İzmir'de teşkil edilmiş ve halk arasında (giydikleri yeşil kıyafet ve beyaz miğferden ötürü) "Fruko" olarak tanınmıştır.1982'de Toplum Polisi yerine Çevik Kuvvet kuruldu ve giydikleri koruma giysileri sebebiyle kamuoyunda daha çok robokop (İngilizce: robocop) adıyla tanınırlar.

8. Özel Harekat

Terör örgütlerinin meskûn mahal veya kırsal alanlardaki silahlı eylemlerini engellemek, gerçekleştirilen eylemlerin faillerini etkisiz hale getirmek veya yakalamak, uçak, araç, bina gibi kapalı alanlarda rehin alınan kişi veya kişileri kurtarmak özel maharet gerektirdiğinden modern silah, mühimmat, araç ve gereçlerle donatılmış çağımızın çeşitli taktik ve tekniklerini kullanabilecek özel eğitim görmüş birime ihtiyaç duyulmuş ve 1983 yılında Asayiş Dairesi Başkanlığı bünyesinde merkezde "Özel Hareket Şube Müdürlüğü" ve Ankara, İstanbul, İzmir illerinde ise "Özel Harekât Grup Amirlikleri" şeklinde

¹⁰⁵ Emniyet Genel Müdürlüğü Araştırma Planlama Koordinasyon Daire Başkanlığı Yay. No:112 Emniyet Genel Müdürlüğü Çalışmaları, Polis 1996, s. 52.

teşkilatlandırılmıştır. Günün değişen ve gelişen şartları neticesinde 1987 yılında Asayiş Dairesi Başkanlığı bünyesinden alınarak Terörle Mücadele ve Harekât Dairesi Başkanlığı bünyesinde "Özel Hareket Şube Müdürlüğü" olarak 1993 yılına kadar faaliyet göstermiştir. Özellikle bölücü terör olaylarının artması nedeniyle 1993 yılında "Özel Harekât Şube Müdürlüğü" Özel Harekât Dairesi Başkanlığı'na dönüştürülerek hizmete başlamıştır. Özel Harekât Daire Başkanlığı merkezde Eğitim, Personel, Destek ve Operasyon Harekât Planlama ve Değerlendirme Şube Müdürlükleri şeklinde ve (48) ilde Özel Harekât Şube Müdürlüğü şeklinde teşkilatlanmıştır. 1996 yılında Özel Harekât Dairesi Başkanlığının bünyesinde 332 amir 6388 memur olmak üzere toplam 6720 personel olarak görev yapmaktadır 1996 yılı içinde Özel Harekât birimlerince gerçekleştirilen operasyon sonucu 842 örgüt mensubu ölü, 7 örgüt mensubu yaralı, 335 örgüt mensubu sağ olarak ele geçirilmiştir. Bu operasyonların tamamı kırsal kesimde yürütülmüştür. Yürütülen operasyonlarda 16 Özel Harekât mensubu şehit olmuş, 70'i de yaralanmıştır.¹⁰⁶

Özel Harekât Daire Başkanlığı merkezde Emniyet Genel Müdürlüğüne, İl Özel Harekât Şube Müdürlükleri İl Emniyet Müdürlüğüne doğrudan bağlı olarak görev yapar. Özel Harekât birimine alınacak personel seçiminde; teşkilatımız gönüllü amir ve memurları arasından polislik mesleğine girişte aranan şartları haiz, spor ve bedeni geliştirme çalışmalarına yatkın fiziki güce sahip, soğukkanlı, disiplinli, atıcılıkta üstün başarı ve eğitimde başarılı olabileceği anlaşılan, azimli ve dayanıklı olanların seçimi yapılarak en az (3) ay süreli olmak üzere özel harekât eğitimine tabi tutulurlar. Özel harekât eğitimine tabi tutulan personele özel harekât birimlerinde kullanılan her türlü silahlarla atış eğitimleri, keskin nişancılık, silah kullanma teknikleri, arazi ve dağcılık, kapalı alanlarda (bina, uçak, tren, otobüs) rehine kurtarma, spor ve yakın savunma, Atatürk İlke ve İnkılapları, insan hakları konularında eğitim verilir. Özel harekât temel eğitimini başarı ile bitirenler Özel Harekât Şube Müdürlüklerine atanırlar.

Kuruluştan günümüze kadar 29 dönem halinde özel harekât kursu açılmış ve bu kurslardan Emniyet Genel Müdürlüğü teşkilatına ait amir ve memur 8928 personel ile

¹⁰⁶ Emniyet Genel Müdürlüğü Araştırma Planlama Koordinasyon Daire Başkanlığı Yay. No:112 Emniyet Genel Müdürlüğü Çalışmaları, Polis 1996, s. 52.

Özbekistan iç güvenlik birimlerinden (5), Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti iç güvenlik birimlerinden 44 personel yetiştirilmiştir.¹⁰⁷

9. Toplum Destekli Polislik (Problem Odaklı – Proaktif Polislik)

Toplum destekli polislik nedir? Konu ile ilgili kaynaklarda farklı tanımlara rastlamak mümkündür. Ancak, bilinen üç tanıma göre toplum destekli polislik:

Problem çözmeye odaklanmak suretiyle sorumluluk ve etkinliği geliştirmeyi hedefleyen, müşteri odaklı hizmet sunma felsefesidir.

Önleme, problem-çözme, toplumla işbirliği ve ortak çalışmalar gibi faaliyetlerin yanı sıra, geleneksel kolluk uygulamaları özelliklerini de kapsayan polisiye servislerin sunulması suretiyle suç ve sosyal düzensizliğe odaklanan bir felsefedir.

Toplum destekli polislik, bir bölgeye atanan ve o bölge sakinleri ve o bölgede çalışan ve yaşayan esnaflar ile birlikte çalışmayı, onlarla buluşmayı kapsayan polislik metodu olarak da tanımlanmaktadır.

Toplum destekli polislik modelinin profesyonel polislik uygulamalarından en önemli farkı çağrılara cevap vermeye dayalı reaktif yaklaşımdan uzaklaşarak suç ve düzensizliğin nedenlerine yönelik proaktif yaklaşımı benimsemesidir. Yani reaktif yaklaşım modelinden proaktif yaklaşıma geçilmesidir. Tanımından da anlaşılacağı gibi toplum destekli polislik, problemlerin gerek belirlenmesi gerekse belirlenen bu problemlerin etkili bir şekilde çözüme kavuşturulabilmesi için polis ve vatandaş işbirliğini gerektirmektedir.

Peki, problemler nasıl belirlenecek ve çözüm önerileri geliştirilecektir? Problem nedir diye bir topluma sorulduğunda, genelde o toplum problemleri “tekrarlanan olaylar veya endişe yaratan konular” olarak tanımlar.

Bu problemler SARA Modeli adı verilen 4 aşamalı bir işlem ile ele alınabilmektedir.

Bu aşamalar:

Scanning (Tarama): Problemler tespit edilir, tanımlanır.

Analysis (Analiz): Problemlerin tahlil edilebilmesi için problemle ilgili olabilecek her türlü sorular sorulur.

Response (Cevaplandırma): Dikkatli bir şekilde yapılan analize dayalı olarak önceden denenmiş bir çözüm önerisi denenir.

¹⁰⁷ http://www.egm.gov.tr/icerik_detay.aspx?id=169. 30.12.2011

Assessment (Değerlendirme): Değerlendirme yapılarak uygulanan yöntemin problemi çözüp çözmediği veya azaltıp azaltmadığı tespit edilir.

Toplum destekli polislik uygulamaları ile toplumun kalitesinin yükselmesi ve buna bağlı olarak da suç oranının azaltılması hedeflenmektedir. Suç oranının azalması ile de toplumda suç korkusu azalacak ve yaşam kalitesi artacaktır. Polisin sorumluluğu ve etkinliği daha da artacaktır.

Toplum destekli polislik uygulamalarının test edilmesi;

Toplum destekli polislik uygulamalarında başarı, tamamen o toplumun ve uygulayıcı birimin özelliklerini bağlı olmaktadır. Ancak, genel olarak 4 aşamalı olarak uygulamanın başarısı çeşitli sorular sorularak test edilebilmektedir.

Bu aşamalar şunlardır:

1. 1. Organizasyon
- 2 2. Toplum
- 3 3. İşlem
4. 4. Şikâyetler ve problemler¹⁰⁸

---

¹⁰⁸ Hakkı Tuncer, Makale, <http://www.cagipolisi.com.tr/23/40-41-42-43.htm> , 30.12.2011

SONUÇ

Bu çalışmada, Cumhuriyet öncesi ve sonrası Türk polis teşkilatının tarihsel gelişim süreci ile Osmanlıdan devralınan polis teşkilatının; eğitim, teknoloji alanında modernizasyon çalışmaları ve bu çalışmaları destekleyici kanun, tüzük ve yönetmelikleri incelemeye çalışılmıştır.1923 yılında Türkiye Cumhuriyeti'nin ilanı ile birlikte hemen her kurumda yaşanan ilerleme, yenileşme ve çağdaşlaşma çabaları Türk Emniyet Teşkilatı'nda da görülmüştür, Savaş döneminden sonra yaşanan sıkıntılarla beraber gerek, ihtiyaçların karşılanması gerekse de olumsuzlukları gidermek maksadıyla yenileşme, çağdaşlaşma çabaları hız kazanmıştır.

Cumhuriyet Hükümetleri, daha profesyonel ve modern bir polis teşkilatı oluşturabilmek için, yeni yasal düzenlemeler yapmışlar, eğitim ve uygulama alanlarında yenileşme çabalarına girişmişlerdir. Polis teşkilatının içinde bulunduğu olumsuzlukları ortadan kaldırmak, polisi her alanda güçlendirmek ve çağdaş ülkelerin polis teşkilatlarının seviyesine çıkarmak için önemli adımlar atıldı. Özellikle polisi nitelik ve nicelik olarak iyileştirmek, polisi profesyonelleştirmek ve yetkilerini artırmak, polisi modern araç gereçlerle donatmak ve çağın gereklerine uygun en iyi eğitim vermek için düzenlemelere gidildi. İlk Polis Nizamnamesinin yürürlüğe konuluş ve Türk Polis Teşkilatı'nın kuruluş tarihi olarak kabul edilen 1845'den bu yana; yurttan egemen olan rejimin görüş ve düşünüşüne göre şekillenen Emniyet Teşkilatı ile ilgili Cumhuriyet dönemiyle birlikte yeni yasal düzenlemeler ve değişiklikler yapıldı. Ancak; polis olarak seçilen kişilerin, eğitim seviyesinin düşük olması toplum tarafından istenmeyen bir yapıya bürünmüş. Bu olumsuzluğu gidermek ve teşkilatın amir ihtiyacını karşılamak amacı ile Polis Enstitüsü ve Polis Koleji kurulmuştur. Polis Okulları da bu gelişim dalgasından etkilenmiş kaliteli ve eğitilmiş polis memurları görevlerini yerine getirmişlerdir. Polis okullarının 2 yıla çıkarılması ile büyük bir mesafe kat edilmiştir. Okullarda, eğitimci olarak görev yapan kişilerin kendilerini eğitmeleri için fırsat tanınmalı; imkân sağlanmalıdır. Günümüzde, Türk polis teşkilatı gelişmiş ülkelerle yarışır vaziyete gelmiş; ilk dönemlerdeki halk tarafından istenmeyen yapı, artık halkın yanında ve daha sıcak bir yapıya bürünmüştür. Bu da bizzat Atatürk'ün direktifleri ile başlatılan çalışmalar ve daha sonrasında bu çalışmaların revize edilmesi ile olmuştur. En son, yasada yapılan değişikliklerle; artan nüfusa paralel olarak gerekli olan polis ihtiyacının sağlanması, aynı zamanda çok sayıda eğitilmiş işsiz oranının azaltılması amacıyla 2005 yılında Polis Meslek Eğitim Merkezleri açılmıştır. Bu sayede,

hem Emniyet Teşkilatının nitelikli insan sayısı artırılmış; büyük bir sorun olmaya başlayan işsizlik de, bir nebze olsun azaltılmıştır. Teşkilat açısından, gayet olumlu bir adım atılmıştır. Hem halkın gözünde, hem de diğer kurumların gözünde cahil ve eğitimsiz olarak yanlış bir izlenim oluşturan teşkilatın, kendini yenilemesi ve nitelik olarak daha bir üst seviyeye yükseltilmesi sağlanmıştır. Halen teşkilat bünyesinde bulunan personelin, Açık öğretim fakültelerini okuyup, kendilerini yenileme çalışmaları devam etmektedir. Kurumsal açıdan bakıldığında, % 70'e yakın dört yıllık fakülte mezunu oranıyla, diğer kurumlara nazaran çok iyi bir seviyededir.

Bütün bu olumlu gelişmelere rağmen; teşkilat mensuplarının, sürekli olarak sorunlu ve suçlu insanlarla mücadele etmesi sebebiyle, çalışma şartlarının iyileştirilerek, psikolojik ve manevi destek daha fazla verim alınabileceği ve personeli motive edeceğinin faydalı olacağını düşünmekteyim. Düşünce aşamasında olan ve 2014 yılında uygulanması planlanan sisteme göre artık Yüksek Lisans veya Doktorası olmayan hiçbir kimse Müdürlük rütbesine yükseltilmeyecektir. Bu da günümüzde eğitilmiş olan, emniyet teşkilatında son derece önemli olan yönetici kadrosunun daha nitelikli olacağı düşüncesini kuvvetlendirmektedir.

Emniyet teşkilatında daha önceleri kalite belgelerinin alınmasına yönelik başlayan toplam kalite yönetimi toplum ve çalışan odaklı olarak yeni yeni son yıllarda uygulanmaya başlanmış ve insan odaklı olması nedeniyle personelde de memnuniyet sağladığı görülmektedir. Toplam Kalite Yönetimi ile daha iyi bir kurum haline gelmek amacı ile teşkilatın geneline uygulanmaya çalışılmakta sıfır hata esas hedef alınmaktadır. Zaten Toplam kalite yönetimi de bir işletmede verimliliği maksimum düzeye çıkarmak, sıfır hataya yaklaşmak ve yüzde yüz müşteri tatminini sağlamak için, benimsenmesi gereken bir yönetim anlayışıdır. Toplam Kalite Yönetiminin tam olarak ve etkin olarak uygulanması gerekmekte bu da hizmetin kalitesini oluşturmaktadır. Tüm bu çalışmalarla beraber emniyet teşkilatı gelişimini sürdürmektedir.

Günümüzde polis yeni çıkan yasalar ve aldıkları eğitimin de etkisiyle kanunlara uygun profesyonelce davranmakta ve halkın gözünde güvenilirliğini arttıran kurumlardan olmayı başarmıştır. Avrupa Birliğine uyum sürecinin etkisiyle emniyet teşkilatında gerekli iyileştirmeler yapılmakta ve bu durum polisin kaliteli hizmet vermesine etki etmektedir.

Sonuç olarak tüm yaşananlar ve yapılan değişiklikler neticesinde Polis teşkilatı parçası olarak büyüdüğü Türkiye Cumhuriyeti ile birlikte sancılı ve zor zamanlar geçirmiş, fakat nihayetinde Türkiye Cumhuriyetinin modern ve gelişmiş yapısına paralel bir yol izlemiş ve günümüzün istenilen ve arzulanılan Polis teşkilatı seviyesine ulaşmıştır. Bu sürece ulaşırken

belki yüzlerce kanun maddesi çıkartılmış, değiştirilmiş ve yenilenmiştir. Bu değişimlerdeki nihai hedef sürekli değişim gösteren toplum yapısı ve hassasiyetine ayak uydurabilen bir teşkilat yaratma isteğidir.

KAYNAKÇA

GAZETELER

31 MAYIS 1980 Tercüman Gazetesi.

2 MAYIS 1977 Cumhuriyet Gazetesi.

22 EYLÜL 1980 Hürriyet Gazetesi.

KİTAPLAR

AKŞİN, Sina, (2002), Demokrat Parti Dönemi, Türkiye Tarihi, Cilt 4, İstanbul, Cem Yayınevi.

ALYOT, Halim, (1947), Türkiye’de Zabıta, sayı: 4, Ankara: İçişleri Bakanlığı Yayınları.

ARSLAN, Feyzullah, “Doğu Anadolu da Güvenlik ve Huzur Sempozyumu”, Fırat Üniversitesi (17–19 Aralık 1998).

AYDIN, Ahmet Hamdi, (1996), Teşkilat Yönetimi Görev ve Yetkiler, Ankara, Doğu Yayınevi Baskı.

DEVELLİOĞLU, Ferit, (1998), Osmanlıca-Türkçe Ansiklopedik Lügat, Ankara, Aydın Kitabevi Yayınları.

ERASLAN Fetullah, METİN İsmail, (1984), Türk Polis Tarihi C:1. , Ankara, Aslımar Basımevi.

ERGUT, Ferdan, (2004), Modern Devlet ve Polis, Osmanlı’dan Cumhuriyet’e Toplumsal Denetimin Diyalektiği, İstanbul, İletişim.

GÜVEN Dilek, (2005), Cumhuriyet Dönemi Azınlık Politikaları ve Stratejileri Bağlamında 6–7 Eylül Olayları, İstanbul, İletişim Yayınları.

ILICAK, Nazlı, (1980), Eylemciler ve Hamileri, Makaleler 1979, İstanbul, Kervan Yayınları.

KOÇAK, Cemil, (2002), Milli Şef Dönemi Sonu, Türkiye Tarihi, Cilt 4, İstanbul, Cem Yayınevi.

KUNT, Nebahat, (1949), Polis Okulları İçin Mesleki Bilgiler, İstanbul, Bürhaneddin Erenler Matbaası.

METİN, İsmail, (1984), Polis Örgütünün Görevleri ve Yapısı, Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, İletişim, Cilt:6, İstanbul.

OKÇABOL, Derviş, (1940), Zabıta Tarihi, Ankara Basımevi, III. Kitap, Ankara.

ÖNER Sıtkı, (2003), Halkın Polis: Pol-Der Anıları, İletişim Yayınları, İstanbul.

PAKALIN, Mehmet Zeki, (1993), Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, MEB, c:II. , İstanbul.

PAKALIN, Mehmet Zeki,(1983), Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü, MEB. C:III, İstanbul

TEZCAN, Mahmut, (1997), Gençlik Sosyolojisi ve Antropolojisi Araştırmaları, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları Ankara No. 178.

TOKSÖZ, Fikret, (1984), Kolluk Kuvvetleri, Cumhuriyet Dönemi Türkiye Ansiklopedisi, İletişim. Cilt:6. İstanbul.

TONGUR, Hikmet, (1946), Türkiye de Genel Kolluk Teşkil ve Görevlerinin Gelişimi, Kanaat Basımevi, Ankara.

Emniyet Genel Müdürlüğü, (2003), Basın Toplantıları, EGM. 2. Yıl 4, Ankara,

ULUĞER, A. Naci,(1950), Polisin İdari, Siyasi, Adli Görevleri ve Tatbikatı, , Doğu Matbaası, Birinci Baskı, Ankara.

URGANCI(OSAKAY), Salih oğlu,(1973),Cumhuriyet Devrinde Emniyet Genel Müdürleri, , Sesim Gazetecilik Matbaacılık, İzmit.

YILMAZ, Yaşar, (1996), Açıklamalı Polis Meslek Hukuku, Mustafa Kitapevi, Ankara,

APK Dairesi Başkanlığı, 2000 Yılında Türk Polisi, yayın no:141, EGM Basım, Ankara,

APK Daire Başkanlığı, (1984-2004), Polis: Emniyet Genel Müdürlüğü Çalışmaları, Ankara, Emniyet Genel Müdürlüğü.

APK Dairesi Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü Çalışmaları, Polis 1996, Yayın no:112.

APK Dairesi Başkanlığı, Emniyet Genel Müdürlüğü Çalışmaları, Polis 1996, Yayın no: 150.

Cumhuriyetimizin 80. Yılında 80 Yıllık Polis İstatistiği, (2003), Ankara, EGM. Personel Daire Başkanlığı.

Düster, (1932), 111.Tertip, Başvekâlet Matbaası, Ankara.

Emniyet Genel Müdürlüğü Basın Toplantıları, 2. Yıl 4, Ankara , 2003.

Kutlama Yüksek Komisyonu Onuncu Yıl Rehberi 1923-1933, (1933), Hâkimiyet- i Milliye Matbaası, Ankara,

Polis Kolejine Girme Kılavuzu, (1947), Ar Basımevi, Ankara,

Polis Enstitüsü, (1973), Cumhuriyetin 50.Yılında İçişleri Bakanlığı, Gürsoy Matbaacılık, Ankara,

Polis Koleji, (1973), Cumhuriyetin 50.Yılında İçişleri Bakanlığı, Gürsoy Matbaacılık, Ankara,

Türk Polis Teşkilatı Güçlendirme Vakfı, (1985), Cumhuriyet'in 60. yılında Türk Polisi, Emniyet Genel Müdürlüğü Yayını, Ankara,

MAKALELER

AKIN, Rıdvan, (2002), “Türkiye’de Çok Partili Siyasal Hayata Geçiş ve DP İktidarı”, Türkler, Yeni Türkiye yay. 16.cilt, Ankara: Semih Ofset, s.914.915.917.

ALBAYRAK, Mustafa,(2002), “D.P.Hükümetlerinin Politikaları (1950–1960)”, Türkler, Yeni Türkiye yay.16.cilt, Ankara: Semih Ofset, s.864-865.

BİRİNCİ, Ali, (1999), "Türk Emniyet Teşkilatında İlkler", Polis Bilimleri Dergisi, Cilt: 1, Sayı:3, Nisan, Ankara, s.16.

ÇOLAK, Filiz, (2002), “Türkiye’de Çok Partili Hayata Geçiş ve Demokrat Parti (1945-1950)”, Türkler, Yeni Türkiye yay. 16.cilt, Ankara: Semih Ofset, s.774.

DİKİCİ, Ali, (Kış 2009) Demokrat Parti Döneminde İç Güvenli ve Türk Polis Teşkilatı, Akademik Bakış Dergisi, c.3, sayı.5, Tokat, s.78-79,89-90.

DÜNDAR, Nihat A., (Aralık 1993), "Osmanlı Yönetiminde 78. Cumhuriyet Döneminde 70 Yılı Geride Bırakan Bir Teşkilat... 'Polis Teşkilatı’ Türk İdare Dergisi, Yıl:65, , Sayı:401,Ankara: İçişler Bakanlığı s: 213- 214,26.

DÜNDAR, Nihat A, (1995), 150. Kuruluş Yıl Dönümünde Türk Polisi, Emniyet Genel Müdürlüğü Yayınları, Ankara.

EKİNCİ, Necdet, (2002), “İnönü Dönemi ve II. Dünya Savaşı Yılları”, Türkler, Yeni Türkiye yay. 16.cilt, Ankara: Semih Ofset, s.723,728-729.

GÖKTEPE, Cihat,(2002), “Menderes Dönemi (1950-1960)”, Türkler, Yeni Türkiye yay. 16.cilt, Ankara: Semih Ofset, s.901-904.

KUYAKSİL, Ali, (Ocak-Şubat- Mart 2000), 155.Yılda Polis Teşkilatının Tarihçesi, Kolluk Kavramı ve Günümüzde Emniyet Teşkilatı, Polis Dergisi, 155.Yıl Özel Sayısı, Yıl 6, Sayı. 22, Ankara: EGM, s.10,11-12.

ŞAHİN, Eyüp,(2004), “Türk Zabıta Yapılanmasının Tarihi Gelişimi”, Polis Dergisi, Sayı. 38,Ankara: EGM, s.156,164.

ŞAHİN, Eyüp,(2001), "Osmanlı Polisinin Eğitimi ve Bu Amaçla Açılan Polis Okulları,"Polis Dergisi, Yıl:6 Sayı.25, Ankara: EGM, s.121-122.

ŞAHİN, Eyüp,(Temmuz 2010), Türk Polis Teşkilatının Gökyüzündeki Serüveni, Çağın Polisi Dergisi, Sayı.103, Ankara: EGM, s.21.

YAŞAR, Yılmaz, (2000),“Polis Mekteplerinin Tarihçesi”, Polis Dergisi, Yayın no: 141, Ankara: EGM, s.32.

YÜCEL, M.Serhan,(2002), “Menderes Dönemi”, Türkler, Yeni Türkiye yay. 16.cilt, Ankara: Semih Ofset, s.840,845.

TEZ, DERGİ VE ARASTIRMA RAPORLARI

AVCI Mustafa (2004), Türkiye’de Siyasal Şiddet ve Polis, (1977–1980) , Ankara: Polis Akademisi Güvenlik Bilimleri Enstitüsü Yüksek Lisans Tezi.

BAYRAM, Atilla,(2001), Cumhuriyet Döneminde Emniyet Teşkilatının Yapısı, Konya: Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

ERDOĞAN Hamdi, (1987), Polis Hizmetlerinin Tarihi Gelişimi ve Teşkilat Yapısı, Gazi Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kamu Yönetimi Bölümü, Ankara: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

GÜLÇİÇEK Hüseyin, (1990), Emniyet Teşkilatı Hakkında Hükümet Politikaları, Ankara Üniversitesi, Türk İnkılâp Tarihi Enstitüsü, Ankara: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

GÜLER, İlhan,(1992), Kolluk Teşkilatında Görev ve Yetki, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Fakültesi, İstanbul: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

İLTER H.Alparslan,(2005), Türk Emniyet Teşkilatı (1945-1955), Samsun: On dokuz Mayıs Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi.

KAYNAR, Süleyman,(2002),Tarihi Süreç İçerisinde Türk Polis Teşkilatı’nın Kuruluşu, Organizasyonu, Fiziksel yapılanması, Aday Seçme Şekli, Eğitim Programları Ve Eğitim Süreçleri Üzerine Bir Araştırma, Niğde: Yüksek Lisans Tezi.

KESKİN Sedat M. ,(1994), Bir Kamu Organizasyonu Modeli Olarak Türk Polis Teşkilatı, Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Konya: Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

KILIÇ, Ömer, (1990),“ Turizm ve Güvenlik Araştırması”, Muğla: Türkiye ve Ortadoğu Amme İdare Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

E.G.M. A. 4 İkinci Teşrin 1938 Tarihli ve 14364 Sayılı ve 21.08.1935 Tarih ve 11608 Sayılı Kararnameler.

Lawrence Byfort, Stephen Vessey, Jeremy Taylor, Yabancı Ülkeler ve İngiliz Uluslar Topluluğu Dairesi Danışmanlık Ekibince Türkiye'ye Sunulan Rapor, Ankara: EGM APK Daire Başkanlığı, 1978.

İdare, Dâhiliye Vekâletinin Aylık Mecmuası, "On beş Yıl Zarfında Cumhuriyet Zabıtasının Çalışmaları Hakkında Rapor" (1938) Yıl: 11, Sayı: 127, 29 Birinci Teşrin 1938.

1913 tarih ve 176 sayılı "Polis Nizamnamesi", Takvim-i Vekayi'ile neşir cilt:5, forma:25 12 Mayıs 1913.

T.B.M.M. Kanunlar Dergisi, Dönem VII, Toplantı 6, Cilt 29, T.B.M.M. Basımevi, Ankara 1947.

3201 Emniyet Teşkilatı Kanunu.

1907 Tarihli Polis Nizamnamesi.

Polis Yüksek Öğretim Kanunu.

Polis Çevik Kuvvet Yönetmeliği.

Aksiyon Dergisi Sayı: 481 / Tarih: 23-02-2004.

Polis Emeklileri Dergisi, y.12, , Ekicigil Matbaası, İstanbul:1965.

Polis Dergisi, sayı:38, 2004.

Polis Dergisi, "Emniyet Teşkilatı Tarihçesi " Yayın no:1 /11.

İNTERNET SİTELERİ

www.caginpulisi.com.tr/85/22-23-24-25-26.htm Makale

Erişim tarihi 9.08.2011

<http://www.caginpulisi.com.tr/72/14-15-16.htm>

Erişim tarihi 30.09.2011

http://www.aksaraypmo.edu.tr/index.php?do=static&page=turk_polis_okullari_tarihi

Erişim tarihi 14.08.2011

<http://www.mevzuat.adalet.gov.tr/html/21592.html>.

Erişim tarihi 10.09.2011

<http://www.tadoc.gov.tr>

<http://www.tadoc.gov.tr/turkc/indextr.htu>.

Erişim tarihi 8.10.2011

[www.polakd.edu.tr/kanunlar /](http://www.polakd.edu.tr/kanunlar/).

Erişim tarihi 8.06.2011

<http://www.pmyo.net>

Erişim tarihi 08.10.2011

<http://www.egm.gov.tr/polisolma.pomem.asp>.

Erişim tarihi 18.12.2011

<http://www.pmyo.net/pomem/okullar-bilgi-egitim/132-pomem-okutulan-dersler-.html>.

Erişim tarihi 23.12.2011

<http://www.merzifonpomem.pol.tr/haber/dosyalar/dersler.htm>.

Erişim tarihi 28.12.2011

http://www.egm.gov.tr/icerik_detay.aspx?id=169

Erişim tarihi 30.12.2011

<http://www.caginpulisi.com.tr/23/40-41-42-43.htm>

Erişim tarihi 30.12.2011

<http://sis.pa.edu.tr/>.

Erişim tarihi 30.08.2011

EKLER**EK-1****EMNİYET TEŞKİLATI KANUNU****Kanun Numarası: 3201****Kabul Tarihi: 4.6.1937****Yayımlandığı Gazete: Tarih: 12.6.1937 Sayı: 3629****Yayımlandığı Düstur: Tertip: 3 Cilt: 18 Sayfa: 317**

Madde 1 - Memleketin umumi emniyet ve asayiş işlerinden Dâhiliye Vekili mesuldür. Dâhiliye Vekili bu işleri, kendi kanunları dairesinde hareket eden Emniyet Umum Müdürlüğü ile Umum Jandarma Komutanlığı ve icabında diğer bütün zabıta teşkilatı vasıtasile ifa ve lüzum halinde İcra Vekilleri Heyeti kararile ordu kuvvetlerinden istifade eder.

Bu kanunun;

- a) Polis Enstitüsünün yükseköğrenimine ilişkin bütün hükümleri 28.11.1984 tarih ve 3087 sayılı Kanunun 38 inci maddesi ile yürürlükten kaldırılmıştır.
- b) Memurların hizmet şartlarını, niteliklerini, atanma ve yetiştirilmelerini ilerleme ve yükselmelerini, ödev, hak, yüküm ve sorumluluklarını ve özlük haklarını düzenliyen hükümleri 14.7.1965 tarih ve 657 sayılı Kanunun 237 inci maddesinin 31.7.1970 tarih ve 1327 sayılı kanunla değişik (b) bendiyle yürürlükten kaldırılmıştır.
- c) 10.3.1983 tarih ve 2803 sayılı Kanuna aykırı hükümleri, anılan kanunun 25 inci maddesinin b/3. fıkrası gereğince Jandarma Teşkilatı için uygulanmaz.
- a) Bu kanunda düzenlenen atama usulüne dair konularda, 23.4.1981 tarih ve 2451 sayılı Kanunun 2 - 5 inci maddelerine bakınız.
- b) Bu kanunda geçen Tetkik Başmemuru ve Tetkik memuru ibareleri 24.2.1954 tarih ve 6276 sayılı Kanunun 1 inci maddesi ile "sivil başmemur (Dedektif)" ve "sivil memur (Dedektif) olarak değiştirilmiş ve metne işlenmiştir.

Madde 2 - Dâhiliye Vekilinin riyaseti altında Büyük Erkânıharbiyenin bir mümessili ile Emniyet Umum Müdürü, Jandarma ve Gümrük ve Orman Umum Komutanları ve Vekâletçe seçilecek lüzumu kadar umumi müfettiş ve validen mürekkep bir emniyet komisyonu teşkil edilir. Bu Komisyon Ankara'da bulunan azaları ile her ay umumi

müfettiş ve valilerin iştirakile de en az senede bir defa Dâhiliye Vekilinin lüzum gördüğü zamanlarda toplanır ve memleketin umumi emniyet ve asayiş işlerini tetkik ile istişari mütalaasını bildirir. Dâhiliye Vekili lüzum gördüğü zamanlarda diğer alakalı vekâletlerden birer mümessil göndermesini talep edebilir. Komisyon raportörü Emniyet Umum Müdürüdür.

Madde 3 - (Değişik: 15.6.1938 - 3452/1 md.) Zabıta teşkilatı: Umumi ve hususi olmak üzere iki kısma ayrılır. Umumi zabıta : Silahlı bir kuvvet olan (polis) ve (jandarma) dır. Hususi zabıta: Umumi zabıta haricinde kalan ve mahsus kanunlarına göre teşekkül edip muayyen vazifeleri gören zabıta kuvvetleridir. Jandarma ve hususi zabıta teşkilatı kendi kanunlarına ve emniyet teşkilatı bu kanun hükümlerine tabidir. Jandarma ve hususi zabıta ile emniyet teşkilatının merkezde ve vilayetlerde yekdiğerile irtibat, muhabere ve çalışma tarzları nizamname ile tespit edilir.

Madde 4 - (Değişik: 28.12.1972 - 1649/1 md.) Polis, silahlı icra ve inzibat kuvveti olup üniformalı ve sivil olmak üzere iki kısımdır. Emniyet Teşkilatında, fiili polis hizmetleri dışında kalan yazı, hesap, levazım, telli veya telsiz haberleşme, kriminal laboratuvar, trafik fenni muayene, kayıt, tescil ve benzeri hizmetler, emniyet hizmetleri sınıfı mensupları tarafından ifa olunur. Her hizmet bölümü için gerekli görev ve çalışma şartları ile bir hizmet bölümünden diğerine aktarılmada gözönünde bulundurulacak esaslar ve sağlık şartları, İçişleri Bakanlığınca hazırlanacak bir yönetmelikle belirtilir.

Madde 5 - Üniformalı polis; vasıtalı ve vasıtasız kısımlara ayrılır. Vasıtalı polis; atlı, bisikletli, motörlü ve canlı, cansız diğer vasıtalarla teçhiz edilen kısımdır.

Madde 6 - Sivil polis; her nevi emniyet hizmetinde üniformasız çalıştırılan kısımdır. Emniyet Makamları:

Madde 7 - (Mülga: 26.8.1988 - KHK-341/4 md; Aynen kabul: 12/1/1989 - 3518/4 md.)

Emniyet Teşkilatı Bölümleri (1)

Madde 8 - (Değişik: 15.6.1938 - 3452/2 md.) Polis: İdari, siyasi ve adli kısımlara ayrılır.

(1) Ayrıca, Polis Çevik Kuvvetleri Kuruluşu İçin Ek 12. ve Ek 18 inci maddelere bakınız. Belediye zabıtası işleri; lüzum görülen yerlerde idari polis kadrosundan ayrılan ve tahsisatı belediyelerden alınan bir kısım tarafından ifa edilir. Bu kısım memurlar dahi işbu kanun hükümlerine tabi tutulurlar. Bu suretle belediyelerden verilecek tahsisat nisbetinde olmak üzere Emniyet Umum Müdürlüğü kadrosundaki şube müdürü, emniyet amiri başkomiser, komiser, komiser muavini ve polis adedi İcra Vekilleri Heyeti kararile tezyid edilebilir ve o zamana kadar belediye zabıtası işlerinde

çalışanlar aldıkları maaş miktarına göre ilave edilen bu kadrolara tayin edilirler. Lüzum görülen yerlerde bu madde hükümlerine göre emniyet kadrosuna alınacak belediye zabıtası maaş ve masrafları İcra Vekilleri Heyeti kararile Emniyet Umum Müdürlüğü bütçesinden ödenir.

Madde 9 -

- A) İdari polis, içtimai ve umumi intizamı temin etmekle mükellef olan kısımdır.
- B) Siyasi polis, Devletin umumi emniyetine taallük eden işlerle mükellef olan kısımdır.
- C) Adli polis; asgari tam teşekküllü bir polis karakolu bulunan yerlerde, adli işlerle uğraşmak üzere Emniyet Umum Müdürlüğüne kadrodan ayrılan bir kısımdır. Tam teşekküllü bir kadrodan daha az kuvvette olan polis teşekküllerinin tamamı veya bir kısmı adli polis olarak tefrik edilebilir.

Madde 10 - Adli polis toplu olarak veya mntakalara ihtiyaç nisbetinde tevzi edilmiş bir halde bulundurulur. Adli polis, adli tahkikat vazifeleri haricindeki hizmetlerde, mafevklerinin emrindedir.

Madde 11 - Mahalli vakalar hakkında malûmat istemek ve teknik, muhasebe, levazım ve zat işlerine ait muameleleri idare etmek hususunda, Emniyet Umum Müdürlüğü vilayet emniyet teşkilatı ve vilayet emniyet müdürlüğü vilayet dâhilindeki emniyet teşkilatıyla ve kaza emniyet amirliği de kaza dâhilindeki emniyet teşkilat ile re ‘sen muhabereye salâhiyetlidir.

Madde 12 - Adli işlere mütaallik tahkikat; salâhiyetli adli otoritelerin direktifleri altında ve kanunlarına tevfikân yalnız adli zabıtaya yaptırılır. Polis teşkilatı yapılmıyan yerlerde teşkilat yapılmıyaya kadar adli polis vazifeleri diğer zabıta tarafından yapılır. İdari zabıta adli zabıtaya icabında veya Cumhuriyet Müddeiumumisinin talebi üzerine yardımla mükelleftir. İdari polis adli zabıta vazifesini tahrik eden herhangi bir hal karşısında kaldığı takdirde bir taraftan adli zabıta vazifesini ifa etmekle beraber, diğer taraftan adli zabıtayı haberdar eder ve adli zabıta gelince işi ona devreder. Adli zabıta vazifesini gerek aslen ve gerek yardım suretile gören zabıta memurları hakkında bu vazifeden mütevellit suçlardan dolayı Ceza Mahkemeleri Usulü Kanununa göre takibat yapılır. Rütbeler, Meslek Dereceleri ve Görev Unvanları (1)

Madde 13 - (Değişik 10.3.1993 - 3870/1 md.) Emniyet hizmetleri sınıfı mensuplarının rütbeleri, meslek dereceleri ve görev unvanları aşağıda gösterilmiştir.

Meslek

Rütbeler dereceleri Görev Unvanları

Sınıf Üstü Derece

Emniyet Müdürü Üstü Emniyet Genel Müdürü

Birinci Sınıf Genel Müdür Yardımcısı Teftiş Kurulu Başkanı

Emniyet Müdürü 1 Polis Akademisi Başkanı, Emniyet Müdürü APK

Uzmanı

2 Daire Başkanı, Birinci Hukuk Müşaviri, İl Emniyet

Müdürü, Polis Baş Müfettişi, Emniyet Müdürü Polis

Akademisi Öğretim Görevlisi, Emniyet Müdürü APK

Uzmanı, Polis Okulu Müdürü, Polis Koleji Müdürü,

Polis Eğitim Merkezi Müdürü, Cumhurbaşkanlığı

Koruma Müdürü, TBMM Koruma Müdürü, Başbakanlık

Koruma Müdürü, Moral Eğitim Merkezi Müdürü

İkinci Sınıf

Emniyet Müdürü 3 Polis Akademisi Başkan Yardımcısı, Polis Okulu

Öğretmeni ve kriminal Polis Laboratuvarı Müdürü,

İl Emniyet Müdür Yardımcısı, Polis Akademisi

Bölüm Başkanı, Polis Müfettişi, Hukuk Müşaviri,

Moral Eğitim Merkezi Müdürü, Polis Eğitim Merkezi

Müdür Yardımcısı, Polis Koleji Müdür Yardımcısı,

Polis Okulu Müdür Yardımcısı, Cumhurbaşkanlığı

Koruma Müdür Yardımcısı, TBMM Koruma Müdür

Yardımcısı, Başbakanlık Koruma Müdür Yardımcısı,

Daire Başkan Yardımcısı

Üçüncü Sınıf

Emniyet Müdürü 4 Moral Eğitim Merkezi Müdür Yardımcısı, Hukuk

Müşaviri, Şube Müdürü, İlçe Emniyet Müdürü

Dördüncü Sınıf

Emniyet Müdürü 5 Şube Müdürü, İlçe Emniyet Müdür Yardımcısı, Hukuk

Müşaviri, Şube Müdür Yardımcısı

Emniyet Amiri 6 İlçe Emniyet Amiri, Bürolar Amiri, Birlik Amiri,

Çevik Kuvvet Grup Amiri, Ekipler Amiri, Tim

-----
(1) Madde başlığı "Emniyet Teşkilatının Meslek Dereceleri" iken, 10.3.1993 tarih ve 3870 sayılı kanun ile metne işlendiği şekilde değiştirilmiştir.

Meslek

Rütbeler dereceleri Görev unvanları

**Amiri, Büro Amiri, Trafik İstasyon Amiri,
 Sınıflar Amiri**

**Baş komiser 7 Karakol Amiri, Büro Amiri, Çevik Kuvvet Grup
 Amiri, İlçe Emniyet Komiseri, Birlik Amiri,
 Tim Amiri, Trafik İstasyon Amiri, Trafik
 Kayıt ve Tescil Büro Amiri, Karakol Amir
 Yardımcısı, Sınıflar Amiri, Grup Amiri**

**Komiser 8 Grup Amiri, Ekip Amiri, Tim Amiri, Büro
 Amiri, Karakol Amir Yardımcısı, Sınıflar
 Amiri Yardımcısı Sınıf Komiseri, Trafik
 İstasyonu Amir Yardımcısı**

**Komiser Yardımcısı 9 Grup Amiri, EKip Amiri, Tim Amiri, Büro
 Amiri, Karakol Amir Yardımcısı, Sınıflar
 Amiri Yardımcısı, Sınıf Komiseri**

**Polis Memuru 10 Büro Memuru, Ekip Memuru, Tim Memuru, Karakol
 Memuru, Nokta Memuru, Devriye Memuru,
 Koruma Memuru, Trafik Memuru, Telsiz
 Memuru, Memur**

Madde 14 - (Mülga: 28.12.1972-1649/4 md.)

Madde 15 - Beşinci, altıncı yedinci ve sekizinci meslek derecelerine dâhil emniyet teşkilatı mensuplarından yüksek mektep mezunu olanlar kaymakamlıklara muadildir. Bunlar arasında Siyasal Bilgiler Okulu veya lise muadil tahsil görmüş hukuk

mezunları kaymakamlıklara ve aynı derecedeki kaymakamlar da emniyet müdürlüklerine naklen veya terfian tayin edilebilirler. Dördüncü ve daha yukarı meslek derecelerindeki emniyet teşkilatı memurlarından yüksek tahsil görmüş olanlar maaşlarının miktarına göre o maaşı alan Dahalive memurlukları derecelerine muadil memurluklara naklen veya terfian tayin olunabilirler (1) (1) Bu hükmün uygulanmasında Ek 1 inci maddeye bakınız. Merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatı

Madde 16 - (Değişik: 26.8.1988 - KHK 341/1 md; Değiştirilerek kabul:12.1.1989-3518/1 Md.)

Emniyet Genel Müdürlüğü, merkez, taşra ve yurt dışı teşkilatından oluşur.

A) Merkez teşkilatı;

a) Teftiş Kurulu Başkanlığı, b) Hukuk Müşavirliği,

c) Daire Başkanlıklarından,

Meydana gelir. Daire başkanlıkları, ihtiyaca göre kurulan en az üç şube müdürlüğü veya koruma müdürlüğünden, şube müdürlükleri veya koruma müdürlükleri en az üç büro amirliğinden meydana gelir.

B) Taşra teşkilatı;

İllerde il emniyet müdürlükleri, ilçelerde ilçe emniyet müdürlükleri veya ilçe emniyet amirlikleri ile güvenlik hizmetlerine ilişkin diğer birimlerden oluşur. İçişleri Bakanlığının uygun göreceği yerleşim alanlarında, polis teşkilatı birimi kurulabilir.

C) Yurt dışı teşkilatı;

İçişleri Bakanlığı, Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Yurt Dışı Teşkilatı Hakkında Kanun Hükmünde Kararname esaslarına uygun olarak yurt dışı teşkilatı kurmaya yetkilidir. Emniyet teşkilatı birimlerinin görev, yetki ve sorumlulukları ile diğer hususlar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir.

Madde 17 - (Mülga: 26.8.1988 - KHK 341/4 md; Aynen kabul: 12.1.1989-3518/4 md.)

Madde 18 - (Mülga: 28.11.1984 - 3087/38 md.)

Madde 19 - (Değişik: 16.6.1989 - KHK - 374/1 Md. Aynen Kabul: 17.1.1990-3600/1 md.) (Değişik birinci fıkra: 29.7.1993-KHK-490/1 Md.) Emniyet Teşkilatının ihtiyacı olan polis memurlarını yetiştirmek üzere, en az altı ay süreli mesleki eğitim-öğretim ve uygulama yapan polis okulları açılır. Bu okullara, yapılacak sınavda başarılı olan en az lise ve/veya dengi okul mezunları alınır. Ancak terörle mücadelede görevlendirilmek amacıyla personel yetiştirmek üzere özel harekât polis okulları da açılabilir ve bu okullara, askerliğini komando olarak yapanlar terhis tarihlerinden itibaren onsekiz ay

içinde müracaatları halinde, sınav şartı aranmaksızın, mülakatla doğrudan öğrenci olarak alınabilir. Bu öğrenciler 28.11.1984 tarihli ve 3087 sayılı Kanunun 6 ncı maddesinde belirtilen amaçlar doğrultusunda yetiştirilir. (Ek: 17.10.1996 - 4199/44 md.) Bu okullardan en az biri trafik polisi yetiştirilmesi ve hizmet içi eğitimin yapılması için Karayolu Trafığı Polis Okulu olarak tahsis edilir. Öğrencilerin iâşe, ibate, sağlık ve diğer istihkakları Emniyet Genel Müdürlüğünce karşılanır. Öğrenimlerini başarı ile tamamlayanlar, Emniyet Teşkilatındaki münhal kadrolara polis memuru olarak atanırlar. Başarılı olamayanların okulla ilişkisi kesilir, ancak, bunlardan yapılan masraflarla ilgili herhangi bir ücret talep edilmez. Polis okullarının kuruluş, çalışma, disiplin ve eğitim-öğretim esasları ile bu okullara alınacak öğrencilerde aranacak şartlar ve yapılacak sınavlarla diğer hususlar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikte düzenlenir. Polis Akademisinde öğrenci yetiştirmek üzere; polislik mesleğinin gerektirdiği bilgi, disiplin ve bedeni kabiliyete haiz, Milli Eğitim Temel Kanunu hükümlerine göre, Emniyet Genel Müdürlüğüne bağlı, lise seviyesinde parasız yatılı ve resmi üniformalı polis kolejleri açılır.

Madde 20 - Vilayetlerde bulundurulacak vilayet emniyet müdürlüklerinin ve kaza emniyet amirliklerinin ve bunların şubelerinde bulunacak memurların meslek derecelerini tayin etmek Dâhiliye Vekâletine aittir. Vilayet kadrosundan muhtelif derecede memur tefrik edilerek Emniyet Umum Müdürlüğü daire ve şubelerinde kullanılabilmesi gibi, merkez kadrosundaki muhtelif derecede memurlar dahi aynı surette vilayetlerde kullanılabilir.

Madde 21 - Emniyet Umum Müdürlüğü büro şefliklerinde ve İstanbul, Ankara ve birinci, ikinci sınıf emniyet müdürlüklerinin şube müdür muavinliklerinde birinci ve ikinci sınıf emniyet amirleri kullanılabilir.

Madde 22 - Lüzum görülen vilayetlerde munhasıran emniyet polis memurları ile ailelerinin sıhhat halleriyle meşgul olmak üzere icabı kadar hekim istihdam olunur. Mesleğe kabul ve enstitü ve mekteplerde tahsil şartları

Madde 23 - (Mülga: 16.6.1989 - KHK-374/3 Md. Aynen Kabul: 17.1.1990-3600/3md.)

Madde 24 - (Mülga: 16.6.1989 - KHK-374/3 Md. Aynen Kabul: 17.1.1990-3600/3 md.)

Madde 25 - (Mülga: 16.6.1989 - KHK-374/3 Md. Aynen Kabul: 17.1.1990-3600/3 md.)

Madde 26 - (Değişik: 15.4.1959 - 7257/1 md.) Altıncı ve daha yukarıdaki meslek derecelerindeki memurların Hukuk veya Siyasal Bilgiler Fakülteleri mezunu olmaları şarttır. Ancak ihtisaslarından istifade edileceği Vekâletçe takdir edilen diğer yüksek

mektepe mezunları ve bu kanuna göre meslek dâhilinde yüksek tahsil gördükleri kabul edilenler de bu derecelere tayin olunabilirler. Liseden veya Polis Kolejinden mezun başkomiserlerle ikinci sınıf emniyet amirlerinden terfi için muvafık sicil almak şartıyla Polis Enstitüsünün yüksek tahsil kısmını ve ihtisas kursunu muvaffakiyetle ikmal edenler emniyet teşkilatı kadroları dâhilinde yüksek tahsil görmüş addolunurlar. Bunlar da altıncı meslek derecesiyle daha yukarı derecelerdeki memurluklara tayin olunabilirler.

Madde 27 - (Mülga: 28.11.1984 - 3087/38 md; Yeniden düzenleme: 26.8.1988-KHK 341/2 md; Değıştirilerek kabul: 12/1/1989 - 3518/2 md.) Emniyet Genel Müdürlüğü, ihtiyaç duyulan alanlarda eleman yetiştirmek üzere;

a) Yurt içindeki yükseköğretim kurumlarında; iâşe, ibate ve öğrenimle ilgili masrafları ile yönetmelikle belirlenecek harçlık ve diğere istihkakları Devletçe karşılanmak üzere öğrenci okutabilir.(Öğrenciler, mecburi hizmet hususunda 3087 sayılı Polis Yükseköğretim Kanunu hükümlerine tabidirler. Öğrencilerin statüleri ile ilgili iş ve işlemler Polis Akademisi Başkanlığınca yürütülür.)

b) Yurt içindeki ve yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarının lisansüstü, master veya doktora programlarına öğrenci gönderebilir.

Madde 28 -33 - (Mülga 28.11.1984 - 3087/38 md.)

Madde 34 - (Mülga: 13.9.1943-4489/8 md.)

Madde 35 - Polis köpek ve kuşları gibi hayvanların yetiştirme tarzlarını ve motörlü vasıtaları kullanma usullerini tatbiki bir şekilde öğrenmek için polis ve komiserlerden ecnebi memleketlere stajyerler gönderilebilir.

Madde 36 - Vilayet emniyet müdürleri, vilayet ve kaza kadrolarında, Polis Enstitüsünün ilk kısmını veya Polis Mektebini muvaffakiyetle ikmal etmiş olan polislerden kadronun müsaadesi nisbetinde ve umumi vazifelere hâlel gelmiyecek şekilde kâfi derecede memur ayırarak sivil polislikte istihdam edebilirler. Bu şekilde sivil polise ayrılan polisler, en aşağı altı ay ve en çok bir sene meslekte staj devresi geçirmeye mecburdurlar. Bu müddet içinde sivil sınıf için lazım olan vasıf ve şartları haiz olmadıkları anlaşılınlar, üniformalı sınıfa iade olunurlar. Kadro içinde orta mektep ve daha yukarı tahsil görmüş olanlar tercihan bu sınıfa tefrik olunurlar.

Madde 37 - Sivil staj müddeti içinde ehliyet ve kabiliyet göstererek asli sivil sınıfa nakledilen polisler, Polis Enstitüsünün orta tahsil kısmına ve sivil kursuna

gönderilirler. Bu kısmı muvaffakiyetle bitirenler çıkış sırasına ve münhallere göre sivil komiser muavinliğine tayin olunurlar.

Madde 38 - Bu kanunun mer'iyeti tarihinde sivil sınıfta bulunan polis ve komiserler orta tahsil kısmı sivil kursuna tedricen gönderilirler.

Madde 39 - Orta tahsil kısmı ve sivil kursuna iştirak edip de muvaffakiyet gösteremeyen sivil memurlar, üniformalı sınıfa nakil ve iade olunurlar.

Madde 40 - Bu kanunun mer'iyeti tarihinde kadrolarda müstahdem olup da mektep ve meslek tahsillerini görmemiş bulunan polis ve komiserler kıdem sırası ile tedricen tahsile gönderilirler.

Madde 41 - Yukarıki maddede yazılı memurlardan tahsillerini muvaffakiyetle ikmal edemeyenler, dereceleriler mesleğe iade olunurlar.

Madde 42 - (Mülga:16.6.1989-KHK-374/3 Md. Aynen Kabul:17.1.1990-3600/3 Md.)

İntihap ve tayin usulleri

Madde 43 -

A) Birinci, ikinci ve üçüncü meslek derecelerindeki memurlar vekâletin inhası üzerine müşterek kararname ve Reisicumhurun tasdikiler,

B) Dördüncü, beşinci, altıncı, yedinci ve sekizinci meslek derecelerindeki memurlar, Umum Müdürlük İntihap Encümeninin kararı, Umum Müdürün inhası ve Vekilin tasvibi üzerine müşterek kararname ve Reisicumhurun tasdikiler

,

C) Dokuz, on ve on birinci meslek derecelerindeki memurlar Umum Müdürlük İntihap Encümeninin kararı ve Umum Müdürün inhası üzerine Vekilin tasvibi ile

D) On ikinci meslek derecesindeki memurlar ve bu derecedeki stajyerler, Emniyet Umum Müdürlüğünün veya mahalli emniyet müdür ve amirlerinin intihabı ve Emniyet Umum Müdürlüğünün inhası üzerine Vekilin tasvibiyle tayin olunurlar.

Madde 44-46 - (Mülga:16.6.1989 - KHK - 374/3 Md. Aynen Kabul:17,1.1990j -3600/3 md.)

Madde 47 - Emniyet müfettişliğine ve emniyet müfettiş muavinlik ve sivil memurluklara (Dedektif) meslek haricinden herhangi bir zatın tayini caizdir. Bir

senelik tecrübe neticesinde kifayetleri tahakkuk ederse bunlar memur hukukunu haiz olmak üzere asaleten emniyet müfettişlik ve muavinlik ve sivil memurluklara (Dedektif) tayin olunabilirler.

Madde 48-49 - (Mülga: 16.6.1989 - KHK - 374/3 Md. Aynen Kabul: 17.1.1990-3600/3 md.)

Madde 50 - (Mülga: 28.11.1984 - 3087/38 md.)

Madde 51 - 2270 numaralı kanun mucibince nahiye müdürlüklerinde istihdam edilen komiser muavini ve komiser ve başkomiserlerin maaşlarile teçhizat ve elbise bedelleri, Emniyet Umum Müdürlüğü bütçesinden verilir. Teftiş

Madde 52 - Teftiş heyeti reisi, emniyet polis başmüfettişi ve müfettişlerin mesai tarzlarını tesbit, rapor ve layihalarını ve tahkikat evrakını tetkik eder ve neticelerini Umum Müdüre bildirir ve bundan başka Umum Müdürün göstereceği işleri yapar.

Madde 53 - Emniyet polis müfettişleri, emniyet müdürleriyle bu derecedeki emniyet müdür muavinlerinden ve Polis Enstitüsünün yüksek tahsil ve ihtisas kursunu muvaffakiyetle ikmal eden emniyet amirlerinden tayin olunur. Bu tahsili ikmal etmeyen emniyet amirleri müfettişlik sınıfına nakil ve tayin olunabilirler. Ancak bunlar birinci sınıf emniyet polis müfettişliğinden yukarı terfi edemezler.

Madde 54 - Emniyet polis müfettişleri, emniyet ve polis teşkilatını sırf mesleki bakımdan teftiş ederler. Bu hususta Vekâlet müfettişlerinin hukuk ve salahiyetini haizdirler.

Terfi

Madde 55 - (Değişik: 10.3.1993 - 3870/2 md.) Polis amirleri, rütbe sırası ile Komiser Yardımcısı, Komiser, Baş komiser, Emniyet Amiri, dördüncü sınıf Emniyet Müdürü, üçüncü sınıf Emniyet Müdürü, ikinci sınıf Emniyet Müdürü, birinci sınıf Emniyet Müdürü ve Sınıf üstü Emniyet Müdürü olup terfide esas kıdem ve liyakattır. İhtiyaç halinde meslekte fiilen 3 yılını dolduran, en az lise ve dengi okul mezunu polis memurlarından yönetmelikte belirtilen nitelikleri taşıyanlardan, 6 aydan az olmamak üzere yönetmelik hükümlerine göre açılacak komiser yardımcılığı kursunu başarı ile bitirenler Komiser Yardımcılığı kadrosuna atanırlar. Polis amirlerinden Polis Akademisi mezunları, Polis Akademisi mezunu sayılanlar, Emniyet Genel Müdürlüğü'ne eleman yetiştirmek üzere okutulan burslular hariç en az 4 yıllık yükseköğretim kurumlarından mezun olanlar ile 4 yıllık yükseköğretim

kurumlarından mezun olan polis memurlarından en az 6 aylık Komiser Yardımcılığı kursunu başarı ile bitirmiş olanlar (A), diğer polis amirleri (B), grubunu oluştururlar. Rütbelerde ve meslek derecelerinde zorunlu en az bekleme süreleri aşağıda gösterildiği şekildedir.

Meslek

Rütbeler	Dereceleri	(A)	(B)
Komiser Yardımcısı	9	4	6
Komiser	8	4	6
Baş komiser	7	3	Yaş Haddi
Emniyet amiri	6	4	
4 üncü Sınıf Emniyet Müdürü	5	3	
3 üncü Sınıf Emniyet Müdürü	4	3	
2 inci Sınıf Emniyet Müdürü	3	3	
1 inci Sınıf Emniyet Müdürü	2	3	
1 inci Sınıf Emniyet Müdürü	1		Yaş Haddi

Polis amirlerinin bir üst rütbeye terfiinde, bu rütbedeki fiili çalışma süresi esas alınır. Meri mevzuat hükümlerine göre kazanılmış hak aylığında değerlendirilmesi yapılan her türlü uzmanlık tezi, master, doktora ve avukatlık stajı rütbe kıdeminde değerlendirilmez. Ancak, polis amiri olduktan sonra yapılan askerlik hizmeti, yurt dışı misyon koruma, yurt dışı kurs ve diğer görevler sebebiyle geçirilen süreler, görev nedeniyle yaralanma halinde tedavi ve istirahat süreleri rütbe terfiinde değerlendirilir. Aylıksız izinde geçen süreler, uzun ve kısa süreli durdurma cezaları, paraya çevrilse veya tecil edilse dahi alınan hapis cezaları ile meslekten ve memuriyetten men cezaları, ceza süreleri kadar rütbe terfiini geri bıraktırır. Her olumsuz sicil, rütbe terfiini bir yıl geciktirir. Rütbelerde belirlenen zorunlu beklemeler sonunda bir üst rütbeye terfi edebilmek için, üst rütbede boş kadro bulunmak ve bekleme süresi içindeki yıl sayısı kadar olumlu sicil almış olmak gerekir. (B) grubu polis amirlerinden en az 4 yıllık yükseköğretim kurumunu bitirenlerin buldukları rütbedeki bekleme süreleri, yeni girecekleri amir grubunun bekleme süresi kadardır. Bunların yeni gruptaki bekleme süresine göre buldukları rütbede fazla geçen süreleri, üst rütbede dikkate alınmaz. Rütbelere kıdem ve liyakata göre atama yapılır. Kıdem sırasının tespitinde, bulunulan rütbeye terfi tarihi esas alınır. Aynı tarihte terfi edenlerden sicil notu yüksek olanlar,

sicil notlarının eşitliği halinde takdirnamesi fazla olanlar, takdirnamelerin sayıca eşitliği halinde ise, sicil numarası daha küçük olanlar diğerine göre kıdemli sayılırlar. Kıdem sırası, personele Emniyet Genel Müdürlüğü'nce her yıl topluca duyurulur ve atamalar kanuni zorunluluk halleri dışında her yıl Haziran ayında topluca yapılır. Rütbe terfi esasları, rütbe ve görev unvanı işaretleri ile üniformalara ilişkin esas ve usuller bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir. (1)

1 - Bu fıkrada sözü edilen Kanun, 10.3.1993 tarih ve 3870 sayılı Kanun olup; 22.3.1993 tarih ve 21532 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmıştır.

Meslekten çıkma ve çıkarılma ve mezuniyet

Madde 56 - Bulunduğu sınıf dâhilinde iki muhtelif amirden iki terfi müddeti içinde iki fena sicil alanlar ve bir terfi müddeti içinde terfiin bir devre geciktirilmesi cezasına uğradığı halde hareketlerini ıslah ettiklerine dair iki muhtelif amirden sicil alamıyanlar ve her hangi bir suçtan dolayı altı ay veya daha ziyade hapis ve mutlak surette ağır hapis cezasına mahkûm olanlar sicillen tekaüde sevk edilirler. (Son fıkra Mülga: 8.6.1949-5434/135 md.)

Madde 57 - (Mülga: 8.6.1949-5434/135 md.)

Madde 58 - (Mülga:16.6.1989-KHK-374/3 Md. Aynen Kabul:17.1.1990-3600/3 md.)

Madde 59 - Her ne suretle olursa olsun istifa eden polis ve komiserlerden istifasının kabulü tarihinden itibaren üç sene içinde mesleğe dönmiyenler bir daha mesleğe alınmazlar. Üç sene zarfında tekrar polis veya komiserlik sınıflarına avdet edenler yine istifa ederlerse tekrar meslekte istihdamları caiz olamaz.

Madde 60 - İstifa etmeksizin veya istifasının kabul edildiği cevabını bir ay beklemeksizin vazifesini terkettiği için cezalandırılmış olanlar, tekrar emniyet teşkilatı hizmetine kabul edilmezler.

Madde 61 - Komiser ve polislere umumi hükümlere göre senelik mezuniyetlerinden başka haftada 24 saat izin verilir. Çok mühim haller müstesna olmak üzere bu mezuniyet kesilemez.

Madde 62 - İzinli memurlar memuriyetlerinin bulunduğu belediye hudutları dâhilinde üniforma ile gezdikleri takdirde vazifede addolunurlar. Bu mıntaka haricinde mezun olan memurlar üniforma ile gezemezler.

Madde 63 - (Değişik: 26.8.1988-KHK 341/3 md; Aynen kabul: 12.1.1989 - 3518/3 md.) Sağlık nedeniyle izinli veya raporlu olan personel hakkında genel hükümler uygulanır.

Ancak, her ne suretle olursa olsun atandıkları yerde kendisinin veya bakmakla yükümlü olduğu kimselerin sağlığı nedeniyle görevini yapamayacak duruma gelenler, Bakanlıkta Genel İdare Hizmetleri sınıfından bir göreve atanırlar.

Madde 64 - Amirlerinden müsaade almaksızın mezuniyet müddetlerini 15 gün tecavüz ettiren emniyet polis memurları istifa etmiş addolunurlar.
İntihap Encümeni

Madde 65 - Merkezde intihap encümeni Emniyet Umum Müdürünün seçeceği bir muavinin reisliği altında daire reislerle hukuk işleri müdüründen ve zat işlerine bakan şube müdüründen terekküp eder. Reisin bulunmadığı zamanlarda en kıdemli daire reisi riyaset eder. Bu encümenin kararları umum müdürün kabul ve tasvibi ve Vekâletin tasdikle tamam olur.

Madde 66 - Dördüncü ve daha aşağı meslek derecesindeki memurların intihap işleri ve memurlara verilecek takdirname ile bilümun emniyet teşkilatı mensuplarına verilecek para mükâfatının miktarını tayin etmek, İntihap Encümeninin vazifesi dâhilindedir.

Madde 67 - Vilayetlerde intihap encümenleri, emniyet müdür veya muavinleri veya bunların yerine vazife görenlerin riyaseti altında şube müdür veya şeflerinden ve yahut bunların yerine vazife görenlerden teşkil olunur. Bu Encümenlerin vazifesi mesleğe girmek isteyenlerin evrakı üzerine kanuni vasıfları haiz olup olmadıklarını tetkik etmektir.

İnzibat komisyonları ve inzibati cezalar

Madde 68 - Emniyet Umum Müdürlüğü İnzibat Komisyonu, emniyet polis memurlarına disiplin cezası tayininde, Vekâlet inzibat komisyonu yerindedir. Bu komisyon Umum Müdürlük muavinlerinden birinin reisliği altında ikinci daire reisi, zat ve hukuk işleri şube müdürleriyle Umum Müdürün intihap edeceği bir şube müdüründen teşekkül eder.(1)

Madde 69 - Teşkilatında emniyet müdürü derecesinde şube müdürü bulunan vilayetlerde emniyet inzibat komisyonu, emniyet müdür muavininin reisliği altında adli ve zat işlerle meşgul olan şube müdürlerinden terekküp eder.(1)

Madde 70 - Vilayetlerde ve Polis Enstitüsü ile polis mekteplerinde polis divanları bulunur. Vilayetlerde adli kısım reisinin, mekteplerde ve Polis Enstitülerinde, müdürden sonra gelen en büyük rütbeli ve kıdemli amirin reisliğinde kıdemli diğer iki amirden teşekkül eder ve bulunduğu mahallin ismini alır. Bu divanlara mahalli polis teşkilatı namına emniyet müdürünün tayin edeceği bir polis iştirak eder. Bu polisin de

rey hakkı vardır.(1) (Ek: 15.6.1938-3452/5 md.): Kararlarda tesavii ara halinde reisin bulunduğu taraf ekseriyette sayılır.

Madde 71 - Emniyet Umum Müdürlüğü İnzibat Komisyonu, altıncı meslek derecesinden aşağı derecelerdeki emniyet polis memurları hakkında inzibati ceza vermek yetkisini haizdir. Altıncı, beşinci ve dördüncü meslek derecelerinde olanlar hakkında inzibati ceza tayini Vekâlet İnzibat Komisyonuna aittir. Bunlardan yukarı meslek derecesinde olanlar hakkında Memurin Kanunu hükümleri tatbik olunur.

Madde 72 - Teşkilatında Emniyet Müdürü derecesinde şube müdürü bulunan vilayetlerde komiserlerle bu derecedeki memurlara inzibati ceza tayini vilayet emniyet inzibat komisyonuna aittir.(2)

Madde 73 - Polisler hakkındaki inzibati cezalar, polis divanları tarafından verilir.(2) Divan teşkilatı mümkün olmayan yerlerde inzibati cezaları istilzam eden fiiller hakkındaki tahkikat evrakı, Emniyet Umum Müdürlüğünün göstereceği civar inzibat komisyonları veya divanlarına verilir.

Madde 74 - Emniyet Umum Müdürlüğü, lüzum ve zaruret halinde, her hangi bir tahkikat evrakını yakın diğer bir vilayet emniyet inzibat komisyonuna veya polis divanına tevdi edebilir.

Madde 75 - (Değişik: 15.6.1938 - 3452/6 md.) Emniyet Umum Müdürlüğü inzibat komisyonunca verilen meslekten ihraç cezalarından başka kararlar Umum Müdürün tasdikile ve meslekten ihraç kararları Umum Müdürün tasvibi ve vekilin tasdikile, Vilayet inzibat komisyonlarının meslekten ihraç kararlarından başka kararları valilerin tasdikile ve ihraç kararları valilerin tasvibi ve vekilin tasdikı ile Vilayet polis divanlarının; meslekten ihraç cezalarından başka, kararları valilerin tasdikı ve ihraç kararları valilerin tasvibi ve vekilin tasdikı ile Polis enstitüsü ve polis mekteblerindeki polis divanlarının, stajiyerler ile polisler hakkında meslekten ihraç cezalarından başka, kararları enstitü veya mekteb müdürlerinin tasdikı ile ihraç kararları Umum Müdürün tasvibi ve vekilin tasdikı ile tekemmül eder.(1)

Madde 76 - Vilayet emniyet inzibat komisyonları ile polis divanlarının verecekleri terfiin bir devre geciktirilmesi, kıdem tenzili, meslekten ihraç kararlarına; kanuni müddet zarfında itiraz edildiği takdirde, bu kararlar ikinci derecede Emniyet Umum Müdürlüğü inzibat komisyonunda tetkik edilerek karara raptedilir.

Madde 77 - (Değişik: 15.6.1938-3452/7 md.) Bu kanunun 13 üncü maddesinde tesbit edilen emniyet polis memurları haricinde kalan memur ve müstahdemler ile muamelat

memurları inzibati suçlarından dolayı aldıkları maaş derecesine göre merkez veya vilayetlerdeki inzibat komisyonlarına veya polis divanlarına sevk olunurlar.(2)

Madde 78 - İnzibat komisyonları ile polis divanlarının verdikleri ihtar, tevbih ve maaş kat'ı cezaları katidir. Diğer cezalar hakkındaki itiraz müddeti cezanın suçlu memura tebliği tarihinden itibaren 15 gündür.

Madde 79 - İnzibat komisyonları tarafından verilecek bütün cezalar yazılı şekilde tebliğ edilir.

Madde 80 - Meslekten ihraç cezasını mucip bir hareketinden dolayı hizmetine nihayet verilmiş olan emniyet teşkilatı memurlarına bir daha meslekte hizmet verilmez. Şu kadar ki, bu fiilden dolayı haklarında adli takibat icra edilenler men'i muhakeme veya beraat kararı aldığı veyahut Şürayi Devletçe haklarındaki karar refedildiği takdirde sicillerinin müsaadesine göre tekrar meslekte istihdam edilebilirler.

Madde 81 - Bir memura isnat olunan fiil inzibati cezayı müstelzim olmakla beraber, Türk Ceza Kanunu mucibince cezalandırılmayı da istilzam eylediği ve inzibati ceza hakkında karar verilebilmesi için mevcut deliller kâfi görülmeyerek mahkeme hükmüne intizar zarureti bulunduğu kanaati hâsıl edildiği takdirde inzibati cezanın tatbiki, mahkeme kararı neticesine talik olunur.

Madde 82 - (Değişik: 19.2.1980-2261/2 md.)

Emniyet örgütü mensuplarına verilecek disiplin cezaları şunlardır:

A) Uyarma: Memura, görevinde daha dikkatli davranması gerektiğini yazıyla bildirmektir.

B) Kınama: Memura, görevinde ve davranışlarında kusurlu sayıldığını yazıyla bildirmektir.

C) Aylık kesme: Memurun 15 günlüğe kadar aylığının kesilmesidir.

Ç) Kısa süreli durdurma: Memurun bulunduğu kademedeki ilerlemesinin 4, 6 ve 10 ay için durdurulmasıdır.

D) Uzun süreli durdurma: Memurun bulunduğu kademedeki ilerlemesinin 12, 16,20 veya 24 ay durdurulmasıdır.

E) Meslekten çıkarma: Memurun, Emniyet örgütü hizmetlerinde bir daha çalıştırılmamak üzere meslekten çıkarılmasıdır.

F) Devlet memurluğundan çıkarma: Bir daha Devlet memurluğuna atanmamak üzere memurluktan çıkarmaktır. Bu ceza 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu hükümlerine göre ve bu kanunda gösterilen yetkili disiplin kurulunca uygulanır.

Kısa veya uzun süreli durdurma cezaları, ceza süresi içinde derece yükselmesi için açılan kurslara, yarışma sınavı veya seçmelerine girmeyi de önler. Disiplin cezası verilmesine neden olmuş eylem ya da durumun, cezaların sicilden silinmesine ilişkin süre içinde yinelenmesinde bir derece daha ağır ceza uygulanır. Aynı derece cezayı gerektiren, fakat ayrı fiil ve durumlar nedeniyle verilen disiplin cezalarının üçüncü uygulanmasında bir derece ağır ceza verilir. Kurumda geçmiş hizmetleri sırasında çalışmaları olumlu bulunan ve iyi veya çok iyi derecede sicil alan memurlar için verilecek cezalarda bir derece hafif olanı uygulanabilir.

Madde 83 - Gerek inzibat komisyonları tarafından ve gerek salahiyet dairesinde re'sen verilecek inzibat cezalarını icap ettiren fiil ve hareketlerin ne olduğunu ve cezaların derece ve miktarı, polis mesleğinin haiz olduğu hususiyet ve ehemmiyet gözetilerek tanzim edilecek nizamnamede tayin olunur. Memuriyette ihraç cezası müstesnadır.

Madde 84 - İnzibat cezasını re'sen vermek hususundaki salahiyet derecesi aşağıda gösterilmiştir.(1):

- 1) Dâhiliye Vekili: Emniyet müdürü ve muadili derecede olan bütün emniyet teşkilatı mensuplarına, ihtar, tevbih, maaş kat'ı cezası,
- 2) Vilayetler İdaresi Kanununda valilere verilen salahiyet baki kalmak şartile valiler ve Emniyet Umum Müdürü: Baş komiser, muadili ve daha aşağı derecede olan emniyet teşkilatı mensuplarına ihtar, tevbih, 10 günlüğe kadar maaş kat'ı cezası,
- 3) Kaymakamlar ve emniyet müdürleri ve polis mektep ve Enstitüsü müdürleri: Başkomiser, muadili ve daha aşağı derecede olan emniyet teşkilatı mensuplarına ihtar, tevbih, üç günlüğe kadar maaş kat'ı cezası.
- 4) Emniyet amirleri ve komiserler: Re'sen vazife gördükleri yerlerde olmak şartıyla, polisler ve muadili ve daha aşağı derecede olan emniyet teşkilatı mensuplarına ihtar ve tevbih cezaları. Bu cezalar katidir. Bir sene içinde tekerrür etmedikçe sicile geçirilmez. Emniyet teşkilatı memurlarının sicilleri

Madde 85 - (Değişik: 19.2.1980-2261/2 md.) Emniyet örgütü mensupları için sicil raporu düzenlemeye yetkili amirler, hizmet gerekleri, hiyerarşik ilişkiler ve disiplin esasları gözönünde bulundurularak, İçişleri Bakanlığınca düzenlenecek bir yönetmelikle belirlenir. Ancak, vali ve kaymakamlar, emirlerinde çalışan Emniyet Örgütü mensupları için gerekli gördükleri zaman ve hallerde ek sicil raporu düzenlemeye yetkilidirler. Vali ve kaymakamlarca haklarında sicil raporu düzenlenen

kişiyile ilgili bütün değerlendirmelerde bu ek sicil raporu esas alınır.
Para mükâfatı

Madde 86 - (Değişik: 19.2.1980-2261/2 md.) Emniyet örgütü mensupları, 1475 sayılı Nakdi Tazminat Kanunu hükümlerinden başka aşağıdaki durumlarda:

A) Ülkenin güvenlik ve esenliğı, Devletin çıkarları ve kişilerin can, ırz ve mallarını korumada yüksek hizmetleri görülenler, fillen almakta oldukları aylık tutarlarının iki katından beş katına kadar; (1) Bu hükmün uygulanmasında ek 9 uncu maddeye bakınız.

B) Olağanüstü durumlarda yaşamını ortaya koyarak büyük yararlıklar gösterenler, fillen almakta oldukları aylık tutarlarının altı katından yirmidört katına kadar, para verilerek ödüllendirilir.

**C) (Mülga: 3.11.1980-2330/11-d md.) Bu madde hükmü geriye yürür.
 Melbusat ve teçhizat ve tedavi**

Madde 87 - Emniyet teşkilatının kara, deniz ve hava hizmet ve nakil vasıtaları bedellerile bunların bilümun sarfiyatı ve mütehassis ve müstahdemlerinin ücretleri ve muhabere, tenvir, teshin, fenni vasıtalar, mefruşat, kırtasiye, polis memur ve komiserlik derecelerine dâhil olanların ve ayrıca Polis Kıyafet Nizamnamesile kendilerine elbise ve teçhizat verilmesi kabul edilen emniyet teşkilatı mensuplarının melbusat ve hayvan yem bedelleri, hastalananların ilaç ve tedavi masrafları, kullanılacak polis köpek ve muhabere kuşları mübayaa ve tedavi ve iaşe ve diğere canlı ve cansız vasıtaların masrafları umumiyetle Devlet tarafından verilir.

Madde 88 - Polis ve komiserlerinden kanuni evsafıta hayvan tedarik edenler ihtiyaç halinde atlı polis sınıfına nakledilirler. Bunların hayvan yem bedelleri Devletçe temin olunur.

Madde 89 - Hastalanan emniyet teşkilatı mensuplarından ayakta ve evlerinde tedavileri kabul olunanların ilaç masrafları Emniyet Umum Müdürlüğü bütçesinde tesviye olunur. Hastaneye sevkile tedavilerine lüzum gösterilenler Devlet hastanelerile hususi idarelere ve belediyelere ait hastanelere yatırılır ve meccanen tedavi olunurlar. Staj maksadile yabancı memleketlere gönderilenlerin ve orada hastalananların tedavi ücretleri Devletçe verilir.

Madde 90 - (Değişik: 20.1.1960-7410/1 md.) Emniyet Umum Müdürlüğüne bağılı ve varidatı, Emniyet Umum Müdürlüğü kadrosuna dâhil maaşlı ve ücretli memurlardan, Sandığa ortak olanlar tarafından temin edilmek üzere bir (Polis Bakım ve Yardım

Sandığı) kurulur. Bu Sandık hükmi şahsiyeti haiz olup ortaklarının hizmet esnasında ve emekliliklerinde, nizamnamesinde tesbit edilen hususlarla birlikte, Sandık idare binaları, talebe yurtları, dinlenme kampları ve ortakların mesken ihtiyaçlarını karşılamak üzere gayrimenkullere tasarruf edebilir. Sandığın mevcutları ve alacakları Devlet mallarına ait hak ve rüçhanları haizdir. Evvelce kurulmuş olan Polis Bakım ve Yardım Sandığı işbu 90 ıncı madde hükümlerine tabidir. Mütferrik hükümler

Madde 91 - Vasıtalı polis kısmına alınacaklar arasında askerliğini vasıtalı sınıflarda ikmal etmiş olanlar tercih edilir.

Madde 92 - (Mülga:16.6.1989-KHK-374/3 Md. Aynen Kabul:17.1.1990-3600/3 md.)

Madde 93 - Bu kanunun tatbik şekilleri hakkında nizamnameler yapılır.

Madde 94 - 2049, 2050, 2352 sayılı kanunlar ve Polis Nizamnamesi ile 2531 sayılı kanunun emniyet ve polis teşkilatı hakkındaki hükümleri mülğadır.

Madde 95 - Emniyet teşkilatı kadroları bu kanuna bağlı (1) sayılı cetvelde gösterilmiştir. İcabında bu kadroda yazılı memuriyetlerden birinde daha küçük bir memurun istihdamı caizdir. Bu suretle istihdam olunanlara 1452 sayılı kanunun müsait olduğu derecede maaş verilir.(1)

Madde 96 - Emniyet Umum Müdürlüğü; merkez ve vilayetler teşkilatında maaş veya ücretle istihdam etmekte olduğu her hangi bir memur veya müstahdemi, ifası emniyet Umum Müdürlüğüne ait bir iş için orada emniyet teşkilatı ve münhal vazife bulunup bulunmamasile mukayyet olmaksızın, kadroda gösterilen tahsisat ile dilediği yerde kullanabilir.

EK-2

2559 SAYILI POLİS VAZİFE VE SELAHİYET KANUNU

Kanun Numarası: 2559

Kabul Tarihi: 4.7.1934

Yayımlandığı R. Gazete: Tarih: 14.7.1934

Sayı: 2751

Yayımlandığı Düstur: Tertip: 3 Cilt: 15 Sayfa: 575

Madde 1 -Polis, asayışı amme, şahıs, tasarruf emniyetini ve mesken masuniyetini korur. Halkın ırz, can ve malını muhafaza ve ammenin istirahatini temin eder. Yardım isteyenlerle yardıma muhtaç olan çocuk, alil ve acizlere muavenet eder. Kanun ve nizamnamelerinin kendisine verdiği vazifeleri yapar.

Madde 2 - (Değişik: 16.7.1965 - 694/2 md.)

Polisin genel emniyetle ilgili görevleri iki kısımdır.

- A) Kanunlara, tüzüklere, yönetmeliklere, Hükümet emirlerine ve kamu düzenine uygun olmıyan hareketlerin işlenmesinden önce bu kanun hükümleri dairesinde önünü almak,
- B) İşlenmiş olan bir suç hakkında Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile diğer kanunlarda yazılı görevleri yapmak,

Kamu düzeni ve kamu güvenliğinin sağlanmasından sorumlu olan polis; amirinden aldığı emri, kanun, tüzük ve yönetmelik hükümlerine aykırı görürse, yerine getirmez ve bu aykırılığı emri verene bildirir. Ancak, amir emrinde ısrar eder ve bu emrini yazılı olarak yenilirse, emir yerine getirilir. Bu halde, emri yerine getiren sorumlu olmaz. Konusu suç teşkil eden emir hiçbir suretle yerine getirilmez. Yerine getirenler sorumluluktan kurtulamaz. Bu Kanununun 10.3.1983 tarih ve 2803 sayılı Kanuna aykırı hükümleri, aynı Kanununun 25 inci maddesinin b/2 fıkrası gereğince Jandarma Teşkilatı için uygulanmaz.

Aşağıda yazılı hallerde:

1. Can, ırz veya mal emniyetini korumak için,
2. Devletin şahsiyetine karşı işlenen cürümlerin faillerini yakalamak veya delillerini tesbit etmek için,
3. Devlet kuvvetleri aleyhine, yalnız veya toplu olarak taarruz veya mukavemette bulunanları yakalamak veya bunların taarruz veya mukavemetlerini def etmek için,
4. Hükümete karşı, şiddet kullanan veya gösteren veya mukavemet edenlerin yakalanması, taarruz veya mukavemet edenlerin def edilmesi için,

5. Zabıtaca muhafaza altına alınan şahıslara, bina veya tesislere, meskûn veya gayrimeskûn yerlere vakı olacak münferit veya toplu tecavüzleri def etmek için,
6. Ağır cezalı bir suçun sanığı olarak yakalandıktan sonra zabıta kuvvetlerinin elinden kaçmakta olan şahısların yakalanması için,
7. İşlenmekte olan bir suçun işlenmesine veya devamına mani olmak için,
8. Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu ile diğer kanunlarda, zabıta tarafından suç delillerinin tesbiti veya suç faillerinin yakalanması maksadiyle yapılacak aramalar için,
9. Kanunsuz toplantı veya kanunsuz yürüyüşleri dağıtmak veya suçlularını yakalamak için,
10. Yangın, su baskını, yer sarsıntısı gibi afetlerde olay yerinde görevlilerce alınması gereken tedbirler için,
11. Umuma açık yerlerde yapılan her türlü toplantı veya yürüyüşlerde veya törenlerde bozulan düzeni sağlamak için,
12. Herhangi bir sebeple tıkanmış olan yolların trafiğe açılması için,
13. Yukardaki maddeler dışında diğer kanunlarda istisnai olarak zabıtanın sözlü emirle yapmaya mecbur tutulduğu haller için,

Yetkili amir tarafından verilecek sözlü emirler derhal yerine getirilir. Bu emirlerin yazılı olarak verilmesi istenilemez. Bu hallerde emrin yerine getirilmesinden doğabilecek sorumluluk emri verene aittir.

Madde 3 -Belediye zabıtası işleri Hükümetçe lüzum görülen yerlerde polise gördürülür.

Madde 4 -Polis hiç bir suretle vazifesinden başka bir işte kullanılamaz.

Madde 5 -Polis aşağıda gösterilen kimselerin parmak izlerini ve fotoğraflarını almağa salahiyyetlidir.

- A) (Değişik:10.6.1935-2770/1 md.) Polis veya Jandarma tarafından Cumhuriyet Müddeiumumiliğine tahkikat evrakile birlikte veya doğrudan doğruya gönderip mezkûr makamca yapılan tahkikat neticesinde Türk Ceza Kanununa göre ağır hapis cezasını istilzam eden suçlarla mezkûr kanunda sayılı ammenin itimadı ve mal aleyhine işlenmiş suçların ve her nevi kaçakçılığın maznun ve mahkûmlarının serserilerin ve mazennaisu erbabının;

- B) Yabancı memleketlerden Türkiye'ye kaçanların memleket içinde bir yerden başka bir yere naklolunanların, memleket dışına çıkarılanların;
- C) Hüviyetlerini isbat edemiyenlerin;
- D) Fuhuşla veya fuhuş yüzünden bulaşan hastalıklarla mücadele nizamname ve talimatnameleri hükümlerine göre kendilerine (Umumi ev sahibi), (Birleşme yeri sahibi) ve (Umumi kadın) adı verilenlerin ve itiyat sebebiyle veya men(1) Bu hükmün uygulanmasında ek 4 üncü maddeye bakınız. Faat kastiyle kendilerini başkalarının zevkine terkedenlerin, fuhşa vasıtalgı itiyat edenlerin, beyaz kadın ticaretiyle meşgul olanların ve umumi kadın patronlarının;
- E) Cumhuriyet Müddeiumumilikleri ve adli ve askeri mahkemelerce bir meselenin tetkik ve tahkiki için parmak izlerinin fotoğraflerinin alınmasına lüzum gösterilen kimselerin.
- F) (Ek: 16.6.1985-3233/1 Md. İptal: An. Mah. nin 26.11.1986 tarih ve1985/8 E. 1986/27 K. sayılı Kararı ile)

Madde 6 -(Mülga: 23.1.1986-3257/13 md.)

Madde 7 -Otel, gazino, kahve, işçi yerleri, bar, tiyatro, sinema, hamam ve plaj gibi umuma mahsus istirahat ve eğlence yerlerinin açılması önce polisin tahkiki üzerine o yerin en büyük mülkiye amirinin vereceği izne bağlıdır. İzin alınmadan açılan bu gibi yerler polis tarafından kapatılır.

Madde 8 - (Değişik: 16.6.1985-3233/2 md.)Polisçe kati delil elde edilmesi halinde ve mahallin en büyük mülki amirininemriyle;

- A) Kumar oynanan, umumi ve umuma açık yerler ile her çeşit özel ve resmi kurum ve kuruluşlara ait lokaller,
- B) Mevzuata aykırı bir şekilde uyuşturucu madde imal edilen, satılan, kullanılan, bulundurulan yerler,
- C) Mevcut hükümlere aykırı davranışları görülen genelevler, birleşme yerleri ve fuhuş yapılan evler ve yerler,
- D) Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, Anayasa düzenine, genel güvenliğe ve genel ahlaka zararı dokunacak oyun oynatılan, temsil verilen, film veya videobant gösterilen yerler,

- E) Derneklere, sendikalara, loca ve kulüplere, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile benzeri kurum ve kuruluşlara ait ve yalnız üyelerinin yararlanması için açılan lokallerden, birden fazla denetim sonunda ve yazılı ihtarına rağmen, iç yönetmeliğine aykırı faaliyet göstererek umuma açık yer durumuna geldiği tespit edilenler,
- F) Yürürlükte bulunan hükümlere aykırı olarak işletilen veya konulan yasaklara uymayan, açılması izne bağlı yerler ile bu Kanununun 12 nci maddesi hükümlerine uymadığı tespit edilen yerler, Polis tarafından kapatılır ve/veya faaliyetleri men edilir.

Kapatma veya faaliyetten men'i gerektiren sebepler adli kovuşturmayı gerektiriyorsa soruşturma evrakı derhal adliyeye verilir. Kapatmayı veya faaliyetten men'i icap ettiren sebepler mahkemeye intikal ettirilecek hallerde ise altı ay, değilse üç aydan fazla kapatma veya faaliyetten men'e karar verilemez. Adli ve idari kovuşturmanın her safhasında mülki amirin kapatma veya faaliyetten men kararına karşı ancak idari yargı merciine başvurabilir. Soruşturma evrakı adliyeye tevdi edilen şahıslar hakkında takipsizlik veya beraat kararı verilmesi veya kesin şekilde sahip değişikliği hallerinde, mahalli mülki amir tarafından kapatılan yerin süresinden önce açılmasına karar verilebilir. Bu hükmün uygulanmasında ek 1 ve 8 inci maddelere bakınız.

Madde 9 -Polis:

- A) Askere, zabıtlara ve zabıta memurlarına mahsus silahları, harp tüfeklerini ve namlusu 15 santimetreden uzun olan tabancaları;
- B) İzinsiz taşınan her model çap ve büyüklükte silah ve tabancalarla dinamit, bomba ve bunlara benzer yakıcı, öldürücü maddeleri ve zehirli gazlarla bunlara ait alet ve malzemeyi ve barut ve sair ateş alıcı eczayı ve yasak olan silahlara ait fişekleri;
- C) Üstünde bulundurduğu saldırma, kama bıçak ve sustalı çakıları, Amerikan yumruklarını, usturpa, matrakları, şişli bastonları ve buna benzer yaralayıcı aletleri;
- D) Ammenin emniyeti için tehlikeli bir vasıta olarak kullanılması muhtemel her türlü eşyayı;

- E) Serseri ve sabıkalılarda bulunan ve suç işlemeğe yarayan her türlü vasıtaları(Zabıta şüphe üzerine bu kabil eşhasın üzerini arayabilir);
- F) Ahlak ve umumi terbiyeye uygun olmıyan şarkı veya sözleri yahut amme emniyetini bozucu hitabeleri muhtevi bulunan gramofon plaklarını ve izinsiz gösterilen veya elde edilen filimleri ve bu kabil sair basma yazı ve resimleri; alır. Bunlardan suç mevzuu olanları evrakiyle Adliyyeye ve diğerlerini ait olduğu makamlara verir.

(Ek fıkra: 26.6.1973-1775/2 Md. İptal: Anayasa Mahkemesinin 25.4.1974 tarihli ve E. 1973/41, K. 1974/13 sayılı Kararı ile) (Ek fıkra: 19.2.1980 - 2261/1 md.): Polis, kamu düzenini ve anayasal hak ve özgürlükleri korumak bakımından zorunlu ve gecikmesinde sakınca bulunan hallerde, il sınırları içinde valinin, ilçe sınırları içinde kaymakamın, somut olay ve gereksinimler için her seferinde yeniden vereceği emirle:

- A) 171 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Hürriyeti Hakkında Kanun kapsamına giren toplantı ve gösteri yürüyüşlerinin düzenini ve güvenliğini bozacak faaliyet ve davranışları önlemek üzere, toplantı veya yürüyüşlerin yapıldığı yerde veya yakın çevresinde;
- B)Özel hukuk tüzel kişileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının ya da sendikaların genel kurul toplantılarının güvenliğini sağlamak üzere, toplantının yapıldığı yerde veya yakın çevresinde;
- C) Can ve mal güvenliğinin ve seyahat özgürlüğünün sağlanması için, tren, otobüs, vapur, uçak, metro ve benzeri yerüstü ve yeraltı toplu taşıma araçları ile hava limanı, iskele, liman, gar, istasyon, otogar, otobüs terminalleri gibi halkın topluca bulunduğu veya spor gösteri veya yarışmaları gibi büyük halk topluluklarının birikebileceği yerlerde;
- D) Öğretim ve eğitim özgürlüğünün sağlanması için her derecede öğretim ve eğitim kurumlarının ve kanunun 20/2 maddesindeki koşula uygun olarak girilecek üniversite, bağımsız fakülte veya bağlı kurumlarının içinde, bunların yakın çevrelerinde ve giriş çıkış yerlerinde;
- E) Cana, ırza, mala veya tasarruf emniyetine tecavüz, sabotaj, adam kaçırmak veya rehin almak, silahlı gasp ve soygun, ateşli silahlar ve

bıçaklarla bomba ve öteki patlayıcı, parlayıcı ve yakıcı maddelerle saldırıda bulunmak, uçak, tren, otobüs, vapur ve benzerleri öteki yerüstü ve yeraltı toplu taşıma araçlarını kaçırmak, zaptetmek veya yolcularını rehin tutmak suretiyle toplumda tedirginlik, korku ve dehşet meydana getirerek sırf kamu düzenini bozmağa ve milli güvenliği sararak Anayasa'da yer alan temel hak ve hürriyetleri, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğünü nitelikleri Anayasa'da belirlenen Cumhuriyeti tehlikeye düşürmeğe yönelik şiddet eylemlerine girişileceğini gösteren kesin belirtilerin elde edilmesi halinde, umumi ya da umuma açık yerlerde veya öğrenci yurtlarında veya eklentilerinde veya kentin ya da öteki yerleşme birimlerinin giriş ve çıkış yerlerinde veya ana caddelerinde seyreden taşıt araçlarında,

Yukarıdaki fıkranın A, B, C ve D bendlerinde sayılan alet ve eşyanın bulundurulup bulundurulmadığını saptamak ve bu fıkranın E bendinde sayılan eylemlerle ilgili kişileri ele geçirmek amacıyla, kişilerin üstlerini, araçlarını ve eşyasını arar, suç unsuru gördüklerine el koyar, evrakıyla birlikte adalete teslim eder.5680 sayılı Basın Kanunu kapsamına giren basılı eserlerin arama ve zabtı genel hükümlere göre olur. Vali ve kaymakamın arama ve elkoymaya ilişkin emri yazıyla verilir. İvedi durumlarda sözlü olarak verilen emir en kısa zamanda yazı ile doğrulanır.

Madde 10 -Taşınması memnu olan kama, hançer ve saldırganın yapılması ve satılması da yasaktır. Eski eserlerden olupta kıymetli olanların satışı bu hükümden müstesnadır.

Madde 11 -(Değişik: 16.6.1985 - 3233/3 md.)

Polis;

- A) Genel ahlak ve edep kurallarına aykırı olarak; utanç verici ve toplum düzeni bakımından tasvip edilmeyen tavır ve davranışta bulunanlar ile bu nitelikte söz, şarkı, müzik veya benzeri gösteri yapanları,
- B) Çocuklar, kız ve kadınlar ile genç erkeklere sözle veya herhangi bir şekilde sarkıntılık edenleri, kötü alışkanlıklara ve hertürlü ahlaksızlığa yönelten ve teşvik edenleri,
- C) Genel ahlak ve edebe aykırı mahiyetteki film, plak, video ve ses bantlarını yapan ve satanları, Herhangi bir müracaat veya şikâyet

olmasa bile engeller, davranışlarının devamını durdurarak yasaklar, sanıklar hakkında tanzim olunacak evrakı derhal şikâyete bağlı suçlar hakkındaki evrakı da şikâyet ve müracaat vukubulduğu takdirde adliyeye tevdi eder. Video ve ses bantlarını ticari maksatla dolduran gerçek veya tüzelkişiler bu bantların birer adedini, piyasaya çıkarılmadan önce mahallin en büyük mülki amirine vermek zorundadırlar.

Madde 12 -Kız ve kadınların gazino, bar, kafeşantan ve bunlara benzer içki kullanılan yerlerle banyo, hamam ve plajlarda çalışabilmeleri o yerin en büyük mülkiye amirinin iznine bağlıdır.

Yirmi bir yaşından küçük yaştaki kadın ve erkekler hiç bir suretle bu yerlerde çalıştırılmazlar.

Bar, kafeşantan ve meyhanelere, yanlarında veli ve vasileri olsa bile, on sekiz yaşından aşağı küçüklerin girmesini polis meneder.

Madde 13 -(Değişik: 16.6.1985 - 3233/4 md.)

Polis;

- A) Haklarında yetkili mercilerce verilen yakalama ve tutuklama kararı bulunanları veya kanunda istenilen bir mükellefiyeti yerine getirmedikleri için yakalanması gerekenleri,
- B) Uyuşturucu maddeleri alan, satan, bulunduran ve kullananları, halkın rahatını bozacak veya rezalet çıkaracak derecede sarhoş olanları veya sarhoşlu halinde başkalarına saldıranlar,
- C) Halkın huzur ve sükûnunu bozanlardan, yapılan uyarılara rağmen bu hareketlerine devam edenlerle, başkalarına saldırıya yeltenenleri ve kavga edenleri,
- D) Bir kurumda tedavi, eğitim ve ıslahı için kanunlarla ve bu Kanunun uygulanmasını gösteren tüzükle belirtilen esaslara uygun olarak alınan tedbirlerin yerine getirilmesi amacıyla toplum için tehlike teşkil eden akıl hastası uyuşturucu madde veya alkol tutkunu, serseri veya hastalık bulaştırabilecek kişileri,
- E)Haklarında gözetim altında ıslahına veya yetkili merci önüne çıkarılmasına karar verilen küçükleri,

- F) Usulüne aykırı şekilde ülkeye girmek isteyen veya giren ya da hakkında sınır dışı etme veya geri verme kararı alınan kişileri,
- G) Suçüstü halinde veya gecikmesinde mahzur bulunan diğer hallerde suç işlendiğine veya suça teşebbüs edildiğine dair haklarında kuvvetli iz ve delil bulunan sanıkları, Yakalar ve gerekli kanuni işlemi yapar.

Yakalanması belirli bir usule bağlanmış kişilerle ilgili Kanun hükümleri saklıdır.

Yakalama, kişinin denetim ve gözetim altına alınmasıdır. Yakalanan kişilerin kaçması veya saldırıda bulunmasının önlenmesi bakımından kişinin sağlığına zarar vermeyecek şekilde her türlü tedbir alınabilir.

Yakalananlardan uyuşturucu madde kullanmış olanlarla sarhoş olanların durumları, tüzükte belirtilen esas ve usullere uygun olarak hekim raporu, hekimin bulunmadığı hallerde yardımcı sağlık hizmetleri personelinden birinin müşahede raporu ile tespit edilir.

Yakalanan kişiye yakalama sebebi yazılı mümkün olmayan hallerde ise sözlü olarak bildirilir.

Soruşturma konusunun açığa çıkması bakımından kesin bir mahzur doğmuyorsa kişinin yakalandığı yakınlarına derhal duyurulur.

Yakalanan kişilerden; sanık durumunda olanlar adli mercilere sevk edilir. Haklarında ıslah veya tedavi tedbiri alınması gerekenler, ilgili kuruma gönderilir.

Yakalama sebebi ortadan kalkanlar derhal serbest bırakılır.

Madde 14 -Şehir ve kasabalarda gerek mesken içinde ve gerek dışında saat 24 ten sonra her ne suretle olursa olsun civar halkının rahat ve huzurunu bozacak surette gürültü yapanlar polisçe menolunur. Bu yasağı dinlemiyenler hakkında Ceza Kanununun 546 ncı maddesine göre takibat yapılır. Zabıttan izin alınarak yapılacak düğün ve müsamere ve balolar bu kayıttan müstesnadır.

Madde 15 -Polis; yaptığı tahkikat esnasında ifadelerine müracaat lazımgelen kimseleri çağırır ve kendilerine lüzumu olan şeyleri sorar. Son fıkra: (Ek: 16.6.1985-3233/5 Md. İptal: An. Mah.nin 26.11.1986 tarih ve 1985/8 E. 1986/27 K. sayılı Kararı ile.) (1) Bu hükmün uygulanmasında ek 2 inci maddeye bakınız.

Madde 16 -Polis, aşağıda yazılı hallerde silah kullanmağa salahiyyetlidir:

- A) Nefsini müdafaa etmek;
- B)Başkasının ırz ve canına vukubulan ve başka suretle men'i mümkün olmayan bir taarruzu savmak için;
- C)Ağır cezayı müstelzim bir suçtan maznun olarak yakalanıp nezaret altında bulunan veya her hangi bir suçtan mahküm ve mevkuf olupta tutulması veya nakil ve sevki polise emir ve tevdi olunan şahısların kaçmaları veya bu maksatla polise taarruzları halinde yapılacak ihtarlara itaat edilmemiş ve kaçmağa ve taarruza mani olmak için başka çare bulunmamışsa;
- D) Muhfazasına memur olduğu mevki veya elindeki silaha yahut kendisine verilmiş veya teslim edilmiş olan karakolhane ile şahıslara karşı vukubulacak taarruzu başka suretle defa imkân olmamışsa;
- E) Ağır cezayı müstelzim ve meşhut cürüm halinde bulunan suçlarda suçlunun saklı olduğu yerin arandığı sırada o yerden şüpheli bir şahıs çıkararak kaçtığı ve dur emrine kulak asmadığı görülerek başka suretle ele geçirilmesine imkân bulunmamışsa;
- F) Ağır hapsi müstelzim bir suçtan dolayı maznun veya mahküm olupta zabıtaca aranmakta olan bir şahsın yakalanmasına teşebbüs edildiği sırada kaçır ve dur emrine de kulak asmyarak başka türlü ele geçirilmesi kabil olmazsa;
- G) Vazife esnasında polise tecavüze veya karşı koymağa elverişli aletlerin ve silahların teslimi emredildiği halde emrin derhal yerine getirilmiyerek karşı gelinmesi veya teslim edilmiş silah ve aletlerin zorla tekrar alınmasına kalkışılmışsa;
- H) Polisin vazifesini yapmasına yalnız veya toplu olarak fiili mukavemette bulunulmuş veya taarruzla mümanaat edilmişse;
- İ) Devlet nüfuz ve icraatına silahlı olarak karşı gelinmişse;

Madde 17 -Polisin:

- A) Kanun ve usul dairesinde verdiği emre itaatsizlik ve ittihaz eylediği tedbirlere riayetsizlik edenler;

- B) Vazife yaparken polise mukavemette bulunan veya vazifesinden alıkoymak maksadiyle polise zorla karşı koyan ve yakalanmadıkları takdirde hareketlerinde devam etmeleri melhuz bulunan şahıslar;

(Değişik: 16.6.1985-3233/6 md.) Karakola götürülüp haklarında tanzim olunacak evrakla beraber adliyeye verilirler. (Ek fıkralar: 19.2.1980-2261/1 md.) Polis suç işlenmesini önlemek veya işlenmiş suçların faillerini ele geçirmek için kişilerden (KENDİNİN POLİS OLDUĞUNU BELİRLEYEN BELGEYİ GÖSTERDİKTEN SONRA) kimliğini sorabilir. Bu istem karşısında herkes nüfus hüviyet cüzdanı, pasaport veya resmi bir belgeyi göstererek kimliğini belirlemek zorundadır.

- (1) Bu hükmün uygulanmasında ek 6 ve 9 uncu maddelere bakınız.
- (2) Bu hükmün uygulanmasında ek 3 üncü maddeye bakınız.
- (3) Bu hükmün uygulanmasında ek 4 üncü maddeye bakınız.

(Ek: 16.6.1985-3233/6 md.) Kimliğini bir belge ile veya polisçe tanınmış kişilerin tanıklığı ile ispat edemeyenler ve gösterdikleri belgelerin doğruluğundan şüphe edilen kişiler, aranan kişilerden olup olmadıkları anlaşılıncaya veya gerçek kimliği ortaya çıkıncaya kadar yirmidört saati geçmemek üzere polisçe gözaltına alınabilirler. Bu kişilere kimliğini ispatlamaları hususunda gerekli kolaylık gösterilir. (Ek: 16.6.1985-3233/6 md.) Kimliği tespit edilemeyen veya nüfusa kayıtlı olmadığı anlaşılan ve nüfus idarelerine gönderilmesi gerekenlerin parmak izi veya fotoğrafları alındıktan sonra kimliklerinin tespiti veya nüfusa kayıtlarının temini için tüzükte gösterilen esas ve usullere göre işlem yapılır.

Madde 18 -(Mülga: 20.2.1948-5188/1 md.)

Madde 19 -Polis; sokak, meydan ve umuma mahsus yerlerde intizamı temin ve Seyrüsefer Talimatnamesindeki vasıflara uygun olmıyan nakil vasıtalarını işletmekten ve bu vasıtaları sarhoş olarak veya seyrüseferin intizam ve selametini bozacak surette idare edenleri çalışmaktan meneder.

Madde 20 -(Değişik: 26.6.1973-1775/4 md.) Zabıta, imdat istenmesi veya yangın, su baskını ve boğulma gibi büyük tehlikelerin haber verilmesi veya görülmesi halleri ile ağır cezalı bir suçun işlenmesine veya yapılmakta devam olunmasına mani olmak için konutlara, iş yerlerine ve eklentilerine girebilir. Zabıta aşağıda yazılı hallerde

üniversite, bağımsız fakülte veya üniversiteye bağlı kurumların binalarına veya bunların eklerine girebilir.

- A) Üniversite binaları veya ekleri içinde, kurumun imkânlarıyla önlenmesi mümkün görülmeyen olayların çıkması ihtimali karşısında rektör, acele hallerde de dekan veya bağlı kuruluş yetkililerinin zabıttan yardım talep etmeleri halinde,
- B) Herhangi bir davet veya izne bağlı olmaksızın suç ve suçluların kovuşturulması için her zaman, Fıkranın (A) bendinde gösterilen hallerde talep derhal yerine getirilir, İlgili kurumlar kovuşturma dolayısıyla zabıta kuvvetlerine gereken her türlü yardım ve kolaylığı göstermekle yükümlüdürler.

Madde 21 -Bir neşir vasıtası için abone yazmak veya bunlar için yazı, resim, ilan gibi bir madde kabul etmek maksadiyle Matbuat Kanununa göre alınmış vesikası olmaksızın idare evlerinin dışında dolaşanlar veya dolaştırılanlar şantajdan veya böyle bir harekette dolandırıcılıktan maznun olarak takibat altında bulunanlar; polisçe bu yolda çalışmaktan menedilir.

Madde 22 -Bu kanunda yazılı vazife ve salahiyetlerin yapılması ve kullanılması için en büyük mülkiye amirlerinin vereceği emirleri, Dâhiliye Vekili re'sen verebilir.

Madde 23 -Umumi ve hususi kanunlarla polise verilen ve bu kanunda yazılı bulunmayan vazife ve salahiyetlerin hükümleri bakidir.

Madde 24 -Mahsus zabıta teşkilatı olan işlerde bu teşkilata mensup memur bulunmadığı yerlerde polis, bunlara ait inzibati muameleleri yapmağa salahiyetlidir. Bu aradaki"(B) bendinde gösterilen hallerde de giriş sebebinin niteliğine göre, kurumun yetkilileri teşebbüsten haberdar edilir".şeklindeki cümle Anayasa Mahkemesinin 25.4.1974 tarih ve E. 1973/41, K. 1974/13 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

Madde 25 -(Değişik: 25.6.1973-1758/1 md.)Polis teşkilatı bulunmayan yerlerde il, ilçe ve bucak jandarma komutanları ile jandarma karakol komutanları bu kanunda yazılı vazifeleri yapar ve yetkileri kullanırlar.

Madde 26 -Bu kanunun tatbik suretini gösterir bir nizamname yapılacaktır.

Madde 1 -(Ek: 16.6.1985-3233/7 md.)Umumi veya umuma açık yerler ile umuma açık yer niteliğindeki ulaşım araçlarında, gerçek kişi veya topluluklar mahallin

en büyük mülki amirine en az 48 saat önceden müracaat suretiyle oyun ve temsil verebilir veya çeşitli şekillerde gösteri düzenleyebilir. Bunlardan, genel ahlaka, Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne veya Anayasa düzenine aykırı olduğu tespit edilenler, mahallin en büyük mülki amiri emriyle polis tarafından men edilir ve ilgililer derhal adli mercilere sevk edilir.

Dilekçe ile yapılacak müracaatta oyun, temsil veya gösteriye katılan yönetici ve diğer kişilerin kimlik, ikametgâh ve tabiyetleri belirtilir.

Ek Madde 2 -(Ek: 16.6.1985-3233/7 md.)(Birinci fıkra mülga: 18.11.1992 - 3842/31 Md.) Gözaltına alınanların yeme, içme ihtiyaçlarına ve nakillerine ait masraflar Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesine konulacak ödenekle karşılanır.

Ek Madde 3 -(Ek: 16.6.1985-3233/7 md.)Polis, aşağıdaki hallerde gerekli görülen kişilerden;

- A) Devletin bütünlüğü, genel güvenliği ve Anayasa düzeni ile kaçakçılık ve uyuşturucu maddelerle ilgili olarak yaptığı suç soruşturmaları sırasında ifadesine başvurulacak olanlara,
- B) Vatandaşlık durumu ile bu Kanunun 17 nci maddesinde belirtilen kimlik tesbiti yapıncaya kadar, Tespit edilmiş olan ikametgâh veya iş adreslerinden ayrılmamalarını yazılı olarak isteyebilir. Bunların, bulunabilecekleri yeni adreslerini bildirmeleri şartıyla o yerden ayrılmalarına mahallin en büyük mülki amirinin yazılı emriyle izin verilir.

Ek Madde 4 -(Ek: 16.6.1985-3233/7 md.)Polis, görevli bulunduğu mülki sınırlar içinde, hizmet branşı, yeri ve zamanına bakılmaksızın, bir suçla karşılaştığında suça el koymak, önlemek, sanık ve suç delillerini tespit, muhafaza ve yetkili zabıtaya teslim etmekle görevli ve yetkilidir. KANUNLAR, ŞUBAT 1993 (Ek - 15)Bu madde hükmü gereğince bir suça müdahale eden polise karşı işlenen suçlar görevli memura karşı işlenmiş suç; müdahalede bulunan polisin işlediği suçlar ise görevli memurun işlediği suç sayılır.

Ek Madde 5 -(Ek: 16.6.1985-3233/7 md.)Genel güvenlik, kaçakçılık ve uyuşturucu maddelerle ilgili önemli olayları takip etmek, gerekiyorsa müdahale ederek soruşturmasını yapmak üzere;

- A) İçişleri Bakanlığınca doğrudan veya ilgili valinin talebi üzerine merkez personelinden ekipler (timler) görevlendirilebilir.
- B) Yukarıdaki bent hükmüne uygun olarak bir ilde soruşturması yapılan olayın aydınlatılması, delillerin toplanması, sanıkların yakalanması, başka illerde de araştırma ve soruşturma yapılmasını gerektiriyorsa iller arasında ilgili valiliklerce ekipler görevlendirilebilir. Bu ekiplerin polis yetkilerini kullanması, polis bölgesi sınırları ile kayıtlı değildir. Bu ekipler görev yaptıkları mahallin en büyük mülki amirine bilgi vermek zorundadırlar. Görevin ifası sırasında mahallin en büyük mülki amirine karşı da sorumludurlar. Genel ve özel kolluk makam ve memurları bu personele gereken her türlü yardımı yapmaya mecburdur.

Ek Madde 6 -(Ek: 16.6.1985-3233/7 md.)Polis, yakalanması gerekli kişi veya dağıtılması gereken topluluğun direnmesi, saldırıya yeltenmesi veya saldırıda bulunması hallerinde, bu fiilleri etkisiz hale getirmek için zor kullanabilir. Zor kullanma, direnme ve saldırının mahiyetine ve derecesine göre etkisiz hale getirilecek şekilde kademeli olarak artan nispette bedeni kuvvet, maddi güç ve kanuni şartları gerçekleştiğinde her çeşit silah kullanma yetkilerini ifade eder. Toplu kuvvet olarak müdahale edilen durumlarda, zor kullanmanın derecesi ile kullanılacak araç ve gereçler müdahale eden kuvvetin amiri tarafından tayin ve tespit edilir.

Ek Madde 7 -(Ek: 16.6.1985-3233/7 md.)Polis Devletin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne, Anayasa düzenine ve genel güvenliğine dair önleyici ve koruyucu tedbirleri almak, emniyet ve asayişini sağlamak üzere, ülke seviyesinde istihbarat faaliyetlerinde bulunur, bu amaçla bilgi toplar, değerlendirir, yetkili mercilere veya kullanma alanına ulaştırır. Devletin diğer istihbarat kuruluşlarıyla işbirliği yapar.

Ek Madde 8 -(16.6.1985-3233/7 md.)Polisin yapacağı inceleme üzerine;

- A) Otel, gazino ve benzeri yerler veya çeşitli dinlenme, eğlence ve oyun yeri şeklinde sabit veya seyyar olarak kullanılan kara, deniz, hava ve her çeşit taşıma araçlarında bu faaliyetlerin icrası,
- B) Her ne ad altında olursa olsun, oynayanın kumar ve kazanç kasdı olmamak şartıyla bilgi ve maharet artırıcı veya zekâ geliştirici nitelikteki

elektronik oyun alet ve makinaları, video oyunları, televizyon oyunları ve benzeri oyun yerlerinin açılması ve faaliyette bulunmaları, Mahallin en büyük mülki amirinin iznine bağlıdır. Bu şekilde açılmasına ve faaliyette bulunmasına izin verilen yerler umuma açık yer sayılır. Bu madde hükmüne ve konulan yasaklara uymayan bu gibi yerler hakkında 8 inci madde hükümleri uygulanır. Bu suçların tekerrürü halinde mahallin en büyük mülki amiri tarafından verilmiş bulunan ruhsat iptal edilebilir.

Ek Madde 9 -(Ek: 16.6.1985-3233/7 md.)Bu Kanun ve diğer kanun hükümlerine göre gerekli hallerde;

- A) Önleyici, caydırıcı, düzenleyici ve koruyucu kolluk hizmetlerine dair görevlerin ifası sırasında silah kullanmak zorunda kalan polis hakkında, cezai sorumluluğun tespiti bakımından Memurin Muhakematı Hakkında Kanuna göre işlem yapılır.
- B) Adliyeye ilişkin vazife ve işlerle ilgili bir hizmeti yerine getirirken silah kullanmak zorunda kalan polis hakkında, hazırlık soruşturması bizzat Cumhuriyet savcıları veya yardımcıları tarafından yapılır. Sanık polis, hakkında dava açıldığı takdirde duruşmadan varestede tutulabilir. Olayın mahiyetine ve kusurun derecesine göre, İçişleri Bakanlığınca durumu uygun görülen polisin vekâlet verdiği avukatın ücreti, Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. Avukat tutma ve ücret ödeme usul ve esasları yönetmelikte gösterilir

Polisin, kanunlarla verilen görevlerini yaptığı sırada veya bu görevlerini yapmasından dolayı şehit olması halinde, dul eşine, eşi hayatta değilse veya evlenmişse çocuklarına, bunlar bulunmadığı takdirde bakmakla mükellef olduğu ana ve babasına; konut sahibi yapmak amacıyla, Toplu Konut Fonundan miktarı ödemesiz devresi ve ödeme süresi Toplu Konut ve Kamu Ortaklığı Yüksek Kurulunca tayin edilecek esaslara göre ve faizsiz olarak kredi verilir. Bu fıkra hükmü, 1 Ocak 1971 tarihinden itibaren şehit olan polislerin aileleri hakkında da tatbik olunur. 1481 sayılı Asayişe Müessir Bazı Fiillerin Önlenmesi Hakkında Kanuna göre, sanık ve hükümlülerden ilan edilmek suretiyle arananların buldukları yerleri bildiren ve yakalanmalarına

yardımcı olanlara para ödülü verilebilir. Verilecek ödülün miktarı ile bu fıkranın uygulanmasına dair diğer hususlar İçişleri Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikte gösterilir. Para ödülüne ait giderler Emniyet Genel Müdürlüğü bütçesine konulacak ödenekten karşılanır. Ödül verilen kişilerin kimlikleri, rızaları olmadıkça hiçbir şekilde açıklanamaz.

Madde 27 -Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Madde 28 -Bu kanunun hükümlerini yürütmeğe İcra Vekilleri Heyeti memurdur.